

Dosarul nr. 1a-885/25
Buiucani
1-24140227-02-1a-03092025
Alexandru

Judecătoria Chişinău, sediul
Judecător Negru

DECIZIE
în numele Legii

21 aprilie 2026

mun.

Chişinău
Colegiul penal al Curţii de Apel Centru,
în componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecător

Judecătorii

Grefier

Cu participarea:

Procurorului

Avocatului în interesele inculpatei

Inculpatei

Denis Băbălău

Elisaveta Buzu şi Vladislav Schibin

Cristina Galben

Cristina Gladcov

Dumitru Barbaroş

Natalia Harcenco

examinând în ordine de apel, în şedinţa de judecată publică, *cererea de apel declarată de către avocatul Barbaroş Dumitru în interesele inculpatei Harcenco Natalia împotriva sentinţei Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 18 august 2025 în cauza penală de învinuire a lui **Harcenco Natalia Valeriu**, născută la *****, IDNP *****, în comiterea infracţiunii prevăzute de art. art. 30, 42 alin. (5), 45, 181² alin. (5) Cod penal,-*

C O N S T A T Ă :

Prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 18 august 2025
Harcenco Natalia Valeriu, născută la *****, IDNP ***** a fost recunoscută vinovată de săvârşirea în perioada 23 iulie 2022 – 20 octombrie 2022 a infracţiunii prevăzute de art. 30, 42 alin. (5), 181² alin. (5) Cod penal şi i s-a stabilit în baza acestei norme o pedeapsă principală sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu includerea în acest termen a perioadei de la 20 octombrie 2022 ora 13:57 - pînă la 21 octombrie 2022, precum şi o pedeapsă complementară obligatorie sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcţii de conducere în partide politice sau organizaţii ale acestora şi de a exercita activităţi de administrare/gestionare financiară ori de organizare logistică în cadrul formaţiunilor politice şi al entităţilor asociative cu scop politic, pe o durată de 5 (cinci) ani.

Potrivit prevederilor art. art. 89 alin. (2) lit. a) şi 90 alin. (1) CP al RM executarea pedepsei cu închisoarea stabilite în privinţa lui Harcenco Natalia Valeriu,

prin prezenta sentință, se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, cu liberarea ulterioară de pedeapsă a vinovatei cu condiția că acesta în termenul de probațiunii nu va comite infracțiuni și se va prezenta la organul de probațiune la datele fixate de acesta și va anunța în scris, în prealabil, despre schimbarea domiciliului sau orice deplasare care depășește 5 zile.

S-a confiscat din contul lui Harcenco Natalia Valeriu în beneficiul statului suma de 2.380.150,84 lei (două milioane trei sute optzeci mii una sută cincizeci lei 84 bani) cu titlu de mijloace bănești utilizate la comiterea infracțiunii, urmând ca la punerea în executare, să se țină cont de concurența sumelor încasate în beneficiul statului cu acest titlu, de la alte persoane care au participat la comiterea infracțiunii.

Telefonul mobil de model „Samsung Galaxy A13” care aparține inculpatei Harcenco Natalia, se confiscă în contul statului.

Mijloacele de probă materiale și electronice de păstrat la materialele cauzei penale.

Conform prevederilor art. 176 alin. (4) Cod de procedură penală, de la data pronunțării sentinței și până la data devenirii definitive a acesteia, se aplică în privința lui Harcenco Natalia Valeriu măsura de constrângere obligarea de a se prezenta la instanța ierarhic superioară.

Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Natalia Harcenco, a.n. **, în perioada de timp cuprinsă între 23 iulie 2022 – 20 octombrie 2022, activând în calitate de președinte al organizației teritoriale Ștefan Vodă a Partidului Politic „Șor” (declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 19 iunie 2023 și radiat din Registrul de stat al persoanelor juridice la data de 23 ianuarie 2024), fiind responsabilă de coordonarea activității organizației teritoriale din raionul Ștefan Vodă, știind că partidul politic este finanțat de grup criminal organizat, condus de fostul președinte al partidului, Ilan Șor, prin înțelegere prealabilă cu alte persoane anume cu șefa Departamentului de monitorizare și control al partidului, angajatele departamentului, responsabile de monitorizarea activității oficiului teritorial Ștefan Vodă al partidului politic „Șor”, în complicitate cu vicepreședinții partidului, trezorerierul partidului, precum și cu curierii responsabili de transportarea și repartizarea mijloacelor bănești către oficiul teritorial Ștefan Vodă, precum și alte persoane, prin încălcarea prevederilor art. 25 din Legea privind partidele politice nr. 294 din 21 decembrie 2007, prevederile art. 41 și art. 43 Cod Electoral nr. 1381-XIII din 21.11.97 (în vigoare la momentul săvârșirii faptei), pct. 26–37 ale Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4401 din 23 decembrie 2015 privind aprobarea Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice, care interzic finanțarea partidelor politice din surse anonime, în interesul unor terți sau de către persoane juridice care au sediul peste hotarele Republicii Moldova, a contribuit, prin complicitate la acceptarea finanțării partidului politic „Șor”, prin prestarea de informații, servicii și acordarea de mijloace și instrumente, iar în acest sens a recepționat și transmis, prin canale de „Telegram” și alte mijloace de comunicare***

electronică, către angajatele Departamentului Monitorizare și Control al partidului „Șor”, Evghenia Guțul, Maria Rață și Cristina Galescu, liste de persoane mobilizate la proteste de către organizația teritorială Ștefan Vodă a Partidului Politic „Șor” și lista mijloacelor de transport implicate în transportul protestatarilor, poze cu îmbarcarea acestora în mijloacele de transport, a organizat, prin darea de indicații activiștilor de partid, mobilizarea și transportul oamenilor tur-retur în zilele de protest, recepționarea banilor în proporții deosebit de mari în pungi și plicuri de la curieri, achitarea transportului și achitarea cu câte 400 lei/zi pentru fiecare protestatar, pentru participarea la protestele organizate de Partidul Politic „Șor” în fața instituțiilor publice din mun. Chișinău (Parlament, Guvern, Președinție, Procuratura Generală etc.). În vederea realizării acțiunilor sale infracționale, acționând cu aceleași intenții, aflându-se pe teritoriul raionului Ștefan Vodă, în perioada 23 iulie 2022 – 20 octombrie 2022, cunoscând despre faptul finanțării ilegale a partidului din partea grupului criminal organizat, condus de Ilan Șor, aflat în căutare, Natalia Harcenco a participat la organizarea următoarelor proteste

- 1.I. la 24 iulie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 211 de persoane, fiind achitată suma de 62.520 de lei pentru transport tur-retur și 2.380 de lei pentru alimente;
- 1.II. la 23 august 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 356 de persoane, fiind achitată suma de 120.000 de lei pentru transportarea participanților la protest;
- 1.III. la 02 septembrie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 596 de persoane, fiind achitată suma de 298.000 de lei pentru remunerarea participanților la protest și achitarea transportului tur-retur;
- 1.IV. la 09 septembrie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 509 de persoane, fiind achitată suma de 314.373,84 de lei pentru remunerarea participanților la protest și achitarea transportului tur-retur;
- 1.V. la 18 septembrie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 822 de persoane, fiind achitată suma de 492.005,92 de lei pentru remunerarea participanților la protest și achitarea transportului tur-retur;
- 1.VI. la 25 septembrie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 140 de persoane, fiind achitată suma de 81.466 de lei pentru remunerarea participanților la protest și achitarea transportului tur-retur;
- 1.VII. la 02 octombrie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 283 de persoane, fiind achitată suma de 169.437,44 de lei pentru remunerarea participanților la protest și achitarea transportului tur-retur;

1.VIII. la 09 octombrie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 734 de persoane, fiind achitată suma de 435.243,52 de lei pentru remunerarea participanților la protest și achitarea transportului tur-retur;

1.IX. la 16 octombrie 2022 au fost transportate din raionul Ștefan Vodă la protest în mun. Chișinău 676 de persoane, fiind achitată suma de 404.724,12 de lei pentru remunerarea participanților la protest și achitarea transportului tur-retur.

În consecință, Natalia Harcenco, în calitate de președinte a oficiului teritorial Ștefan Vodă al Partidului Politic „Șor”, acționând în interesele formațiunii vizate, a acceptat cu bună știință, prin complicitate, finanțarea partidului politic din partea grupului criminal organizat condus de Ilan Șor, în sumă totală de 2.380.150,84 de lei. Aceste surse financiare ilicite, au fost integrate în activitatea și întreținerea partidului, în scopul promovării și realizării intereselor partidului pe arena politică din Republica Moldova, de obținere prin mijloace ilicite a puterii în stat.

La data de 01 septembrie 2025, în termenul legal de contestare, *avocatul Barbaroș Dumitru în interesele lui Harcenco Natalia a declarat recurs* împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2025, prin care solicită admiterea apelului, pronunțarea unei decizii prin care să fie casată integral sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2025 și să se pronunțe o nouă hotărâre, prin care să fie achitată Harcenco Natalia din motiv că în acțiunile acesteia nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 45, art. 181² alin. (5) din Codul penal.

În susținerea cererii de apel se invocă că la caz, instanța de judecată eronat a pus la baza sentinței declarațiile de la urmărirea penală, din moment ce acestea nu sunt confirmate prin alte probe, or niciunul din șoferii audiați nu a declarat că a fost remunerat pentru transport. La caz, în instanța de judecată martorul a declarat că nu i-au fost propuse mijloace bănești de către Harcenco Natalia, iar instanța le-a ignorat și a pus la baza sentinței declarațiile de la urmărirea penală care nu coroborează cu absolut nici o altă probă din dosar.

Mai mult, declarațiile de la urmărirea penală nu au fost cercetate în instanța de judecată - prin urmare nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

La urmărirea penală a indicat ca sursă a fondurilor persoane precum (martorul Ipaeva Liudmila) personae precum Bejenari și Guțuleac, iar ca beneficiar final, protestatarii coordonați de organizațiile teritoriale. Deși nu o identifică pe inculpată, mențiunile privind amploarea rețelei și organizarea logistică a acțiunilor susțin contextul factual în care Natalia Harcenco activa în teritoriul său.

Consideră apelantul, că instanța de judecată eronat a pus la baza sentinței

declarațiile de la urmărirea penală a martorului, or acestea nu au fost cercetate la examinarea cauzei în fond, iar la momentul audierii în ședință, martorul nu a declarat așa ceva.

Mai mult, se încalcă în mod direct principiul *in dubio pro reo* din moment ce însăși instanța de fond indică „Deși nu o identifică pe inculpată, mențiunile privind amploarea rețelei și organizarea logistică susțin contextul factual în care Harcenco Natalia activa în teritoriul său”. 1) Care context factual? 2) În ce mod activa Harcenco Natalia în teritoriul său? Nu doar că nu a explicat aceste concluzii în sentința sa, dar însăși instanța formulează ideea sub formă de presupunere, or deși nu o indică pe inculpată, instanța presupune că la fel activa și Harcenco Natalia - lucru absolut inadmisibil.

Relevante din cele comunicat de martor (Veaceslav Bejenari) sunt următoarele aspecte. Pe filiera PP Șor se transmiteau mijloace bănești spre reprezentanții teritoriali și spre alte persoane din diverse raioane pentru acoperirea cheltuielilor legate de proteste, transport, alimentare.

Poziția apelantului referitor la interpretarea instanței: Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt.

Din declarațiile martorului Pavel Postică, se reține că: ... dar președinții organizațiilor teritoriale pot fi implicați în colectarea fondurilor, în semnarea documentelor justificative și în gestionarea directă a unor activități dacă sunt împuterniciți de partid. Acest aspect are o conotație specifică în condițiile în care probele administrate în dosar demonstrează că Natalia Harcenco, în calitate de președintă a organizației teritoriale Ștefan Vodă a coordonat mobilizarea și transportarea protestatarilor.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Harcenco Natalia a declarat că ea în calitate de președinte de organizație teritorială, îi informa pe oamenii din teritoriu despre faptul că vor avea loc proteste, dar de organizarea transportului erau responsabile alte persoane.

A reținut apelantul, că din conținutul declarațiilor martorului Gălescu Cristina se reține că: Președinții de partid mobilizau oameni, duceau evidența persoanelor care veneau la Chișinău și transmiteau această informație către sediul Central în ziua protestelor. Informația respectivă era plasată în Drive și se colecta în felul respectiv. Liderii teritoriali, nu se limitau la transmiterea datelor, ci erau implicați activ în coordonarea plecărilor, închirierea transportului și supravegherea respectării planului de mobilizare, conform solicitărilor primite de la centru. Membrii echipei de monitorizare păstrau în format electronic toate listele transmise de către liderii din teritoriu. Incidental din teritoriu surveau apeluri telefonice din partea președinților de organizații teritoriale sau de alte persoane în care se abordau cu chestiuni legate de neachitarea banilor.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Mai mult, martorul Gălescu Cristina nu a declarat că liderii teritoriali erau implicați activ în coordonarea plecărilor, închirierea transportului și supravegherea respectării planului de mobilizare.

Suplimentar, referitor la apelurile telefonice în care se punea în discuție neachitarea banilor, martorul Gălescu Cristina, fiind întrebată a declarat că din partea Harcenco Natalia, asemenea apeluri nu au parvenit - lucru care demonstrează încă o dată că Harcenco Natalia nu a participat în nici un mod la remunerarea protestatarilor.

Din cele comunicate de martor (Chirilov Ruslan) sunt relevante informațiile despre modalitatea de distribuire a sumelor de bani către raioanele din Sud ale Republicii Moldova, inclusiv Ștefan Vodă. Deși martorul a afirmat că nu o cunoaște personal pe inculpata Harcenco Natalia și nu a avut contact direct cu aceasta, el a indicat că plicurile transmise spre Ștefan Vodă aveau numele Natalia pe ele....Aceste elemente coroborează cu alte probe din dosar, inclusiv declarațiile Cristinei Gălescu, potrivit cărora inculpata era responsabilă de organizarea logistică la nivelul aceluiași raion.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Mai mult, martorul Chirilov Ruslan nu a declarat că plicurile pe care le transmitea la Ștefan Vodă aveau numele Natalia pe ele.

Din declarațiile martorului Natalia Onica, se desprind următoarele: Organizațiile teritoriale erau responsabile exclusiv de identificarea și gestionarea transportului, recurgând la oficiul central doar în cazuri excepționale.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Martorul Natalia Onica nu a declarat că organizațiile teritoriale erau responsabile exclusiv de identificarea și gestionarea transportului. Ea a declarat că: Informația era transmisă către conducerea organizațiilor teritoriale, care aveau obligația de a raporta numărul estimativ de participanți și necesarul de transport. Din aceste declarații ale martorului Natalia Onica - rezultă că de organizarea transportului era responsabil altcineva, din moment ce comunicau necesarul de transport.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Martorul Natalia Onica nu a declarat că organizațiile teritoriale erau responsabile exclusiv de identificarea și gestionarea transportului. Ea a declarat că: Informația era transmisă către conducerea organizațiilor teritoriale, care aveau obligația de a raporta numărul estimativ de participanți și necesarul de transport. Din aceste declarații ale martorului Natalia Onica - rezultă că de organizarea transportului era responsabil altcineva, din moment ce comunicau necesarul de transport.

Din declarațiile martorului Ala Beșliu, se desprind următoarele: Aceste activități erau integrate într-o schemă de acțiune structurată, în care finanțarea era

asigurată din surse informale și neindicate în rapoartele partidului, în afara cadrului legal și contabil. Informațiile despre participanți se comunicau de către OT pentru remunerare.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Martorul Ala Beșliu nu a declarat că informațiile despre participanți se comunicau de către OT pentru remunerare. 7.19. Din declarațiile martorului Elena Chimirciuc, se desprind următoarele: Aceste raportări se făceau prin intermediul informațiilor încărcate în drive. Ele se făceau în vederea acoperirii cheltuielilor de transport și pentru remunerarea persoanelor implicate în proteste. ... Protestatarii erau remunerați cu 400 lei. Poziția apelantului referitor la interpretarea instanței: Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Martorul Elena Chimirciuc nu a declarat că raportările se făceau în vederea acoperirii cheltuielilor de transport și pentru remunerarea persoanelor implicate în proteste, precum și că protestatarii erau remunerați cu 400 lei. Din contra, Chimirciuc Elena a declarat că a văzut în presă că persoanele ar fi fost remunerate cu 400 lei.

Natalia Harcenco a fost identificată în documentele ridicate în timpul percheziției din 02.11.2022 ca persoană responsabilă pentru raionul Ștefan Vodă, implicată în coordonarea logisticii protestelor organizate de partidul politic Șor, documente ce atestă atât prezența sa în structura internă a partidului cât și atribuirea de fonduri.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Din informația la care se face referire, rezultă faptul că Harcenco Natalia era președintele Organizației Teritoriale Ștefan Vodă - lucru pe care nimeni nu îl neagă.

Proces verbal de cercetare la fața locului din 06 decembrie 2022, în cadrul acțiunii procesuale fiind supus examinării telefoanele mobile ridicate la 20 octombrie 2022 de la Ruslan Chirilov în urma percheziției efectuate la domiciliul acestuia (f.d. 133-139 vol. VI); Examinarea a inclus extragerea informațiilor din aplicațiile de comunicații electronice Telegram și Viber, precum și analiza listei de contacte și jurnalelor de apeluri. Din conținutul telefonului au fost extrase capturi de ecran și fișiere ce conțin numere de telefon, fotografii de profil și mențiuni explicite privind persoanele responsabile de recepționarea mijloacelor bănești în diferite raioane ale țării. Printre aceste persoane a fost identificată Natalia ca „persoană care receptiona banii în raionul Ștefan Vodă”, contact salvat în telefon cu poză de profil și disponibil atât pe Telegram, cât și pe WhatsApp. Totodată, în telefonul lui Ruslan Chirilov a fost identificat contactul unei persoane pe nume Victor, care i-ar fi solicitat îndeplinirea funcției de curierat a mijloacelor bănești. De asemenea, în pozele stocate în memoria telefonului a fost identificată o imagine care conține mențiunea „стеф 13+13 | 26”, alături de alte inscripții redactate cu caractere chirilice („глюд”, „хин”, „флор”.)

Aceste mențiuni corespund, raioanelor din Republica Moldova, ceea ce confirmă că printre destinațiile unde urmau a fi distribuite mijloace bănești în cadrul activităților coordonate de rețeaua Partidului Politic „Șor” se afla și raionul Ștefan Vodă.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Nicăieri nu este indicat nimic despre Ștefan-Vodă.

Procesul-verbal de examinare din 27 ianuarie 2023 - Examinarea conversațiilor purtate prin aplicația Telegram denotă că Natalia Harcenco utiliza contul „Natalia”. Aceasta comunica frecvent cu alți responsabili locali și monitoriza distribuirea așanumitelor cadouri. ... Aceste informații în tandem cu informațiile relevante de celelalte probe din dosar demonstrează că respective confirmare se referă la recepționarea unor sume de bani destinate participanților.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. Martorii Gălescu Cristina, Onică Natalia, Chimirciuc Elena, Ala Beșliu - care activau în cadrul Departamentului Monitorizare a Partidului Politic „Șor” au declarat că prin cuvântul „cadouri” nu se codifica spre exemplu cuvântul „bani”. Partidul într-adevăr oferea cadouri membrilor săi, care erau obiecte simbolice: ciocolate, ceai, miere, tricouri, etc.

Prezența unui pachet fără denumire, cu suma de 295.500 lei indică sau o rezervă destinată redistribuirii, sau un raion nedeterminat la momentul împachetării. Deși raionul Ștefan Vodă nu este menționat printre destinațiile inscripționate pe pachete, probele confirmă caracterul centralizat, sistemic și logistic bine organizat al distribuirii banilor. În acest context, s-a apreciat că raionul Ștefan Vodă a beneficiat de fonduri similare.

Și în acest caz, concluzia instanței se bazează pe presupuneri, din moment ce nu s-a administrat nici o probă care ar demonstra acest fapt. 7.51. Prin urmare, în perioada iulie-octombrie 2022, OT Ștefan Vodă, sub coordonarea Nataliei Harcenco, a mobilizat peste 4300 persoane pentru participarea la proteste desfășurate la Chișinău, iar cheltuielile totale identificate pentru transport și remunerarea acestora se ridică la suma de 2.380.150,84 lei.

În speță, obiectul material al infracțiunii în constituie mijloacele financiare provenite de la un grup criminal organizat care au fost integrate în activitatea politică a partidului prin concursul inculpatei și care au fost acceptate în consecință de persoana responsabilă statutar.

Însăși instanța indică asupra faptului că mijloacele financiare trebuie să fie acceptate de persoana responsabilă statutar – lucru care nu este întrunit din moment ce Harcenco Natalia nu este subiect al infracțiunii.

Potrivit probatoriului administrat în cauză, rezultă că suma de 2.380.150,84 de lei reprezintă produsul unor infracțiuni și a fost utilizată în mod direct pentru finanțarea activităților ilegale ale partidului politic „Șor”. Banii au fost folosiți, în principal, pentru acoperirea cheltuielilor de transport al participanților din teritoriu,

organizarea logisticii și remunerarea persoanelor mobilizate. Inculpata a avut un rol activ în gestionarea acestor fonduri la nivelul organizației teritoriale Ștefan Vodă, în virtutea atribuțiilor sale de coordonare a activităților locale și raportare către conducerea centrală. Aceste mijloace bănești nu au fost găsite. Participarea inculpatei la distribuirea și utilizarea sumelor respective, în condițiile în care ea cunoștea caracterul ilicit al acestor mijloace, justifică confiscarea, în temeiul art. 106 alin. (2) lit. a) Cod penal, a respectivei sume din contul inculpatei.

În conformitate cu prevederile art. 106 din Codul penal, (1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite, nu pot fi recuperate sau confiscarea acestora este imposibilă din orice alt motiv, se confiscă prioritar un alt bun cu valoare echivalentă, iar în lipsa acestuia, contravaloarea acestora. (2) Sunt supuse confiscării speciale bunurile (inclusiv valorile valutare): a) utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni b) rezultate din infracțiuni, precum și orice venituri sau foloase ce derivă din astfel de bunuri c) date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a-l răsplăti pe infractor d) deținute contrar dispozițiilor legale e) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din infracțiuni și din veniturile sau foloasele obținute din aceste bunuri f) care constituie obiectul infracțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Respectiv, se indică că nu doar că nu s-a demonstrat faptul că Harcenco Natalia ar fi primit asemenea sume de bani, ba din contra probele indică că nu a primit, dar nu s-a argumentat nici întrunirea condițiilor de bunuri prevăzute de art. 106 alin. (2) din Codul penal.

Referitor la încetarea procesului penal apelantul reiterează că urmărirea penală în cauza penală nr. 2022790016, a fost începută la 21 ianuarie 2022, de către organul de urmărire penală al SUP a DGUP a IGP, în temeiul unei bănuieli rezonabile privind finanțarea ilegală a Partidului Politic „Șor” și a campaniei electorale a acestui partid pentru alegerile locale din 21.11.2021, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 181² alin. (1) din Codul penal.

Prin ordonanța privind fixarea termenului urmăririi penale din 21.01.2022, s-a fixat termen până la 21.02.2022. Ulterior termenul urmăririi penale nu a fost prelungit.

Urmărirea penală în cauza penală cu nr. 2022960198 a fost începută la 19 iulie 2022, de către Procurorul General interimar, Dumitru Robu, pe faptul falsificării raportului privind gestiunea financiară a Partidului Politic „Șor” pentru semestrul I al anului 2022 în intenția de a ascunde volumul mijloacelor financiare acumulate și volumul mijloacelor utilizate, precum și utilizarea unor fonduri nedeclarate, conform elementelor infracțiunii prevăzute la art. 181² din Codul penal.

Prin aceeași ordonanță s-a fixat termenul efectuării urmăririi penale până la 19 august 2022, iar acest termen nu a fost prelungit.

Urmărirea penală în cauza penală cu nr. 2022960199 a fost începută la 19 iulie

2022, de către Procurorul General interimar, Dumitru Robu, pe faptul acceptării cu bună știință a finanțării Partidului Politic „Șor” din partea unui grup criminal organizat, conform elementelor infracțiunii prevăzute la art. 181² alin. (5) din Codul penal.

Prin aceeași ordonanță s-a fixat termenul efectuării urmăririi penale până la 19 august 2022, iar acest termen nu a fost prelungit.

Urmărirea penală în cauza penală cu nr. 2022970447, a fost începută la 17 octombrie 2022, de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, în baza unei bănuieli rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 181² alin. (5) - pe faptul acceptării cu bună știință a finanțării partidului politic „Șor” din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații criminale).

La data de 19 iulie 2022, s-a dispus conexarea cauzelor penale nr. 2022790016, nr. 2022960198 și nr. 2022960199, într-o urmărire penală, acordându-i numărul de ordine nr. 2022790016, pe motiv că există legătură între cauzele penale nominalizate și conexarea cauzelor se impune pentru buna înfăptuire a justiției.

Prin ordonanța din 5 noiembrie 2024, s-a dispus disjungerea din cauza penală nr. 2022790016, în copii și original, conform anexei, o nouă cauză penală pe faptul comiterii de către învinuita Harcenco Natalia, IDNP: 2004034030556, născută la *****, a infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 181² alin. (5) din Codul penal, și s-a atribuit cauzei penale numărul 2024960096.

În Anexa la ordonanța din 05 noiembrie 2024 de disjungere din cauza penală nr. 2022790016, conform căreia sunt disjuncte în copii și original, s-a indicat lista de acte a cauzei penală (Vol. I, f.d. 7 - 15) cu un total de 308 de acte.

Din toate actele procesuale ale cauzei penale, doar la pct. 2 se regăsește, „Ordonanță privind fixarea termenului de urmărire penală din 21.01.2022, în copie pe 1 filă.” Prin care s-a fixat termenul de urmărire penală în cauza penală nr. 2022790016 până la 21 februarie 2022.

Ulterior, după expirarea acestui termen, termenul de urmărire penală nu a fost prelungit prin nici un act procesual de către organul de urmărire penală.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Reieșind din ordonanța privind fixarea termenului de urmărire penală, toate acțiunile de urmărire penală, inclusiv recunoașterea în calitate de bănuیت, precum și înaintarea învinuirii urma să aibă loc în interiorul termenului stabilit de procuror, adică până la sfârșitul zilei de 21 februarie 2022, precum și în intervalul 19 iulie 2022 – 19 august 2022. Cu toate acestea, organul de urmărire penală a întreprins ulterior alte acțiuni, în afara unui proces penal, precum și a unei cauze penale.

Prin urmare, învederăm că deja la acea etapă – începând cu data de 21 februarie

24. 2022, nefiind prelungit termenul de examinare, fără a fi emisă o ordonanță de reluare, autoritățile au emis o decizie de încetare a procesului, iar toate actele procesuale efectuate după data de 21 februarie 2022 și în afara intervalului 19 iulie 2022 - 19 august 2022 sunt lovite de nulitate absolută, la fel, toate preținsele mijloace de probă administrate ilegal în afara procesului începând cu data de 21.02.2022, și în afara intervalului 19.07.2022 – 19.08.2022, sunt lovite de nulitate absolută și contravin principiului legalității, care derivă din principiul statului de drept prevăzut în art. 1 alin. (3) din Constituție, iar organul de urmărire penală urma a refuza în desfășurarea oricăror acțiuni procesuale după 21.02.2022 și în afara intervalului 19.07.2022 – 19.08.2022 - în temeiul prevederilor art. 275 pct. 8 din Codul de Procedură Penală (8) (în privința unei persoane există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații).

Necâtând la faptul că un nou proces penal nu putea fi pornit și a încetat la data de 21.02.2022, în mod ilegal și în afara procesului penal începând cu data de 22.02.2022, organul de urmărire penală și procurorul au efectuat acțiuni și au emis acte, hotărâri etc. contrar imperativului legii procesual penale, după cum urmează:

La data de 21.04.2023, a fost emisă ordonanță de recunoaștere în calitate de documente, a următoarelor acte: i. Scrisoarea nr. 12/444 din 05.04.2022 a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova (Vol. I, f.d. 29-34); ii. Scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova nr. 24/1505 din 06.07.2022 (Vol. I, f.d. 45-57); iii. Scrisoarea Direcției Teritoriale Centru a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova cu nr. 322 din 14.09.2022; iv. Scrisoarea Direcției Teritoriale Centru a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova cu nr. 339 din 03.10.2022; v. Scrisoarea Direcției Teritoriale Centru a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova cu nr. 340 din 03.10.2022. b. La data de 19.05.2023, a fost emis Proces-verbal de ridicare și ordonanța de recunoaștere în calitate de document; c. A fost emisă ordonanța de punere sub învinuire; d. Au fost audiați un șir de martori; e. Au fost efectuate percheziții; f. Precum și un șir întreg de acțiuni care s-au efectuat în afara termenului fixat pentru urmărirea penală, și anume până la data de 21.02.2022, precum și în afara termenului 19.07.2022 – 19.08.2022. Iar ulterior a fost întocmit rechizitoriul.

Pe cale de consecință, în asemenea situație urma a fi dispusă încetarea procesului penal, pe motiv că în cazul de față se constată că există circumstanțele stipulate de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, adică, există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

La fel, instanța urmează să constate nulitatea absolută a tuturor actelor procesuale efectuate după data de 21.02.2022, precum și în afara intervalului 19.07.2022 – 19.08.2022 și a ordonanței de punere sub învinuire și a tuturor actelor subsecvente. La fel urmează să constatăte ca fiind nule și toate actele efectuate începând cu data expirării termenului fixat pentru urmărirea penală – 21.02.2022,

precum și în afara intervalului 19.07.2022 - 19.08.2022.

Apărarea consideră că, partea acuzării susține învinuirea adusă inculpatului în baza unei ordonanțe de punere sub învinuire vădit nulă și în baza probelor acumulate în afara unui proces penal.

Referitor la inadmisibilitatea unor probe, apelantul invocă că la materialele cauzei penale, din lista probelor fac parte și următoarele documente:

a. Scrisoarea nr. 12/444 din 05.04.2022 a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova (Vol. I, f.d. 29-34);

b. Scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova nr. 24/1505 din 06.07.2022 (Vol. I, f.d. 45-57);

c. Scrisoarea Direcției Teritoriale Centru a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova cu nr. 322 din 14.09.2022;

d. Scrisoarea Direcției Teritoriale Centru a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova cu nr. 339 din 03.10.2022;

e. Scrisoarea Direcției Teritoriale Centru a Serviciului de Informații și Securitate a Republicii Moldova cu nr. 340 din 03.10.2022.

În acord cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură penală, În procesul penal nu potfi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu potfi prezentate în instanța de judecată și nu potfi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: 4) de o persoană care nu are dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cauza penală, cu excepția organelor de control și altor părți în proces prevăzute la art. 93 alin. (3).

Iar în conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Codul de procedură penală, Elementele de fapt pot fi folosite în procesul penal ca probe dacă ele au fost dobândite de organele de control de stat, organul de urmărire penală, organul care exercită activitate specială de investigații, de organul de constatare sau de altă parte în proces, cu respectarea prevederilor prezentului cod.

Art. 133 alin. (1) din Codul de procedură penală, prevede faptul că: (1) Măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: 1) este pornită urmărirea penală cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune; 2) acțiunea este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; 3) pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și/sau poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor.

Iar în acord cu prevederile art. 134 alin. (1) pct. 2) lit. e) din Codul de procedură penală, În cadrul urmăririi penale pot fi efectuate următoarele măsuri speciale de investigații: cu autorizarea procurorului: e) investigația sub acoperire; La caz, prin scrisorile parvenite din partea Serviciului de Informație și Securitate, se comunică despre măsuri speciale de investigații - investigația sub acoperire, care: 1) Au fost efectuate în afara urmăririi penale; 2) Au fost efectuate fără autorizarea

procurorului.

Mai mult, în acord cu prevederile art. 157 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, (1) Constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sînt expuse ori adevărate circumstanțe care au importanță pentru cauză. (2) Documentele se anexează, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atîta timp cît se păstrează dosarul respectiv. În cazul în care documentele în original sînt necesare pentru evidență, rapoarte sau în alte scopuri legale, acestea pot fi restituite deținătorilor, dacă este posibil fără a afecta cauza, copiile de pe acestea păstrîndu-se în dosar.

În situația de față, se constată faptul că informația indicată în scrisorile parvenite din partea Serviciului de Informații și Securitate, care au făcut uz de posibilitățile conferite prin lege de a acționa într-un mod conspirațional, în afara unui proces penal și fără autorizarea procurorului, este una care contravine legii și prin prisma prevederilor art. 94 din Codul de procedură penală - nu pot fi admise ca probe.

Respectiv, prin faptul că s-a întocmit ordonanță de recunoaștere în calitate de documente, se încearcă camuflarea ilegalității acestor înscrisuri - care au fost obținute cu încălcarea prevederilor procesual penale.

În acest sens, a fost ridicată și o excepție de neconstituționalitate, iar prin Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 98g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 157 alin. (1) din Codul de procedură penală din 12 iunie 2025, Curtea constituțională a statuat următoarele: § 18. Curtea reține că autorul sesizării susține că dispoziția articolului 157 alin. (1) din Codul de procedură penală, în contradicție cu articolul 21 din Constituție, obligă instanța de judecată să recunoască ca fiind probe în procesul penal documente care conțin informații dobândite de către Serviciul de Informație și Securitate. § 19. Analiza coroborată a legislației procesual-penale permite Curții să rețină că, în baza articolului 115 alin. (4) din Constituție, legislatorul a reglementat procedura de judecare a cauzelor penale și a stabilit, inter alia, că în calitate de probe în procesul penal se admit documente în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) (a se vedea articolele 93 alin.(2) pct.5) și 157 din Cod), acte procedurale, procese - verbale (articolul 93 alin. (8) - (10) din Cod), inclusiv deținute de autorități publice, cu condiția că acestea sunt admisibile, pot fi administrate și apreciate de către instanța de judecată (articolele 99 - 101 din Cod), fără ca acestea să aibă o valoare prestabilită. Codul de procedură penală prevede că documentele care constituie probe în cauza penală se prezintă de către persoanele fizice și juridice la demersul organului de urmărire penală făcut din oficiu sau la cererea altor participanți la proces ori la demersul instanței făcut la cererea părților, precum și de către părți în cadrul urmăririi penale sau în procesul judecării cauzei (articolul 157 alin. (3) din Cod). Acestea se anexează la materialele dosarului, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, și se păstrează

atâta timp cât se păstrează dosarul respectiv (articolul 157 alin. (2) din Cod). § 21. Mai mult, Curtea constată că norma contestată nu obligă instanța de judecată să accepte în mod automat probele. Dimpotrivă, potrivit articolului 101 alineatele (1), (3) și (4) din Cod, fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei. Nicio probă nu are o valoare prestabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai probele la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Totodată, Curtea notează că legislatorul a împuternicit instanța de judecată cu competența exclusivă de a judeca „cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă” (art. 26 alin. (2) din Cod) și să nu fie „predispusă să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii” (articolul 26 alin. (3) din Cod). Prin urmare, Curtea nu constată existența în această cauză a unei ingerințe în dreptul protejat de articolul 21 din Constituție. § 23. Curtea reține că argumentele autorului excepției vizează mai curând modul în care ar putea fi administrate probele în cauza penală în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Totuși, chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 187 din 22 decembrie 2022, §45).

Astfel, instanța de judecată urma să țină cont de aceste concluzii, precum și de faptul că aceste documente nu pot fi reținute în calitate de probe, anume din considerentul că sunt inadmisibile.

Referitor la temeinicirea acuzării aduse apelantul invocă că: În actul de acuzare, procurorul indică asupra faptului că Harcenco Natalia, a încălcat prevederile art.25 a Legii privind partidele politice nr.294 din 21.12.2007, prevederile art.41 și art.43 din Codul Electoral nr. 1381-XIII din 21.11.97 (în vigoare la momentul săvârșirii faptei), pct.26-37 a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.4401 din 23.12.2015 privind aprobarea Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice.

În acest sens, se impune necesitatea citării acestor norme legale, care se pretinde că le-a încălcat Harcenco Natalia: Art. 25 din Legea privind partidele politice nr. 294 din 21.12.2007 (în vigoare în anul 2022), prevedea: (1) Surse de finanțare a partidelor politice sînt: a) cotizațiile de membru de partid; b) donațiile, inclusiv cele colectate în cadrul manifestărilor de agrement, culturale, sportive sau altor manifestări de masă organizate de partid, cu condiția că sînt luate la evidență în modul stabilit; c) subvențiile de la bugetul de stat, potrivit reglementărilor prezentei legi și legii bugetare anuale; d) alte venituri legal obținute conform art.24 alin.(3). (2) Partidele politice nu pot folosi alte surse de finanțare decît cele prevăzute la alin.(1). (3) Mărimea și modul de achitare a cotizațiilor de membru se stabilesc prin statutul partidului politic și,

împreună cu suma totală a cotizațiilor acumulate anual de partid, se publică pe pagina web a acestuia și a Comisiei Electorale Centrale. (4) Operațiunile de încasări și plăți ale partidelor politice se efectuează în lei moldovenești și în cazurile prevăzute de legislația valutară, în valută străină, prin conturi deschise la băncile licențiate din Republica Moldova, cu eliberarea documentelor justificative. (5) Veniturile prevăzute la alin.(1) se scutesc de impozit sau se impozitează în conformitate cu prevederile Codului fiscal. (6) Finanțarea publică sau privată a partidelor politice nu poate avea drept scop limitarea independenței lor. (7) Încălcările prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și privind modul de utilizare de către partidele politice a mijloacelor financiare și a bunurilor materiale se sancționează în conformitate cu legea.

În esență, acuizarea indică asupra faptului că Harcenco Natalia ar fi încasat în interesele Partidului Politic „Șor” mijloace bănești, din alte surse decât cele indicate la alin. (1) din Legea nr. 294.

Cu toate acestea, în susținerea acestei acuzații, procurorul nu a adus absolut nici o probă care ar fi demonstrat încasarea de către Harcenco Natalia a cărorva surse bănești, iar mai ales în interesele Partidului Politic „Șor.”

Spre exemplu, la materialele cauzei penale se regăsește un singur act procesual prin care s-au ridicat mijloace bănești de la preținșii curieri Vol. 6, f.d. 131.

Conform Procesului-verbal de percheziție din 20 octombrie 2022, care s-a efectuat la domiciliul lui Chirilov Ruslan în mun. Chișinău, str. Nicolae Milescu Spătaru 9, ap. 130, de la acesta s-au ridicat 9 pachete cu bani, din care pe nici unul din ele nu se regăsea inscripția Ștefan-Vodă. Or, pe sacoșele cu bani se regăseau următoarele inscripții: Taraclia, Căușeni, Cimișlia, Cahul, Anenii Noi, Ialoveni, Găgăuzia, Hîncești.

Prin Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 2 noiembrie 2022, s-a efectuat cercetarea la fața locului a pachetului ridicat conform procesului-verbal de percheziție din 20.10.2022 din apartamentul nr. 130, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Nicolae Milescu Spătaru nr. 9, care aparține cet. Chirilov Ruslan Petru, și anume pachetul de culoare albastru combinat cu culoarea galbenă, pe care este prezent logotipul „Metro”, în care se află: 1) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „TARACLIA”; 2) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „CĂUȘENI”; 3) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „CIMIȘLIA”; 4) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „CAHUL”; 5) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „ANENII NOI”; 6) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „IALOVENI”; 7) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „GĂGĂUZIA”; 8) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „HÂNCEȘTI”; 9) Pachet din polimer de culoare neagră cu inscripția manuscrisă „FĂRĂ DENUMIRE”.

Respectiv, alegațiile precum că Harcenco Natalia ar fi primit careva surse

bănești, nu au absolut nici un suport probatoriu.

O altă normă legală, care se pretinde că a fost încălcată de către Harcenco Natalia, este art. 41 și 43 din Codul electoral. Articolul 41, intitulat: Condițiile și modul de susținere financiară a campaniilor electorale, din Codul electoral nr. 138¹ din 21.11.1997 (în vigoare în anul 2022), prevedea următoarele:

Pentru finanțarea activității partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resursele financiare provenite din activitatea de salariat, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată de către cetățenii Republicii Moldova atît pe teritoriul Republicii Moldova, cît și în afara acestuia. (2) Finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale ale concurenților electorali de către persoane fizice sau juridice se efectuează cu respectarea următoarelor condiții: a) concurentul electoral deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”, transferînd în el mijloace financiare proprii, precum și alte mijloace bănești primite în condițiile legii de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova ori de la persoane juridice din țară și anunță Comisia Electorală Centrală despre persoana responsabilă de finanțele sale (trezorerul). Candidații în alegeri nu pot fi desemnați trezoreri; b) contul cu mențiunea „Fond electoral” poate fi deschis și pînă la înregistrarea concurentului electoral, cu condiția ca orice încasări și cheltuieli de pe acest cont să se facă doar după înregistrarea concurentului electoral; c) concurentul electoral care nu-și deschide un cont la bancă cu mențiunea „Fond electoral” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală și desfășoară doar activități de campanie sau promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare; d) plafonul general pe țară al mijloacelor financiare ce pot fi transferate în contul „Fond electoral” al concurentului electoral constituie 0,05% din veniturile prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv; plafonul maxim pentru fiecare circumscripție electorală se determină de către Comisia Electorală Centrală prin înmulțirea coeficientului stabilit de către Comisie cu numărul de alegători din circumscripția respectivă; coeficientul se calculează prin împărțirea plafonului general al mijloacelor financiare pe țară la numărul total de alegători din țară; e) plafoanele donațiilor în contul „Fond electoral” pentru o campanie electorală constituie 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv din partea persoanelor fizice și, respectiv, 12 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv din partea persoanelor juridice; în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu venituri obținute în afara țării, acest plafon nu poate depăși 3 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv; în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu statut de persoane cu funcții de demnitate publică, de funcționari publici, inclusiv cu statut special, sau de angajați în organizații publice în sensul Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, acest plafon nu poate depăși 10% din venitul anual al acestora, totodată, nu poate depăși 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv. O persoană fizică poate face donații în numerar în valoare de pînă la 3 salarii medii pe economie pe anul respectiv, iar donațiile care depășesc această limită se vor face exclusiv prin operațiuni bancare;

f) persoanele juridice pot vira mijloace bănești pe contul „Fond electoral” numai prin transfer, împreună cu o notă informativă despre inexistența cotei de stat, străine sau mixte în capitalul social și cu o declarație pe propria răspundere privind lipsa restricțiilor prevăzute la lit. d); g) persoană juridică care transferă mijloace bănești pe contul „Fond electoral” îi va informa pe acționarii sau pe membrii săi despre operațiunile astfel efectuate; h) donațiile oferite în numerar de către persoanele fizice se însoțesc de un formular completat care se anexează la documentele contabile ale concurentului electoral susținut. Modelul formularului privind donațiile oferite în numerar se aprobă de Comisia Electorală Centrală; i) mijloacele financiare din fondul electoral pot fi utilizate numai după declararea lor la Comisia Electorală Centrală sau la consiliul electoral de circumscripție, în cazul candidaților independenți în alegerile locale; j) mijloacele financiare transferate pe conturile cu mențiunea „Fond electoral” nu pot fi folosite în scopuri personale. (3) Se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale/concurenților electorali de către: a) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital mixt, de către alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale; b) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei; d) autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor în care acordarea de servicii sau susținerea materială este în mod expres prevăzută de legislație; e) persoanele juridice care, în ultimii trei ani înainte de începerea perioadei electorale, au încheiat contracte de achiziții publice de lucrări, bunuri sau servicii în sensul Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt; f) persoanele anonime sau în numele unor terți; g) persoanele fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova; h) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase. (4) Toate cheltuielile pentru campania electorală se efectuează din mijloacele de pe contul cu mențiunea „Fond electoral”. (5) Concurenților electorali li se interzice să ofere alegătorilor bani, să le distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere. (6) Prevederile alin. (5) nu se vor aplica în cazul cadourilor simbolice, reprezentînd publicitate electorală sau politică, confecționate din mijloace declarate de pe contul „Fond electoral”, care poartă simbolică concurentului electoral și a căror valoare de piață nu depășește 2 unități convenționale. (7) Banca în care sînt deschise conturi cu mențiunea „Fond electoral” informează Comisia Electorală Centrală despre mijloacele bănești virate în contul concurenților electorali zilnic ori la cererea Comisiei. (8) În termen de 5 zile de la începerea perioadei electorale, radiodifuzorii sînt obligați să dea publicității condițiile în care oferă spațiu publicitar (inclusiv prețul/minut) și alte servicii conexe concurenților electorali, informînd Comisia Electorală Centrală și Consiliul Coordonator al Audiovizualului. Comisia Electorală

Centrală publică aceste informații pe pagina sa oficială. (9) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să ofere sprijin Comisiei Electorale Centrale și consiliilor electorale de circumscripție în activitatea de supraveghere și control al respectării legislației cu privire la finanțarea campaniilor electorale. (10) Prevederile prezentului cod referitoare la condițiile, modul, restricțiile și responsabilitatea finanțării campaniilor electorale ale candidaților în alegeri, a concurenților electorali și a referendumurilor se vor aplica corespunzător și grupurilor de inițiativă. Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea unui candidat la funcție electivă sau în vederea inițierii referendumului se aprobă de Comisia Electorală Centrală.

Articolul 43, intitulat: Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale, din Codul electoral nr. 1381 din 21.11.1997 (în vigoare în anul 2022), prevedea următoarele: (1) Partidele politice și blocurile electorale, grupurile de inițiativă, precum și candidații independenți, în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, prezintă Comisiei Electorale Centrale, în termen de 3 zile de la deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral” și, ulterior, săptămînal, un raport despre mijloacele bănești acumulate și cheltuielile efectuate în campania electorală, atît în format electronic cît și pe suport de hîrtie, sub semnătura persoanelor responsabile. Modelul raportului se aprobă de către Comisia Electorală Centrală și conține următoarele informații: a) datele de identificare ale persoanei fizice sau juridice care a donat mijloace financiare; b) lista tuturor donațiilor primite, inclusiv natura și valoarea fiecărei donații în bani, mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii; c) valoarea totală a donațiilor și numărul donatorilor; d) lista donațiilor rambursate ca urmare a depășirii plafoanelor stabilite la art. 41 alin. (2) lit. e); e) datele de identificare ale persoanei fizice sau juridice căreia i-au fost achitate mijloace financiare din contul „Fond electoral” și scopul cheltuielilor respective; f) sumele datoriiilor, numerele actelor financiare de evidență și alte informații concludente; g) informația contabilă a persoanelor juridice fondate sau controlate în alt mod de partidul politic respectiv pentru perioada corespunzătoare. (2) Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale, primite în condițiile alin. (1), sînt verificate în prealabil de Comisia Electorală Centrală în ceea ce privește caracterul complet al informației și corespunderea cu cerințele de întocmire a acestora. (3) Dacă raportul prezentat de un partid politic, bloc electoral sau candidat independent în condițiile alin. (1) este incomplet, Comisia Electorală Centrală are dreptul să solicite concurentului electoral respectiv date suplimentare, iar acesta este obligat să le prezinte în termen de 3 zile lucrătoare din momentul solicitării. (4) Rapoartele sînt plasate pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale în termen de 48 de ore de la primirea lor, respectînd legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal. (5) Candidații independenți în alegerile locale vor prezenta la consiliul electoral de circumscripție corespunzător, în termen de 3 zile de la deschiderea contului cu mențiunea „Fond electoral” și, ulterior, o dată la două săptămîni, rapoarte privind veniturile acumulate

și cheltuielile efectuate în campania electorală, conform modelului de raport aprobat de Comisia Electorală Centrală. În termen de 2 zile de la recepționarea rapoartelor, consiliile electorale de circumscripție vor asigura accesul persoanelor interesate la rapoartele prezentate de candidații independenți și le vor expedia spre publicare pe paginile web ale autorităților administrației publice locale corespunzătoare, respectând legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal. (6) Rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale pentru întreaga perioadă electorală se vor prezenta la Comisia Electorală Centrală de către concurenții electorali înregistrați cel târziu cu 2 zile înainte de ziua alegerilor. Rapoartele se publică pe pagina oficială a Comisiei Electorale Centrale în termen de 48 de ore de la recepționarea lor, respectând legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal. (7) În campania electorală, partidele politice au dreptul să accepte donații doar direct pe contul „Fond electoral”, în conformitate cu regulile stabilite de prezentul cod. Partidul politic poate transfera pe contul „Fond electoral” mijloacele financiare proprii, deținute pe contul său la data începerii campaniei electorale, cu condiția prezentării raportului financiar la Comisia Electorală Centrală, în care se indică datele prevăzute la alin. (1). (8) Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă formulare pentru rapoartele privind veniturile și cheltuielile din campania electorală. La rubrica cheltuieli se vor include următoarele informații: a) costurile întrunirilor și evenimentelor electorale, inclusiv costurile aferente (chirie, scenă, prestații scenice, sonorizare, standuri, afișe, cheltuieli de protocol, securitate, reflectarea evenimentului în mass-media etc.); b) cheltuielile de publicitate, inclusiv la televiziune, radio, în alte mijloace de informare electronice, în presa scrisă, pe panouri, pe alte platforme publicitare stradale sau mobile; c) cheltuielile pentru materialele promoționale, inclusiv pentru programul electoral al partidului, postere, stegulețe, tricouri, alte articole promoționale oferite gratuit în conformitate cu prevederile art. 41 alin. (6); d) cheltuielile pentru transportul de persoane și bunuri; e) costul serviciilor de sondare a opiniei publice; f) costurile suplimentare de întreținere: pentru închirierea unor birouri în scop electoral, pentru salariile personalului angajat temporar în scop electoral; g) costurile de delegare sau detașare a persoanelor; h) cheltuielile de consultanță electorală și politică. (9) Dacă informația prezentată de un partid politic sau bloc electoral în condițiile alin. (8) este incompletă, Comisia Electorală Centrală are dreptul să solicite concurentului electoral respectiv date suplimentare privind mărimea fiecărei încasări în contul acestuia și despre proveniența acestor mijloace. (10) Toate serviciile și acțiunile prevăzute la alin. (8), prestate gratuit de persoane fizice și juridice, precum și toate acțiunile de voluntariat în perioada de colectare a semnăturilor și în perioada campaniei electorale în favoarea candidatului sau concurentului electoral se evaluează de către grupul de inițiativă și de către concurentul electoral și se indică obligatoriu în raportul financiar conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.

Astfel, art. 41 și 43 din Codul electoral, se referă în mod expres la campaniile

electorale, iar în acord cu prevederile codului electoral, campanie electorală - perioadă de activitate care se desfășoară cu scopul de a-i determina pe alegători să-și exprime voturile pentru alegerea unui sau altui concurent electoral și care începe, pentru fiecare concurent electoral, la data înregistrării acestuia de către Comisia Electorală Centrală sau de consiliul electoral de circumscripție și se încheie la data excluderii concurentului electoral din alegeri sau în ziua votării.

În acest sens, apelantul a atras atenția asupra faptului că în perioada de referință conform actului de acuzare – nu a avut loc nici o campanie electorală.

Mai mult, martorul Postica Pavel, audiat la 04.02.2025, a declarat că: De depunerea rapoartelor este responsabil conducătorul partidului politic și trezorierul. În cazul partidului Șor anul 2022 responsabilitatea era a doamnei Marina Tauber și trezorierul doamna Parutenco Neli. La ASP se înregistrează doar conducătorul și persoanele din organele de conducere, este obligația acestor persoane să depună declarația de venit și interese. Partidul Politic Șor a depus rapoarte financiare pentru anul 2019 - 2022, dar pentru anul 2022 a doua jumătate a anului raportul totalizator anual nu a fost depus. În rapoartele financiare se includ toate veniturile și cheltuielile partidului, inclusiv donațiile efectuate sub orice formă, serviciile de orice tip care sunt în favoarea partidului politic. Conform legii conducătorul partidului și trezorierul răspund de gestiunea financiară a unui partid politic. În dependență de structura organizatorică și regulile interne a partidului, ar putea avea și președinții de oficiilor teritoriale asemenea atribuții. Conform legii contabilității dacă la anumite subdiviziuni sunt reguli interne care prevăd și obligă responsabilitatea financiară a persoanelor din teritoriu, atunci și ele au o anumită responsabilitate.... Conform legii partidele sunt în drept să desfășoare activități publice.... Partidele politice sunt în drept să organizeze transportarea persoanelor, și să suporte aceste cheltuieli, chiar în raportul privind gestiunea financiară sunt linii distincte pentru cheltuieli de transport, sunt în drept să închirieze transport, el oricum trebuie să fie evaluat la prețul de piață și indicat în raport.

Prin urmare, conducătorul sau trezorierul urma să depună rapoartele financiare.

În anul 2022, pct. 26-37 aveau următoarea redacție: Donațiile făcute de o persoană fizică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma de 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv. În cazul cetățenilor Republicii Moldova cu venituri obținute în afara țării, suma donațiilor nu poate depăși 3 salarii medii pe economie pe anul respectiv, iar în cazul cetățenilor Republicii Moldova cu statut de persoane cu funcție de demnitate publică, de funcționari publici, inclusiv cu statut special, sau de angajați în organizații publice în sensul Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, suma donațiilor nu poate depăși 10% din venitul anual al acestora, totodată, nu poate depăși 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv. În decursul unui an bugetar, o persoană fizică poate face donații în numerar, unui sau mai multor partide politice, în sumă de până la trei salarii medii pe economie stabilite pentru anul respectiv. Donațiile ce depășesc

această limită se vor face exclusiv prin operațiuni bancare.

Donățiile făcute de o persoană juridică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma de 12 salarii medii lunare pe economie pe anul respective 27. Comisia Electorală Centrală va prezenta Serviciului Fiscal de Stat informația privind donațiile înregistrate de către partidele politice, ce depășesc 12 salarii medii pe economie stabilite pentru anul respectiv, în vederea examinării sub aspectul declarării surselor de venit sau obligațiilor fiscale ce decurg din acesta. În cazul existenței dubiilor privind respectarea legislației fiscale de către partidul politic, Comisia Electorală Centrală va înainta propuneri Serviciului Fiscal de Stat cu privire la efectuarea controlului fiscal.

Dacă persoana fizică este membru de partid, în sumele limită menționate la pct. 26 se includ și suma cotizațiilor de membru de partid plătită de aceasta în anul de gestiune. Persoana juridică care face o donație în bani unui partid politic este obligată să prezinte decizia organelor sale abilitate privind efectuarea donației, să înregistreze donația și să o reflecte în rapoartele sale contabile, de asemenea să informeze acționarii sau asociații săi despre operațiunile efectuate.

Donățiile în bani de către persoanele juridice se efectuează prin operațiuni bancare cu indicarea donatorului în documentul bancar. Partidul politic va include datele privind donațiile respective în Registrul donațiilor de la persoane juridice, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 2.

Donățiile în bani de către persoanele fizice efectuate prin operațiuni bancare vor fi confirmate prin documente bancare care vor conține datele de identificare ale donatorului. Partidul politic va include datele privind donațiile primite în Registrul donațiilor de la persoane fizice, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 3.

Donățiile oferite în numerar de către persoane fizice se însoțesc obligatoriu de Declarația privind donația în numerar, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 4 și de Declarația privind acceptarea mijloacelor financiare, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 5, care se atașează la documentele contabile ale partidului politic. Donățiile în numerar vor fi incluse imediat în Registrul donațiilor de la persoane fizice, conform modelului din Anexa nr. 3. Donățiile astfel primite vor fi virate în contul bancar al partidului în termen de 5 zile lucrătoare de la data încasării lor.

În cazul donației sub formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială, în contabilitatea partidului politic acestea vor fi indicate la prețul lor de piață, fiind înscrise în limitele donațiilor prevăzute la pct. 26 și pct. 262.

În cazul primirii donațiilor sub formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială, se va întocmi Actul de estimare a valorii comerciale (de piață) cu respectarea elementelor obligatorii unui asemenea document. Partidul politic va include datele privind donațiile respective în Registrul donațiilor sub formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială, conform modelului prevăzut în Anexa nr. 6.

35. Partidul politic va desemna prin documente interne (ordin, decizie) persoana responsabilă de încasarea donațiilor și ținerea Registrului donațiilor, după caz, pentru fiecare organizație teritorială va fi desemnată o persoană responsabilă.

Restricțiile privind finanțarea, prestarea unor servicii cu titlu gratuit ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a partidului politic sînt prevăzute la art. 26 alin. (6) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice. 37. Sînt interzise donațiile anonime. Aici aducem aceleași argumente ca și la prevederile art. 25 din Legea privind partidele politice. 63. Mai mult, conform pct. 10 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4401 din 23.12.2015 privind aprobarea Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice: Partidul politic este obligat să înainteze Comisiei spre confirmare o persoană responsabilă de finanțele partidului (trezorier) cu indicarea numelui/prenumelui, datelor de contact, care va întocmi rapoartele financiare și va asigura prezentarea acestora în termen Comisiei Electorale Centrale.

În acest sens, atragem atenția asupra faptului că persoana responsabilă de finanțele partidului - este trezorierul, iar Harcenco Natalia nu a avut niciodată o asemenea funcție în cadrul Partidului Politic „Șor”.

Mai susține că Harcenco Natalia nu este subiect al infracțiunii. În Decizia nr. 21 din 13.02.2025 de inadmisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 181² alin. (5) din Codul penal (acceptarea cu bună știință a finanțării unui partid politic din partea unui grup criminal organizat), Curtea Constituțională a statuat următoarele: Curtea menționează că infracțiunea prevăzută la articolul 181² alin. (5) din Codul penal se realizează prin „acceptarea cu bună știință a finanțării partidului politic, a grupului de inițiativă sau a concurentului electoral din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații) criminale”. Din textul dispoziției articolului menționat, Curtea observă că norma incriminatoare nu prevede expres subiectul infracțiunii, deși se stabilește cert subiectul finanțat [partidul politic, grupul de inițiativă, concurentul electoral] și subiectul finanțator [grupul criminal organizat, organizația (asociația) criminală]. § 21. Având în vedere articolul 72 alin. (3) lit. g) din Constituție, Curtea reține că legislatorul a reglementat prin lege organică activitatea partidelor politice și, implicit, a membrilor acestora (a se vedea, în special, Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice). Totodată, pornind de la obiectul supus controlului de constituționalitate în prezenta cauză (i.e. finanțarea partidelor politice), Curtea menționează că finanțarea partidelor politice este, de asemenea, reglementată și de Codul electoral (a se vedea, în special, articolele 1, 26, 58, 59 din Codul electoral). § 22. Având în vedere critica autorului sesizării, potrivit căreia legislatorul ar fi omis să prevadă subiectul infracțiunii în discuție, Curtea consideră că stabilirea unei liste exhaustive a subiecților cărora le poate fi aplicat textul contestat de autorul excepției ar putea genera situații de impunitate în cazuri care ar justifica, în mod rezonabil, tragerea la răspundere penală. De exemplu, deși trezorierul este persoana responsabilă de finanțele partidului politic, potrivit

articolului 25 alin. (3) din Legea privind partidele politice, Curtea consideră că eventuala includere a acestuia în calitate de subiect special al infracțiunii ar conduce la impunitate față de persoanele neincluse în lista subiecților infracțiunii, însă care ar fi acceptat cu bună știință finanțarea ilegală a partidului (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr.89 din 25 iulie 2023, § 24; DCC nr.194 din 21 decembrie 2023, § 24; DCC nr. 87 din 25 iulie, 2024, § 23). § 23. Curtea notează că infracțiunea prevăzută la articolul 181² alin. (5) din Codul penal este una formală, astfel încât răspunderea penală pentru comiterea acesteia survine în cazul în care se constată faptul acceptării cu bună știință a finanțării ilegale. Curtea notează că le revine instanțelor de judecată să stabilească în fiecare caz particular, pe baza circumstanțelor factuale relevante și a probelor administrate, dacă acțiunile unei persoane concrete întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la articolul 181² alin. (5) din Codul penal.

Prin urmare, Curtea Constituțională a stabilit cu titlu de principiu că urmează a fi stabilit în baza circumstanțelor factuale relevante și a probelor administrate dacă acțiunile unei persoane concrete întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 181² alin. (5) din Codul penal.

Reieșind din circumstanțele factuale, precum și a probelor administrate în cadrul cauzei penale nr. 1-24140227-12-1-09122024, este evident faptul că în acțiunile Harcenco Natalia nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 181² alin. (5) din Codul penal.

Capitolul II, articolul 3, pct. 8 din Statutul Partidului Politic „Șor” (Volumul 1, f.d. 160) prevede că: Activitatea partidului se întemeiază pe comunitate ideatică și responsabilitate comună, ceea ce presupune: disciplina de partid, care presupune îndeplinirea obligatorie de către toate organele de conducere de nivel local și teritorial, de fiecare membru de partid a deciziilor organelor de conducere naționale.

La Capitolul XV, articolul 28 din Statul prevede că: (1) Președintele organizației teritoriale este ales/revocat de către Consiliul Politic Teritorial cu aprobarea ulterioară a alegerii în funcție de către Președintele Partidului.

(3) Președintele organizației teritoriale are următoarele atribuții: a) asigură conducerea activității curente a organizației teritoriale; b) reprezintă organizația în relațiile cu membrii organizației în teritoriu, cu organele de conducere ierarhic superioare, cu autoritățile publice în raza de acțiune, precum și organizațiile teritoriale ale altor partide; c) prezidează lucrările Conferinței Teritoriale, ședințele consiliului politic teritorial și, după caz ședințele Biroului Permanent teritorial; d) propune candidatura secretarului organizației, și în caz de necesitate candidaturile vicepreședinților organizației teritoriale; e) pentru perioada de absență sau de imposibilitate a exercitării funcțiilor desemnează secretarul organizației sau un vicepreședinte pentru asigurarea interimatului.

Prin urmare, se vede clar faptul că Președintele Organizației Teritoriale nu este un organ executiv al partidului, precum și nu are careva atribuții în vederea colectării mijloacelor bănești.

Mai mult, fiind audiați în cadrul examinării cauzei în prima instanță, mai mulți martori au declarat următoarele: Fiind audiată în cadrul ședinței de judecată din 04.02.2025, martorul Cristina Gălescu - care a activat în cadrul Departamentului Planificare, Monitorizare și Control a Partidului Politic „Șor”, a declarat următoarele: Partidul avea următoarea structură era dl președinte Ilan Șor, după care consilier personal era Tudor Balițchi, ulterior era Vitalie Balinschi, care era responsabil de organizațiile teritoriale din raioane. Doamna vicepreședinte Marina Tauber care era responsabilă de mun. Chișinău și Orhei și după alegerile din Bălți era responsabilă și de mun. Bălți. Vicepreședinte era doamna Reghina Apostolova, responsabilă defracțiunea din parlament. În subordinea dl. Tudor era departamentul Planificare, Monitorizare și Control, Departamentul Financiar. Organizațiile teritoriale se subordonau atât departamentului Planificare, Monitorizare și Control, cât și dl. Vitalie Balinschi.

Astfel, 4 martori din partea acuzării, care au făcut parte din Departamentul Planificare, Monitorizare și Control a Partidului Politic „Șor”, au indicat asupra faptului că pe scară ierarhică Președinții de Organizații Teritoriale erau mai jos decât ei - care îi controlau. La fel, acești martori au confirmat că nu putea un președinte de Organizație Teritorială să colecteze careva surse bănești, iar la declarația martorului Chirimciuc Elena, de distribuirea mijloacelor bănești era responsabilă Romanova Olga.

Prin urmare, în cadrul acestui dosar, s-a stabilit clar faptul că persoana este subiect a infracțiunii, anume prin prisma faptului că face parte din organul executiv al partidului, și anume că este împuternicită în vederea gestionării patrimoniului și a surselor financiare a Partidului.

Mai reiterează că în rechizitoriu, procurorul a indicat că Latura obiectivă a variantei-tip de infracțiune prevăzută art.181² alin. (5) din Codul penal, se realizează prin acțiunea de „acceptare” a finanțării campaniei electorale la care participă concurentul electoral din partea unui grup criminal organizat.

Acceptarea ca acțiune infracțională se poate realiza prin diferite forme, personal sau prin mijlocitor. Acceptarea presupune consimțirea sau aprobarea expresă sau tacită de către făptuitor a mijloacelor financiare ilicite, nedeclarate și necontabilizate, parvenite de la finanțator. În ipoteza acceptării, inițiativa aparține finanțatorului. Astfel, acceptarea presupune realizarea unor acțiuni cu caracter bilateral, corelativ. Sub aspect cronologic, acceptarea întotdeauna urmează unei acțiuni săvârșite din partea finanțatorului.

Sub aspectul campaniei electorale, ne-am expus mai sus. În ceea ce ține de acceptare latura obiectivă ar presupune - oferirea mijloacelor bănești ilicite de către un grup criminal organizat și acceptarea de către subiect a acestei finanțări. 94. Partea acuzării nu a adus absolut nici o probă în vederea demonstrării acceptării de către Harcenco Natalia a cărorva mijloace bănești, or: Martorul Ceban Ruslan (audiat la data de 22.01.2025), a declarat că: Activez împreună cu colegul de lucru Victor, familia nu îmi amintesc. El m-a rugat ca să plec cu autobusul lui la Chișinău, el mi-a

spus de unde să iau oamenii și unde să-i duc. Oamenii trebuia să-i iau din Ștefan Vodă, satul Crocmaz sau Olănești. În toamna anului 2022, Harcenco Natalia nu s-a adresat la mine să transportez oameni. S-a adresat doar Victor să transportez persoanele la Chișinău.... Eu nu am primit bani, pur și simplu l-am ajutat.... Nu cunosc dacă au fost remunerate persoanele pentru participarea la proteste.

Martorul Donea Victor (audiat la data de 07.02.2025), a declarat că: Nu am fost achitat de către dna Harcenco Natalia pentru transport, acolo venea o persoană cu copia la buletin, anexat copia la buletin la contract și anexam lista persoanelor. Persoanele nu discutau unde se duceau și eu eram conștient că este pentru protest.

Astfel, au fost audiați 3 șoferi (toți 3 martori ai acușării), care în acea perioadă au transportat persoanele la proteste din Raionul Ștefan Vodă, și niciunul din ei nu a declarat despre faptul că au fost remunerați.

La fel, în Vol. 7, f.d. 156, se regăsește un apel telefonic din 10.10.2022 dintre Harcenco Natalia și Victor, în care ofișerul de investigație a indicat greșit discuția, or a încurcat cuvintele spuse de Natalia cu cuvintele spuse de Victor, respectiv în acest apel Harcenco Natalia îi spune lui Victor că șoferul vrea 15.000 lei - respectiv din această discuție rezultă că de coordonarea și achitarea transportului răspundea nemijlocit Victor, iar Harcenco Natalia nu era în cunoștință de cauză în acest sens.

În acest sens, reieșind din faptul că Harcenco Natalia nu este subiect a infracțiunii, aceasta nici nu a acceptat careva finanțare în acest sens - respectiv nu este întrunită latura obiectivă a infracțiunii.

Suplimentar, în actul de acuzare, Procurorul a indicat că Harcenco Natalia a recepționat și transmis, prin canale de „Telegram” și alte mijloace de comunicare electronică, către angajatele Departamentului Monitorizare și Control al partidului „Șor”, Guțul Evghenia, Rață Maria și Gălescu Cristina, liste de persoane mobilizate la proteste de către organizația teritorială Ștefan Vodă a partidului politic „Șor” și lista mijloacelor de transport, implicate în transportul protestatarilor, poze cu îmbarcarea acestora în mijloacele de transport, a organizat, prin darea de indicații activiștilor de partid, mobilizarea și transportul oamenilor tur-retur în zilele de protest, recepționarea banilor în proporții deosebit de mari în pungi și plicuri de la curieri, achitarea transportului și achitarea cu câte 400 lei/zi pe fiecare protestatar pentru participarea la protestele organizate de partidul politic, „Șor” în fața instituțiilor publice din mun.Chișinău (Parlament, Guvern, Președinție, Procuratura Generală, etc).

Cu referire la darea de indicații activiștilor de partid, mobilizarea și transportul oamenilor tur-retur în zilele de protest: În acest nu s-a adus nici o probă.

La fel, în Vol. 7, f.d. 156, se regăsește un apel telefonic din 10.10.2022 dintre Harcenco Natalia și Victor, în care ofișerul de investigație a indicat greșit discuția, or a încurcat cuvintele spuse de Natalia cu cuvintele spuse de Victor, respectiv în acest apel Harcenco Natalia îi spune lui Victor că șoferul vrea 15.000 lei - respectiv din această discuție rezultă că de coordonarea și achitarea transportului răspundea nemijlocit Victor, iar Harcenco Natalia nu era în cunoștință de cauză în acest sens.

În cadrul ședinței instanței de apel, avocatul Barbaroș Dumitru în interesele lui Harcenco Natalia a solicitat admiterea apelului, i cu casarea sentinței și cu pronunțarea unei noi decizii de achitare în privința lui Harcenco Natalia.

Inculpata Harcenco Natalia a susținut argumentele avocatului.

Procurorul Gladcov Cristina a solicitat respingerea apelului, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Audiind participanții prezenți, examinând materialele cauzei penale, Colegiul penal consideră necesar de a respinge apelul declarat de către către avocatul Barbaroș Dumitru în interesele inculpatei Harcenco Natalia și a menține sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2025, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât o dată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Conform art.415 alin.(1) din Codul de procedură penală, ***instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: c) apelul este nefondat.***

Potrivit recomandărilor Hotărârii Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005, cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt; dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea este corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, administrativ, ori civil sunt aplicate corect.

Conform prevederilor art.6 alin.(1) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, „orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Probe noi acuzarea și apărarea în instanța de apel nu au prezentat, solicitând doar verificarea și aprecierea probelor cercetate în instanța de fond.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Ne pronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel. Soluția de respingere a apelului ca nefondat se adoptă însă numai după examinarea sub toate aspectele a hotărârii pronunțate de

prima instanță dacă se ajunge la concluzia că, hotărârea este legală și întemeiată.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței de apel de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Potrivit art.385 alin.(1) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanță de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni; 5) dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită; 6) dacă există circumstanțe care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului și care anume; 7) ce măsură de pedeapsă urmează să fie stabilită inculpatului, luând în considerare și recomandările serviciului de resocializare, dacă o asemenea anchetă a fost efectuată; 8) dacă măsura de pedeapsă stabilită inculpatului trebuie să fie executată de inculpat sau nu; 9) tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa închisorii; 10) dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă; 11) dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă; 12) dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor; 13) ce trebuie să se facă cu corpurile delictelor; 14) cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare; 15) dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului; 16) dacă în privința inculpatului recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii urmează să fie aplicat tratament medical forțat de alcoolism sau narcomanie.

Conform art.24 alin.(2), (4) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță,

de alte organe ori persoane. Potrivit art.26 alin.(3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

Colegiul Penal, în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apelantului, ajunge la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatei Harcenco Natalia în comiterea faptelor incriminate, astfel că la acest capitol se rețin drept declarative argumentele apărătorului cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.

Audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, Colegiul penal conchide că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt, și anume Harcenco Natalia a comis infracțiunea prevăzută la art. art. 30, 42 alin. (5), 45, 181² alin. (5) Cod penal.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului or acesta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă, pe motiv că materialele cauzei penale nu conțin nici o probă pertinentă și concludentă care ar demonstra vinovăția acestuia, Colegiul penal constată că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului Harcenco Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30, 42 alin. (5), 45, 181² alin. (5) Cod penal și în mod legal și întemeiat a fost stabilită și individualizată pedeapsa aplicată ultimului învinuit în comiterea infracțiunii imputate.

Instanța de apel consideră că aceste afirmații ale inculpatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului Harcenco Natalia în comiterea infracțiunii prevăzută la art. art. 30, 42 alin. (5), 45, 181² alin. (5) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile lui a elementelor infracțiunii incriminate.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință referitor la recunoașterea vinovăției inculpatului pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în *Cauza Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea proces echitabil necesită ca o

instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinat chestiunile esențiale supusă atenției sale.

Prin justificarea probelor cercetate, Colegiul determină ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Harcenco Natalia în comiterea infracțiunilor pentru care au fost deferiți justiției.

Astfel, inculpata Natalia Harcenco nu a recunoscut fapta imputată și, prevalându-se de dreptul său procesual, a refuzat să facă declarații. Totuși la etapa ultimului cuvânt, aceasta a relatat că a activat în cadrul Partidului Politic „Șor” începând cu luna ianuarie 2019, inițial în calitate de secretar. În luna august 2019, a fost numită președinte al organizației teritoriale, două luni mai târziu a obținut mandatul de consilier. Ea avea în cadrul partidului atribuții referitoare la organizarea adunărilor de partid, atragerea de noi membri și felicitarea acestora prin oferirea unor cadouri simbolice, precum biscuiți, miere și ceai. În cazul protestelor era contactată prin aplicația Telegram de către angajatele din cadrul Departamentului de monitorizare, care îi comunicau sarcina de a anunța președinții organizațiilor teritoriale primare despre locul și data de plecare spre proteste, specificându-se că transportul era organizat de către oficiul central. Ulterior, fiecare președinte urma să transmită numărul de persoane care vor participa din localitatea sa, iar aceste date erau comunicate înapoi angajatelor departamentului de monitorizare. Ea nu a primit bani, nu a distribuit sume în teritoriu și nu cunoaște dacă protestatarii au fost remunerați. Era întrebată de către oameni despre bani, însă răspundea că nu are cunoștință în acest sens. A fost un incident în care a fost apelată de o femeie din localitatea Ermoclia, care i-a comunicat că transportatorul are întrebări ce trebuie discutate personal. Ea nu cunoștea despre detaliile respective. În urma întâlnirii, transportatorul i-a spus că nu i-a fost achitat transportul. Ea nu înțelegea despre ce este vorba și l-a întrebat cu cine a discutat, iar acesta i-a răspuns că a vorbit cu Victor. L-a contactat telefonic pe Victor și i-a comunicat că transportatorul solicită 15.000 de lei, însă nu-și amintește ce i s-a răspuns. Ulterior, a transmis transportatorului numărul de telefon al unei angajate de la oficiul central, fără a mai avea cunoștință despre ce a urmat. Ea nu a colectat niciodată bani de la oameni pentru donații. Ea a primit salariul în plic: de fiecare dată când mergea la adunările organizate la oficiul central, după încheierea ședințelor, Nelli Parutenco îi transmitea câte 8.000 de lei în plic, în timp ce oficial primea un salariu de 700–800 de lei. S-a implicat în activitatea partidului prin faptul că, în acea perioadă, era atrasă de ideologia formațiunii. Ea este mamă singură a doi copii, pe care îi crește fără sprijin. În anul 2022, fiica sa se afla în perioada de recuperare, după o internare de opt luni în spital, în urma unui diagnostic oncologic, urmat de un tratament de un an și jumătate, perioadă în care a fost nevoită să procure medicamente. Tatăl copiilor are probleme cu alcoolul și nu a acordat niciodată careva sprijin. A menționat că susține poziția apărătorului său.

În ședința instanței de apel, inculpata Harcenco Natalia a refuzat să de-a declarații, însă a invocat că recunoaște primirea salariului în plic în sumă de 8000 lei

de la contabilă oficiului central.

Cu toate că Natalia Harcenco nu a recunoscut acuzația formulată în rechizitoriu, existența faptei criminale și comiterea acesteia cu vinovăție de către acesta este demonstrată de aprecierea coroborată a următoarelor probe examinate nemijlocit în ședință de judecată:

- **Declarațiile date de martora Ana Popovcean**, care în ședință de judecată din 16 ianuarie 2025 (f.d. 18-19 vol. IX), fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că o cunoaște pe inculpată din toamna anului 2023. A menționat că nu se află în relație de rudenie sau alt tip de legătură cu aceasta. A relatat că a fost audiată anterior în faza de urmărire penală și că susține acele declarații, fără a dori să adauge sau să modifice ceva. A fost membră a Partidului Politic „Șor” începând cu toamna anului 2023, fără a deține vreo funcție în cadrul formațiunii. A participat la adunările de partid care se organizau la oficiul din Ștefan Vodă. La proteste a fost de trei ori: de două ori a plecat din satul Talmaza, iar o dată din Ștefan Vodă, toate deplasările având ca destinație Parlamentul Republicii Moldova, în Chișinău. Anunțurile privind plecările erau publicate pe internet, în special pe Facebook, unde era menționată ora la care urma să sosească autobuzul. Decizia de a participa a fost proprie. Ea nu a achitat nici o sumă pentru transport. Ea nu a primit bani pentru participarea la proteste. Cu ea la proteste au participat și alte persoane anume Natalia Bereu și Ina Belecui. Pe Natalia Harcenco o cunoaște pentru că aceasta era președinta organizației teritoriale a partidului și sau întâlnit de două ori la adunările de partid de la Ștefan Vodă. Se mai cunosc dat fiind faptul că ambele au copii bolnavi de cancer și au fost internate în spital. Inculpata participa la întrunirile de partid, la adunările din Ștefan Vodă, în calitate de președinte al organizației teritoriale. Autobuzul venea în satul Talmaza, oprea, iar oamenii care doreau să meargă se urcau. Erau și șoferi străini, autobuze necunoscute. Transportul era special organizat pentru anumite ocazii nu era de rută. Nimeni nu le-a spus că trebuie să participe obligatoriu la proteste. Oricine dorea putea să urce în autobuz și să meargă la Chișinău. După ce coborau din autobuz, nimeni nu îi dirija sau ghida, ci urmau mulțimea, fiind clar pentru toți că protestul avea loc în fața Parlamentului. Ea personal cunoaștea puțin municipiul Chișinău. Autobuzul s-a oprit pe o stradă aflată mai sus de clădirea Parlamentului, iar ei sau coborât și s-au deplasat la locul protestului, împreună cu ceilalți participanți. Ea știa că merge la protest, iar decizia de a merge în direcția Parlamentului a fost luată urmărind fluxul de oameni care se îndrepta într-acolo, precum și anunțurile publicate anterior care precizau locul protestului.

Relevante din cele comunicate de martor sunt aspectele referitoare la caracterul gratuit al transportului. Acesta era special organizat. Autobuzele veneau în localitate și preluau persoanele.

- **Declarațiile date de martorul Viorel Babilev**, care în ședință de judecată din 22

ianuarie 2025 (f.d. 43-44 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a comunicat că pe Natalia Harcenco o cunoaște din oraș, însă nu a avut nicio tangență cu aceasta. A văzut-o pe un poster electoral în urmă cu aproximativ trei-patru ani, dar nu își amintește exact în ce context. Nu se află în relație de rudenie sau în alt gen de relație cu ea. A fost audiat anterior, la Procuratura Ștefan Vodă, în legătură cu un autoturism. El este proprietarul unui autobuz de model **Mercedes Sprinter**, cu numărul de înmatriculare **FBF 813**. Autobuzul cu numărul **BVG 601** aparținea fratelui său, Valeriu Babilev, care a decedat în anul 2021. În anul 2022, a fost contactat telefonic de un bărbat, al cărui nume nu și-l amintește și al cărui număr de telefon nu l-a înregistrat, care l-a întrebat dacă are o rutieră disponibilă pentru a transporta persoane la un „miting” sau o „adunare”, fără a specifica exact unde, însă martorul a presupus că era vorba despre Chișinău.

- ***Declarațiile date de martora Elena Chiriac***, care în ședință de judecată din 22 ianuarie 2025 (f.d. 45-46 vol. IX), fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a comunicat că inculpata îi este cunoscută din perioada anilor 2018–2019, însă nu poate indica cu exactitate momentul. A fost audiată anterior în faza de urmărire penală, iar declarațiile date atunci corespund adevărului și le susține în totalitate. A fost contactată telefonic de o doamnă, care vorbea în limba rusă, și care a rugat-o să participe la un „manifest”. Discuția a avut loc cu aproximativ doi-trei ani în urmă. I s-a solicitat acordul de a participa, iar ea a acceptat. A participat la unul sau două proteste în anii 2021–2022, inclusiv la un protest desfășurat în fața Parlamentului, în zona bulevardului Ștefan cel Mare, în Piața Marii Adunări Naționale. S-a deplasat din localitate cu un autobuz special organizat, urcând în autocar din satul Olănești și întorcându-se cu același mijloc de transport. Nu cunoaște identitatea șoferului și nici cine a organizat transportul. A precizat că nu a achitat nimic pentru transport. La protest împreună cu ea, au mai participat Valentin Deocheri și Eugeniu Svedov, Nadejda Ostafi și Elena Purcari. Nu ține minte dacă a întocmit o listă cu persoanele care urmau să participe la protest. Doamna cu care a discutat telefonic i-a comunicat unde trebuie să meargă la protest. Ea nu era în autocar și nu cunoaște cine este ea, dar s-a prezentat ca fiind de la oficiul central. Ea îi comunica telefonic unde trebuie să meargă. Acea persoană i-a cerut să întocmească lista persoanelor care participă la proteste. Lista a fost transmisă șoferului. Nu își amintește câte persoane se aflau în acel autocar, estimând un număr de aproximativ 18–20 persoane. Așa s-a întâmplat să întocmească anume ea lista. Alte persoane care să întocmească lista nu erau. A subliniat că nu au primit nicio sumă de bani pentru participarea la proteste. Deține în telefonul vechi numărul de telefon al inculpatei, însă în momentul în care a fost contactată pentru a merge la protest nu a fost sunată de către aceasta. A mai adăugat că, în timpul deplasării spre Chișinău, nu se afla nicio persoană în autocar care să le dea indicații privind ce să facă odată ajunse în capitală. La protest nu a văzut persoane cunoscute, în afară de cele din satul său, cu

care a făcut deplasarea. A afirmat că nu a văzut-o pe Natalia Harcenco la protest și că nu cunoștea cine organiza acele manifestații.

Relevante din cele comunicate de martor sunt informațiile că ea a fost contactată telefonic de o persoană necunoscută care i-a solicitat să participe la un protest. Această s-a prezentat din aparatul central al PP Șor. Aceeași persoană i-a cerut să întocmească o listă cu participanții la protest, listă pe care a predat-o șoferului. Informația respectivă concordă cu ideea că în teritoriu acționau persoane ce aveau responsabilități organizatorice, iar prezența listelor coroborează cu celelalte probe privind modul organizat al activității de finanțare ilegală organizată și de acceptare a acestora de către persoanele responsabile din partid. Informațiile oferite sprijină existența unei ierarhii funcționale.

- **Declarațiile date de martorul Oleg Bobu**, care în ședință de judecată din 22 ianuarie 2025 (f.d. 45-46 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata îi este cunoscută de aproximativ doi ani. A menționat că a fost audiat anterior în faza de urmărire penală și că declarațiile oferite atunci corespund adevărului, pe care le susține în totalitate, fără a dori să modifice sau să adauge ceva. El a fost contactat telefonic pentru a merge la un protest la Chișinău. L-a apelat un număr din Chișinău, iar persoana care l-a sunat s-a prezentat ca fiind din Chișinău. Aceasta i-a spus că, dacă dorește, poate merge la protest, însă martorul i-a răspuns că nu poate, deoarece se află la serviciu. A precizat că vocea era de femeie, dar că aceasta nu s-a prezentat cu numele. Ulterior, a înțeles de la alte persoane că apelul ar fi venit din partea Partidului „Șor”, însă nu cunoaște cine anume l-a telefonat. A subliniat că nu i s-a spus nimic despre vreo eventuală remunerare. Referitor la Natalia Harcenco, martorul a declarat că o cunoaște pentru că aceasta a fost consilier din partea Partidului „Șor” la Ștefan Vodă.

- **Declarațiile date de martorul Ruslan Ceban**, care în ședință de judecată din 22 ianuarie 2025 (f.d. 49-50 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata Natalia Harcenco îi este cunoscută din orașul Ștefan Vodă de aproximativ cinci-șase ani, fără a exista între ei vreo relație de rudenie. A menționat că a fost audiat anterior în faza de urmărire penală și că declarațiile oferite atunci corespund adevărului, pe care le susține în totalitate, fără a dori să modifice sau să adauge ceva. El lucrează în calitate de șofer oficial pe ruta Ștefan Vodă–Chișinău, angajat la SRL „Sava Dea Trans”. Activează împreună cu un coleg de serviciu pe nume Victor (nu își amintește numele de familie), iar acesta l-a rugat să conducă un autobuz al său până la Chișinău. Victor i-a indicat de unde trebuie să preia pasagerii și unde să-i lase – din Ștefan Vodă, satul Crocmaz sau Olănești, spre Chișinău. În toamna anului 2022, Natalia nu i s-a adresat niciodată pentru a transporta persoane. Solicitarea a venit exclusiv din partea lui Victor. A menționat că a lăsat pasagerii în centrul municipiului Chișinău, în apropiere de monumentul Ștefan cel Mare, la două străzi mai sus, într-un

loc unde se aflau și alte autobuze. Ulterior, i-a preluat tot din același loc pentru întoarcerea în localitate. A precizat că nu a primit nicio sumă de bani pentru acest serviciu, motivând că doar l-a ajutat pe Victor. Estimează că a transportat aproximativ 20 de persoane și nu cunoaște dacă acestea au fost remunerate pentru participarea la protest. I s-a transmis doar lista cu persoanele transportate, dar nu i s-a spus nimic în plus. A confirmat că Natalia Harcenco nu i-a solicitat să transporte persoane. Natalia Harcenco nu i s-a adresat niciodată în legătură cu transportul spre Chișinău și nici nu a auzit ca aceasta să se adreseze altor persoane pentru asemenea solicitări. A precizat că, atunci când a fost audiat la Ștefan Vodă, s-a prezentat singur, fără a fi însoțit de altcineva, și că declarațiile date procuraturii nu i-au fost dictate. Acestuia i-a fost prezentat procesul verbal de audiere de la etapa urmăririi penale (f.d. 36–38, vol. VII), iar martorul a confirmat că semnăturile și scrisul olograf îi aparțin. După citirea acestora, a declarat că ceea ce a spus în ședința de judecată corespunde adevărului și că nu a afirmat niciodată că Natalia Harcenco i-ar fi solicitat transportul de persoane. A mai relatat că, în timpul transportului, persoanelor li se oferea câte o sticlă de apă sau o prăjitură. Despre sumele de 400 de lei, martorul a arătat că a auzit doar din discuțiile pasagerilor din rutieră și din ceea ce auzeau între șoferi. Rutiera **Mercedes Sprinter cu numărul DUX 834** îi aparține, dar că nu a transportat pasageri cu acest mijloc de transport. Pasagerii i-a transportat cu autobuzul care aparținea lui Victor, al cărui număr de înmatriculare nu și-l amintește. A subliniat că nu a văzut personal vreo persoană primind bani.

La etapa de urmărire penală, Ceban Ruslan fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a comunicat (f.d. 36-37 vol. VII) că în toamana anului 2022 Natalia Harcenco l-a întrebat dacă nu dorește să transporte persoane la protest spre mun. Chișinău, însă el a refuzat. A mai indicat că el a auzit prin localitate că cei care participau la proteste primeau câte 400 lei de persoană.

Martorul nu a putut da o explicație plauzibilă a motivului din care la etapa UP a comunicat că a fost contactat de Harcenco cu propunerea de a transporta persoane la protest spre mun. Chișinău. El doar a indicat că nu a declarat niciodată așa ceva și a confirmat că semnătura din procesul verbal îi aparține.

Contradicția între declarația dată în faza de urmărire penală în care se indică explicit contactul cu inculpata și cea dată în ședință, în care se neagă orice legătură cu aceasta nu este suficient explicată. Martorul recunoaște semnătura pe declarația anterioară și nu a afirmat că a fost presat la momentul audierii la etapa urmăririi penale, ceea ce întărește verosimilitatea afirmației inițiale. Informația relevantă inițial concordă cu alte informații relevate din probele din dosar. Din aceste considerente, a reținut ca veridică anume această informație. Potrivit jurisprudenței naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța este îndreptățită să valorifice o declarație anterioară în măsura în care aceasta este coroborată cu alte probe și nu există indicii temeinice că ar fi fost obținută în mod abuziv (cauza Doorson vs Olanda,

§ 77-78). Prima declarație a martorului, în care se menționează explicit contactul cu Natalia Harcenco și propunerea de remunerare pentru transport, nu poate fi ignorată. Dimpotrivă, aceasta se coroborează cu alte mijloace de probă administrate în cauză, listele de persoane, documentele electronice cu evidența protestatarilor și organizarea transportului din zona Ștefan Vodă, care demonstrează existența unui sistem de mobilizare, centralizat la nivelul organizației teritoriale a partidului.

Pe de o parte, faptul că a transportat persoane pe bază de liste, din mai multe localități, la un loc prestabilit în centrul Chișinăului, într-un context în care alți șoferi acționau similar, reflectă o organizare structurată și coordonată a transportului. Pe de altă parte, afirmațiile că nu a văzut bani, nu a fost plătit și nu știe cine anume coordona activitatea, sunt menite să minimalizeze gradul de implicare al celor implicați în transport.

- **Declarațiile date de martora Liudmila Ipatieva**, care în ședință de judecată din 23 ianuarie 2025 (f.d. 53-55 vol. IX), fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a comunicat că inculpata nu îi este cunoscută. A precizat că, din sala de ședință, cunoaște doar grefiera, iar familia Harcenco nu-i este cunoscută, ea cunoaște doar numele „Natalia”. Declarațiile oferite în faza de urmărire penală corespund adevărului, le susține integral și nu dorește să le modifice sau să adauge ceva. Ea a avut o înțelegere să transmită mijloace bănești unei persoane, una dintre acestea fiind Irina din Glodeni, în vederea asigurării transportului și alimentației persoanelor care veneau spre Chișinău în perioada 2020–2021. I s-a propus din partea unor cunoștințe să facă o binefacere adică să se deplaseze în unele raioane din partea de nord și să transmită mijloace bănești. A precizat că propunerea a venit din partea lui Veaceslav Bejenari, iar ea a acceptat. A declarat că primea banii fie de la Veaceslav Bejenari, fie de la Victor Guțuleac, care îi înmânau mijloacele bănești împreună cu listele persoanelor către care acestea trebuiau distribuite. În legătură cu destinația sumelor, a precizat că, ulterior a înțeles că banii erau destinați pentru acoperirea cheltuielilor legate de transportul și alimentația protestatarilor din perioada august-septembrie 2020. Nu își amintește cu exactitate de câte ori a transportat bani, precizând că acest aspect este consemnat în dosar. Traseele și raioanele se schimbau constant. Nu poate spune dacă mai mult de 10 ori, nu era o înțelegere fixă și nu a ținut evidență. A menționat că a fost în raioane din nordul țării. Unele se schimbau. În altele mergea mereu printre care Fălești, Drochia, Edineț, Glodeni și Rîșcani. A fost pusă în situația de a plasa bani în plicuri, iar sumele variau între 1.000 și 20.000 de lei, fără să își amintească cu precizie cea mai mică sau cea mai mare sumă. A explicat că, în perioada reținerii și audierii, amintirile ei erau mai proaspete. Întrebată pentru ce manifestații transmitea banii, a declarat că era vorba despre proteste pașnice organizate de Partidul „Șor”, care afirma că își finanțează activitatea din fonduri proprii. A menționat că în activitatea de distribuire a banilor cunoștea implicarea a trei persoane: ea, domnul Veaceslav și domnul Ruslan. Cu

privire la raioanele pentru care era responsabil Veaceslav, a indicat tot zona de nord (ex. Bălți, Florești), dar nu își amintește exact. A arătat că ea se ocupa doar de raioanele din nord, iar de sud se ocupa Ruslan. La întrebările apărătorului, martora a declarat că a fost reținută dimineața, în jurul orei 7:00, și eliberată în aceeași zi, seara, în jurul orei 21:00. A dat declarații în sediul Procuraturii CNA, în prezența avocatului și a procurorului. A arătat că nu i s-a spus că va fi eliberată dacă va face declarații, dar a considerat că este mai bine să coopereze, întrucât este mamă singură și copilul urma să fie preluat de autorități în lipsa sa. A menționat că nu are legături cu Partidul „Șor”, nu a avut vreo înțelegere cu acesta și nu are nimic de ascuns. A declarat că nu i s-a cerut să facă declarații neconforme cu realitatea și că a decis să spună adevărul pentru binele ei. A adăugat că ofițerii s-au comportat foarte bine și că i-au fost respectate toate drepturile, inclusiv dreptul la apărare, întrucât percheziția din automobilul său a fost efectuată după sosirea avocatului. Întrebată dacă a fost în raionul Ștefan Vodă pentru a transmite bani, martora a declarat că nu își amintește dacă a fost în Ștefan Vodă sau Căușeni, pe care le încurcă. A confirmat că a fost audiată în săptămâna precedentă tot în calitate de martor, într-un alt proces. Referitor la sursa banilor, a declarat că i s-a spus de către domnul Guțuleac că provin de la Ilan Șor, iar în aceeași zi a văzut pe ecranul din Chișinău, de pe bd. Ștefan cel Mare, că protestele sunt finanțate de acesta. A menționat că nu i s-a spus în mod expres care este scopul banilor, dar a dedus singură. Întrebată de procuror dacă banii i-au fost înmânați sau i-a ridicat personal de la sediul Partidului „Șor” din Orhei, martora a spus că a fost, probabil, la acel sediu și că a primit banii de la o domnișoară. Ulterior, în același sediu, a repartizat bani pentru acoperirea cheltuielilor legate de salarii, chirie și internet ale președinților de organizații teritoriale, însă nu i-a transportat în raioane și nu i-a pus în plicuri. În celelalte cazuri, banii îi erau înmânați de persoane despre care nu știa dacă aveau sau nu vreo afiliere politică. Întrebată de avocat care era adresa sediului partidului, a spus că nu își amintește exact, dar că acesta se afla în Orhei.

- La etapa urmăririi penale (f.d. 108 -110 vol. VI) același martor a comunicat că în una din serile în care a fost la apartamentul lui Veaceslav Bejenari, unde se făcea repartizarea banilor pe raioane, a observat că erau repartizați bani pentru toate raioanele inclusive pentru cele din Sud. Atunci a aflat că responsabil de repartizarea spre SUD este o persoană pe nume Ruslan.

Relevant din cele comunicate de martor este faptul că în cadrul PP Șor erau persoane responsabile de distribuirea banilor cash pentru finanțarea activităților partidului, inclusive pentru proteste. Despre acest fapt cunoșteau persoanele implicate în activitatea partidului. Acestea erau remunerate din aceste mijloace. Erau persoane responsabile pe diferite zone ale țării și anume nord sud și centru. Martora a relatat detalii relevante despre transmiterea sumelor de bani în plicuri în raioanele din nordul țării, pentru organizarea transportului și alimentației participanților la proteste. A indicat ca sursă a fondurilor persoane precum Bejenari și Guțuleac, iar

ca beneficiar final, protestatarii coordonați de organizațiile teritoriale. Deși nu o identifică pe inculpată, mențiunile privind amploarea rețelei și organizarea logistică a acțiunilor susțin contextul factual în care Natalia Harcenco activa în teritoriul său.

- *Declarațiile date de martorul Veaceslav Bejenari, care în ședință de judecată din 23 ianuarie 2025 (f.d. 56-57 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că persoana Natalia Harcenco nu îi este cunoscută. A precizat că nu cunoaște pe nimeni dintre cei prezenți în sala de ședință și că nu se află în nicio relație de rudenie sau de altă natură cu inculpata. A arătat că a fost audiat anterior în faza de urmărire penală și că declarațiile oferite atunci corespund adevărului, pe care le susține integral, fără a dori să le modifice sau să adauge ceva. Martorul a explicat că în perioada august–octombrie 2022, a transmis personal sume de bani unor persoane care se ocupau de organizarea protestelor desfășurate în acea perioadă. A precizat că banii erau destinați exclusiv pentru achitarea transportului și pentru alimentația participanților, fără a cunoaște alte detalii concrete despre calitatea celor implicați. Nu știa dacă respectivele persoane făceau parte din Partidul „Șor”, întrucât nu i-au fost prezentate documente. A afirmat că nu a avut nicio legătură cu partidul, ci doar cu anumite persoane cărora le transmitea banii. A menționat că mijloacele bănești le primea de la o persoană necunoscută, cu care se înțelegea prin intermediul lui Victor Guțuleac. A explicat că a ajuns să se implice în această activitate întrucât i s-a comunicat că transmiterea banilor nu presupune niciun risc, că banii sunt legali și aparțin lui Ilan Șor. A considerat că se poate implica, mai ales că Guțuleac, era un prieten foarte bun de al lui. Martorul a precizat că prima solicitare de implicare a venit în urma unei discuții cu Guțuleac, care l-a întrebat dacă îl poate ajuta. El a spus că poate și că aceasta a fost o propunere, nu o obligație. A relatat că procedura era următoarea: Victor Guțuleac îi comunica o adresă la care trebuia să se deplaseze, urmând ca o persoană necunoscută să se apropie de el și să-i transmită o geantă cu bani. A evitat să întrebe cine este acea persoană sau alte detalii. După primirea banilor, martorul a declarat că, potrivit unei liste, repartiza sumele în mai multe pachete, pe raioane, fiind responsabil pentru distribuirea banilor în mai multe teritorii, așa cum relatase și în declarația dată în faza urmăririi penale. La întrebările procurorului, Veaceslav Bejenari a indicat că printre celelalte persoane implicate în distribuirea banilor se aflau Liudmila Ipatieva și o persoană pe nume Ruslan (nu își amintește familia). El era responsabil de raioanele Telenești, Sîngerei, Bălți, Soroca, Florești, Criuleni și Dubăsari. Pentru raionul Ștefan Vodă, responsabil era Ruslan. Referitor la sumele transmise, martorul a declarat că acestea variau în funcție de necesitățile de transport, respectiv în funcție de câte autobuze urmau să fie implicate și câte persoane trebuiau transportate. A estimat că sumele totale se ridicau la ordinul milioanei de lei - două, patru milioane, dar nu își amintește exact valorile. În legătură cu persoanele din raioane care primeau banii, martorul a precizat că nu le cunoștea funcțiile și că știa doar prenumele lor și avea*

numărul de contact. Nu știa dacă aceștia erau președinți de organizații teritoriale, dar se vorbea că erau persoane responsabile pe raioane. La întrebările avocatului, martorul a recunoscut că nu și-a pus problema provenienței banilor, întrucât i s-a comunicat că aparțin lui Ilan Șor, despre care știa că este un om foarte bogat, cu activități legale în Republica Moldova și în afara țării. Din acest motiv a considerat că nu există motive de suspiciune. A confirmat că sumele de ordinul milioanelei de lei erau destinate pentru întreaga țară. Întrebat dacă i s-a comunicat în mod expres că banii sunt destinați pentru transportul persoanelor, a răspuns afirmativ. I se transmitea ce sumă urma să fie alocată pentru transport și ce sumă pentru participanți, pe baza unei liste care indica repartizarea pe raioane. A precizat că întreaga comunicare privind banii se făcea prin Victor Guțuleac, fără a cunoaște sursa exactă a informațiilor pe care acesta le deținea.

- **Declarațiile martorului Pavel Postica**, care în ședință de judecată din 04 februarie 2025 (f.d. 64-67 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a comunicat că așa persoană ca Natalia Harcenco nu îi este cunoscută și că nu cunoaște pe nimeni din sala de ședință. A precizat că nu se află în nicio relație de rudenie sau alt gen de relație cu inculpata. Martorul a relatat că a fost audiat în faza de urmărire penală, iar declarațiile oferite atunci corespund adevărului, le susține în integralitate și nu dorește să modifice sau să adauge nimic. A indicat că a fost audiat în calitate de specialist, în legătură cu presupusa finanțare ilegală a Partidului Politic „Șor”, în contextul în care, la data faptelor investigate, deținea funcția de vicepreședinte al Comisiei Electorale Centrale și era responsabil de domeniul finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale. A răspuns organelor de urmărire penală atât cu privire la regulile generale de finanțare a partidelor, cât și cu privire la situațiile concrete de finanțare ilegală, în contextul campaniei electorale parțiale din municipiul Bălți din toamna anului 2021 și primăvara anului 2022. De asemenea, a fost întrebat cu privire la depunerea rapoartelor financiare aferente anului 2022 și a comunicat că partidul politic nu a prezentat raportul financiar pentru semestrul II al acelui an. În procesul-verbal de audiere, a declarat în mod detaliat aspectele asupra cărora a fost întrebat, cu referire exactă la hotărârile CEC, în calitate de acte administrative. Întrebat de procuror dacă rapoartele se depun anual, martorul a explicat că rapoartele privind gestiunea financiară a partidelor politice la moment se depun de două ori pe an pentru fiecare semestru și există și o obligație de raportare anuală. În anul 2022, raportul pentru primul semestru trebuia depus până la data de 15 iulie, iar raportul totalizator anual până la 31 martie. Referitor la campaniile electorale, a menționat că partidele sunt obligate să depună rapoarte săptămânale. În cazul în care un partid politic nu depune raportul, legea prevede că toate veniturile și cheltuielile acestuia trebuie incluse în raportul privind gestiunea financiară, iar neprezentarea acestuia atrage răspundere contravențională sau penală, în funcție de proporțiile sumei nedeclarate. La întrebările apărătorului, martorul a precizat că responsabilitatea privind depunerea rapoartelor

financiare revine conducătorului partidului și trezorerului. În cazul Partidului „Șor”, în anul 2022, responsabilitatea îi revenea doamnei Marina Tauber și trezorerului Neli Parutenco. A menționat că CEC nu ține evidența persoanelor cu funcții de conducere în partide. Potrivit legii, această evidență este responsabilitatea exclusivă a partidelor. La Agenția Servicii Publice se înregistrează doar conducătorul și persoanele din organele de conducere, care au obligația de a depune declarații de avere și interese. CEC duce gestiunea trezorerului care îi confirmă prin hotărâre. În ceea ce privește perioada 2019–2022, martorul a arătat că Partidul Politic „Șor” a depus rapoarte financiare pentru o parte dintre semestre, însă pentru semestrul II al anului 2022 raportul nu a fost prezentat. A explicat că în aceste rapoarte trebuie incluse toate veniturile și cheltuielile partidului, indiferent de natura lor, inclusiv donațiile efectuate sub orice formă și serviciile oferite în favoarea partidului. Conform legii, conducătorul partidului și trezorerul răspund de gestiunea financiară a partidului politic. Întrebat dacă președinții oficiilor teritoriale au atribuții financiare, martorul a explicat că acest lucru depinde de structura organizatorică și regulile interne a partidului. Conform legii contabilității, dacă la anumite subdiviziuni sunt reguli interne care prevăd și obligă responsabilitatea financiară a persoanelor în teritoriu, atunci ele au o anumită responsabilitate. Sunt partide politice care încredințează partidelor din teritoriu colectarea donațiilor și cotizațiilor. Ei contrasemnează acele declarații care sunt obligatorii pentru colectarea acestor venituri și le prezintă trezorerului. Pot fi împuternicite să colecteze cotizații sau donații, caz în care au responsabilități financiare. Aceste sume trebuie raportate către trezorerul partidului, iar președinții din teritoriu pot semna documentele justificative. La întrebarea dacă aceste reguli se conțin în statut și acte interne, martorul a precizat că cel mai probabil în dispoziție, în ordine semnate în cadrul partidelor. Referitor la desfășurarea protestelor, martorul a declarat că, potrivit legii, partidele politice au dreptul să organizeze activități publice, inclusiv proteste. Cu privire la eventualele interdicții, martorul a precizat că, în cazul în care activitatea partidului este limitată printr-o decizie legală, acesta nu are dreptul să desfășoare activități politice. Ei trebuie să respecte prevederile Legii nr. 26 și reglementările în materie de finanțare, toate cheltuielile suportate de partid sau efectuate în interesul acestuia urmând a fi reflectate în rapoartele privind gestiunea financiară. Întrebat dacă un partid politic este în drept să îndemne persoanele să se prezinte într-un anumit loc și la o anumită dată, martorul a declarat că partidele politice sunt în drept să-și desfășoare activitatea în mod liber, atât timp cât nu încalcă prevederile legale, fiind în drept să facă apeluri publice. Întrebat dacă partidul politic poate organiza transportarea persoanelor și să suporte aceste cheltuieli, martorul a confirmat că da, astfel de cheltuieli sunt prevăzute în raportul privind gestiunea financiară, în linii distincte. Partidul este în drept să închirieze transport, dar acesta trebuie evaluat la prețul de piață și reflectat în raport. La întrebările procurorului privind protestele organizate de Partidul Politic „Șor” în perioada iulie–octombrie 2022 și eventuala depunere a rapoartelor financiare aferente

acestor cheltuieli, martorul a menționat că, din câte își amintește, raportul pentru a doua jumătate a anului 2022 nu a fost depus integral. La întrebările avocatului, martorul a declarat că un partid politic nu are dreptul să efectueze plăți în numerar. Toate tranzacțiile trebuie să fie efectuate exclusiv prin virament bancar, din contul partidului. Chiar și în cazul în care liderul partidului dorește să susțină financiar acțiunile formațiunii, sumele trebuie mai întâi vărsate în contul partidului și ulterior utilizate în baza documentelor justificative, contractelor, estimărilor la prețul de piață și reflectate în raportul financiar. Singurele venituri care pot fi încasate în numerar sunt donațiile și cotizațiile. Întrebat cum poate gestiona activitatea un partid politic în lipsa unui cont bancar, martorul a relatat că această practică a fost urmată de Partidul „Șor” în perioada 2021–2022. Toate donațiile au fost înregistrate sub formă de servicii sau donații nemateriale, evaluate și incluse în raportul financiar. Această modalitate permite partidului să nu declare sau să evalueze la prețul de piață așa cum crede el. Martorul a dat exemplul alegerilor locale din Bălți, când aceeași scenă a fost utilizată în turul I și în turul II, dar evaluată la prețuri diferite pentru a minimiza prețul de piață pentru că fiecare partid politic are un plafon care poate fi suportat în campania electorală. Întrebat cât timp Partidul „Șor” nu a dispus de cont bancar, martorul a precizat că aproximativ din 2021, ultimul raport fiind depus în vara anului 2022. Referitor la eventuala anexare a refuzurilor de deservire din partea instituțiilor financiare, martorul a menționat că dacă nu greșește Partidul „Șor” a avut un cont deschis la „Victoriabank”, dar banca a reziliat contractul. Ulterior, partidul urma să se adreseze altor bănci, dar martorul nu cunoaște dacă acest lucru a avut loc. În contextul alegerilor pentru funcția de bașcan al Găgăuziei din vara anului 2022, Partidul „Șor” și candidatul Evghenia Guțul au reușit să deschidă un cont bancar, însă martorul nu își amintește la care instituție. A explicat că, tehnic vorbind, un partid politic are dreptul să-și desfășoare activitatea după cum consideră de cuviință. Regula este că toate cheltuielile suportate trebuie reflectate în raportul financiar. În cazurile în care partidul nu reușește să mobilizeze voluntari pentru proteste, au existat situații în care s-a recurs la remunerarea participanților. Întrebat cine stabilește plafonul de cheltuieli și în funcție de ce criterii, martorul a explicat că plafonul anual este stabilit prin legea cu privire la partide politice, fiind determinat ca un procent (0,1% sau 0,2%) din veniturile prevăzute în bugetul de stat. Formula se aplică anual, în funcție de legea bugetului adoptată pentru anul respectiv. În cazul alegerilor locale, plafonul general se repartizează proporțional în funcție de numărul total de alegători din fiecare circumscripție electorală, stabilindu-se un coeficient. Potrivit martorului, acest coeficient a variat, în perioada 2021–2023, de la circa 19 lei la peste 20 de lei.

- **Declarațiile martorului Cristina Gălescu**, care în ședință de judecată din 04 februarie 2025 (f.d. 68-72 vol. IX), fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata îi este cunoscută din perioada anilor 2019–2020, în contextul activității desfășurate în cadrul Partidului Politic „Șor”, precizând că nu sunt în relații de rudenie

sau alt gen de relație personală. Martora a menționat că a fost audiată anterior la etapa urmăririi penale, declarațiile sale corespund adevărului, fără a dori să le modifice sau să adauge ceva. Ea a relatat că a activat în cadrul Partidului „Șor” din luna august 2018, în diferite funcții. După organizarea unui protest de amploare în luna iulie 2022 în Piața Marii Adunări Naționale, a existat o perioadă de pauză în activitatea structurii centrale a partidului. Ulterior, la începutul lunii august, a fost contactată telefonic prin aplicația Signal de către Tudor Balițchi, care i-a propus să preia funcția de conducător al Departamentului Monitorizare, Planificare și Control din cadrul oficiului central al partidului, motivând că toți conducătorii de departamente fuseseră nevoiți să părăsească țara. I s-a propus să preia funcția întrucât avea vechime în partid și cunoștea președinții organizațiilor teritoriale. În subordinea sa activau opt persoane, dintre care șase erau deja angajate (Iana Raițcaia, Guțul Eugenia, Elena Garabajac, Cornelia Brașovschi, Ala Beșliu), iar două au fost aduse de ea (Natalia Onica și Maria Rață). Ulterior, în luna septembrie, în departament a fost inclusă și Svetlana Țurcan. Fiecare dintre aceste persoane avea în responsabilitate mai multe raioane. Eugenia Guțul a fost ulterior transferată la un alt etaj, în alt departament. Popan era responsabilă de municipiul Chișinău, iar celelalte persoane, inclusiv martora, monitorizau activitatea organizațiilor teritoriale din întreaga țară. Sarcina principală a acestora era monitorizarea activității organizațiilor, iar ea avea rolul de intermediere. Conducătorul său era Tudor Balițchi. La un anumit moment, a fost telefonată și i s-a comunicat că va primi un pachet cu telefoane mobile în care era instalată aplicația Bria. I s-a solicitat ca, în cadrul unei ședințe desfășurate la Primăria Orhei, să transmită aceste telefoane unei persoane pe nume Victor. Martora a precizat că l-a văzut pentru prima dată pe acest domn în cadrul acelei ședințe. Potrivit instrucțiunilor primite, telefoanele urmau să fie distribuite președinților organizațiilor teritoriale, iar persoana respectivă era responsabilă de a le explica modul de funcționare al aplicației. Prin intermediul acestor telefoane, președinții organizațiilor teritoriale aveau legătură directă cu Ilan Șor. Departamentul condus de martoră avea responsabilitatea de a informa raioanele și președinții despre protestele planificate, inclusiv data și locația acestora. Totodată, departamentul monitoriza activitatea din teritoriu, cum ar fi desfășurarea adunărilor generale, a conferințelor, și se ocupa de gestionarea speakerilor trimiși în teritoriu, care discutau cu membrii partidului și transmiteau anumite mesaje, inclusiv privind proiectele de lege susținute sau respinse în Parlament. Martora a confirmat că și ea deținea un telefon cu aplicația Bria, prin intermediul căruia era contactată de Tudor Balițchi, care îi comunica data protestului. Ulterior, martora convoca o ședință cu managerii departamentului, le transmitea informația, și anunțau președinții. La rândul lor, președinții organizau adunări în fiecare localitate și motivau membrii să participe la proteste. Referitor la aspectul financiar, martora a declarat că, în perioada în care a activat în funcția respectivă, nu se discutau subiecte referitoare la motivarea sau plata participanților. Membrii departamentului nu erau informați despre așa ceva. Activitatea lor se concentra

exclusiv pe organizarea și mobilizarea structurilor din fiecare raion. La întrebările procurorului, martora a precizat că președintele unei organizații teritoriale avea rolul de a motiva structurile de partid, președinții organizațiilor primare și membrii de partid, să participe la protestele organizate în Chișinău, precum și să invite alți participanți. De asemenea, aceștia erau responsabili de fiecare persoană care participa efectiv la protest și, împreună cu departamentul coordonat de martoră, asigurau ca persoanele transportate la Chișinău să revină în siguranță în localitatea de origine. În ziua protestului, președinții transmiteau managerilor din departament informația privind numărul de persoane care participau, iar fiecare mijloc de transport era monitorizat. Datele colectate erau incluse într-un tabel, care ulterior era transmis lui Tudor Balițchi. Referitor la întrebarea privind remunerarea conducătorilor auto, martora a precizat că nu cunoaște nimic despre acest subiect. A menționat că președinții organizațiilor teritoriale dispuneau de telefoane speciale prin care comunicau direct cu Ilan Șor, în timp ce membrii departamentului aveau alte responsabilități. Natalia Harcenco era președintă a Organizației teritoriale Ștefan Vodă. În cadrul partidului și structura ierarhică, în cadrul stafului central al partidului, angajarea se făcea oficial doar pe o fracțiune de unitate, iar restul remunerației era oferit în numerar sub formă de motivare. Din momentul în care a început activitatea în luna august, salariile erau diferențiate, fiecare manager având o înțelegere proprie cu Tudor Balițchi. Fiecare dintre aceștia trecea un interviu personal cu Balițchi, iar unele persoane primeau câte 15.000 de lei, altele 20.000 de lei. În luna septembrie, din cauza stresului legat de activitate, salariile au fost majorate, unii primeau 20.000 de lei, alții 25.000 sau chiar 30.000 de lei. În luna octombrie, salariile au fost din nou mărite. Aceste sume nu erau achitate oficial, ci erau bani transmiși în plicuri, ca formă de motivare din partea lui Ilan Șor. Întrebată cum erau remunerați președinții organizațiilor teritoriale, martora a răspuns că nu cunoaște acest aspect. Referitor la ierarhia din cadrul partidului, martora a declarat că la vârf se afla președintele Ilan Șor, iar consilierul său personal era Tudor Balițchi. Următorul în ierarhie era Vitalie Balinschi, responsabil de organizațiile teritoriale din raioane. Mariana Tauber, în calitate de vicepreședinte, era responsabilă de municipiul Chișinău și municipiul Orhei, iar după alegerile din Bălți, și de municipiul Bălți. De asemenea, vicepreședintă era și Reghina Apostolova, responsabilă de fracțiunea din Parlament. În subordinea lui Tudor Balițchi se aflau Departamentul Planificare, Monitorizare și Control, precum și Departamentul Financiar. Organizațiile teritoriale se subordonau atât Departamentului Planificare, Monitorizare și Control, cât și lui Vitalie Balinschi. Întrebată dacă persoanele care participau la proteste erau remunerate, martora a declarat că, personal, în calitate de președintă a organizației teritoriale și coordonatoare pe sectorul Buiucani în luna iulie 2022, a organizat proteste împreună cu echipa sa și a motivat oamenii să participe, însă nu a achitat niciun leu. Ulterior, când a fost numită în funcția de conducere a departamentului, Tudor Balițchi i-a comunicat că responsabilitatea acestui departament era strict legată de partea organizatorică și de stocarea

informației. I s-a indicat expres că, dacă apar discuții în mass-media sau în structurile interne legate de plăți, acestea nu țin de competența departamentului. Prin urmare, persoanele din teritoriu nu discutau astfel de subiecte cu membrii departamentului. Dacă se făceau plăți, ea le auzea la fel ca și ceilalți din surse oficiale sau discuții ulterioare. În unele cazuri, fetele din departament o întrebau, iar ea le răspundea că departamentul nu cunoaște nimic despre asemenea plăți. Întrebată dacă a întâlnit personal situații în care cineva să îi spună că suma de bani primită este insuficientă sau că au apărut divergențe privind repartizarea banilor, martora a precizat că, în cadrul ședințelor, s-a reiterat că departamentul răspunde doar de partea organizatorică. Președinții organizațiilor teritoriale erau informați în acest sens. Fetele din departament comunicau direct cu președinții, iar informația adunată de ele era transmisă martorei și stocată. În cadrul ședințelor interne se discutau aspectele legate de ce se întâmpla în teritoriu. Atunci când, în timpul unei convorbiri telefonice, apărea vreo discuție despre finanțe, fetele din departament precizau imediat că nu cunosc nimic despre acest subiect, iar discuția se încheia. Aceasta a fost o perioadă scurtă. Întrebată dacă a fost sesizată personal că ar exista astfel de probleme, a răspuns că președinții nu i-au comunicat niciodată despre asemenea aspecte. Cu privire la manifestațiile organizate în perioada august–octombrie 2022, martora a declarat că acestea au fost inițiate de către președintele partidului Șor, la inițiativa lui Ilan Șor. Prin intermediul structurii interne, era anunțată organizarea protestelor și se solicita participarea persoanelor din teritoriu. Departamentul condus de martoră monitoriza ca persoanele să ajungă la proteste, iar toată informația era stocată în tabele pe platforma Drive. Informația era ulterior transmisă lui Tudor Balițchi în format de imagine, prin aplicația Signal. Martora a precizat că exista un tabel comun pe care fetele din departament îl completau, iar ea efectua un screenshot pe care îl expedia conducerii. Întrebată câte persoane au participat la proteste din raionul Ștefan Vodă, martora a spus că nu își amintește exact, însă, la audierea anterioară, i s-a arătat tabelul și a confirmat cifrele, fiind vorba de peste o mie de persoane. La întrebările apărătorului, martora a menționat că, atunci când a fost audiată, i s-a prezentat un document constând în capturi de ecran din calculator, conținând mapa de pe discul Drive în care lucrau toți membrii departamentului. Datele vizate proveneau dintr-un tabel Excel completat de subalternele sale, cifrele fiindu-i cunoscute. Întrebată dacă în cadrul partidului se ofereau membrilor cadouri, martora a confirmat că exista un proiect inițiat de Ilan Șor privind felicitarea membrilor cu ocazia zilei de naștere, responsabilitatea revenind organizațiilor teritoriale. Cadourile proveneau din partea unei asociații obștești, cel mai probabil „Asociația Obștească Orhei” – și, din câte cunoaște, nu erau procurate de către președinții organizațiilor teritoriale. În ceea ce privește gestionarea financiară a partidului, martora a indicat că aceasta era efectuată de contabilă Nelli Parutenco, care se ocupa de întreaga contabilitate, precum și de Olga Romanova, responsabilă de anumite procese separate. Întrebată dacă organizațiile teritoriale aveau libertatea de a acumula și utiliza mijloace bănești după

cum doreau, martora a răspuns negativ. Cheltuielile oficiilor teritoriale erau coordonate cu conducerea partidului și presupuneau încheierea de contracte cu proprietarii spațiilor închiriate sau cu furnizori de servicii comunale. Departamentul coordonat de martoră avea ca sarcină colectarea informațiilor privind aceste servicii, informații ce erau stocate într-un tabel și transmise ulterior Olgăi Romanova. A declarat că, deși inițial a declarat că nu cunoaște nimic despre eventuale plăți către participanții la proteste, ulterior a aflat despre astfel de situații indirect, prin intermediul managerilor din subordine, care aveau sarcina să comunice cu președinții organizațiilor teritoriale. Martora a precizat că nu a fost sesizată direct de către acești președinți, însă managerii îi comunicau anumite situații. În asemenea cazuri, ea le comunica că nu aveau tangență cu aspectele financiare. Dacă era imposibilă transmiterea mesajului prin intermediul managerilor, ea contacta personal președinții. Referitor la remunerarea proprie și a colegilor, martora a presupus că aceste cheltuieli nu erau incluse în raportul financiar oficial al partidului. În ceea ce privește alte cheltuieli nereflectate, a declarat că nu cunoaște cu exactitate, dar a menționat că este posibil ca unele dintre cheltuielile privind serviciile comunale ale oficiilor teritoriale să fi fost reflectate partial, o parte oficial, o parte neoficial, fără însă a avea o certitudine în acest sens. Referitor la cheltuielile legate de achiziționarea cadourilor pentru zilele de naștere ale membrilor de partid, martora a afirmat că nu cunoaște dacă acestea erau incluse în raportul financiar, dar a apreciat că, cel mai probabil, ele erau procurate oficial. Întrebată din nou de apărător dacă știe sau presupune că banii pentru salarii nu erau incluși în raportul financiar, martora a declarat că în lunile august–septembrie a primit remunerare fără a semna vreun act. Nu a raportat nimic. Era o motivare personal pentru activitatea care o făcea în cadrul partidului în speranța că se va legaliza. Întrebată dacă a avut discuții cu Natalia Harcenco privind lipsa banilor, a menționat că nu a discutat direct cu președinții despre asemenea aspecte, însă a fost informată de subalternele sale că au existat anumite probleme legate de numărul de persoane raportate în cadrul unui protest, care ulterior au fost soluționate la nivel de manager și președinte. La întrebările inculpatei, martora a precizat că nu a afirmat niciodată că Tudor Balițchi i-ar fi dat indicații să transmită organizațiilor teritoriale dispoziții privind motivarea oamenilor pentru participarea la proteste. Ea a menționat că nu cunoaște dacă Partidul „Șor” a avut un cont bancar pe toată perioada activității sale. Totodată, a menționat că, la un moment dat, au apărut dificultăți ce țineau de contabilitatea oficială, iar ea presupune că contabilă Nelli Parutenco a fost în incapacitate să gestioneze contabilitatea. Întrebată ce a avut în vedere prin termenul „motivare”, martora a explicat că președinții organizațiilor teritoriale erau responsabili de motivarea ideologică a oamenilor, în sensul de a-i convinge să participe la proteste cu o anumită tematică, în opoziție față de conducerea actuală. Martora a subliniat că nu s-a referit la o motivare materială. La întrebările instanței, martora a declarat că avea un contract individual de muncă, în care era prevăzută o remunerare oficială de aproximativ 2.000 de lei lunar, sumă din care, în urma reținerilor de taxe, primea circa

1.800 de lei. Remunerația era plătită diferit: o perioadă a fost virată pe card, iar ulterior era primită în numerar, contra semnării unui bon de casă. În ceea ce privește plățile în plic, martora a menționat că nu semna nimic pentru acestea și că nu poate confirma dacă se ducea o evidență a acestor sume, deși crede că o evidență ar fi fost ținută, fără a cunoaște exact. La întrebările procurorului, martora a confirmat că, în calitate de conducătoare de departament, a efectuat plăți salariale către subalternii săi. Ea a precizat că sumele transmise în plic erau diferite și că acestea creșteau odată la trei luni. Astfel, la început, suma totală destinată întregului departament era de aproximativ 180.000 de lei, ulterior crescând cu 20%, iar a treia oară – cu încă 20%.

Relevante din cele comunicate de martor sunt informațiile referitoare la modul în care funcționa departamentul central de monitorizare al PP „Șor”, precum și cum acesta interacționa cu președinții de organizații teritoriale din raioane. Președinții de partid mobilizau oameni, duceau evidența persoanelor care veneau la Chișinău și transmiteau această informație către sediul Central în ziua protestelor. Informația repsectivă era plasată în Drive și se colecta în felul respectiv. Informațiile preluate de OUP din drive corespund realității. Natalia Harcenco era președinta organizației teritoriale Ștefan Vodă și avea atribuții clare de mobilizare, transmitere a listelor, asigurare a transportului și coordonare cu stafful central. Exista un canal de comunicare criptată cu Ilan Șor. Liderii locali aveau un rol semnificativ în asigurarea prezenței la proteste ei contribuiau la mobilizarea persoanelor.

Liderii teritoriali, nu se limitau la transmiterea datelor, ci erau implicați activ în coordonarea plecărilor, închirierea transportului și supravegherea respectării planului de mobilizare, conform solicitărilor primite de la centru. Membrii echipei de monitorizare păstrau în format electronic toate listele transmise de către liderii din teritoriu.

Incidental din teritoriu surveneau apeluri telefonice din partea președinților de organizații teritoriale sau de alte persoane în care se abordau cu chestiuni legate de neachitarea banilor. Despre aceste aspecte nu discutau și le spuneau că departamentul lor nu cunoaște de aceste aspecte. Plățile oficiale pentru remunerarea muncii erau mici, de aproximativ 2000 lei per lună. Pe lângă această sumă, ea și alte persoane care lucrau în aparatul central primeau în plic sume de 18 000 – 30 000 lei. La primirea acestor sume nu semna nicăeri.

- **Declarațiile martorului Ruslan Chirilov**, care în ședință de judecată din 07 februarie 2025 (f.d. 84-86 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a comunicat că inculpata Natalia Harcenco nu îi este cunoscută. Din sala de ședință nu cunoaște nicio persoană și nu are cu nimeni vreo relație de rudenie sau alt tip de relație personală. A menționat că a fost audiat anterior în faza de urmărire penală și că declarațiile oferite atunci corespund adevărului, pe care le susține în totalitate, fără a dori să modifice sau să adauge ceva. Martorul a relatat că activează ca șofer de taxi. Într-o zi, a preluat un pasager de pe strada București, din zona restaurantului „Eli

Pili”, și l-a transportat la destinație. După două–trei zile, același pasager s-a urcat din nou în mașina sa, recunoscându-l și afirmând că au mai circulat împreună. Discutând despre venitul unui șofer de taxi, martorul i-a spus că poate câștiga aproximativ 10.000 de lei, iar interlocutorul i-a propus o activitate suplimentară: să transporte pachete fără a i se comunica conținutul acestora. Martorul a precizat că nu dorește să se implice în ceva ilegal, dar a fost asigurat că nu este vorba despre nimic criminal, ci despre donații pentru niște familii. Au făcut schimb de numere de telefon, deși martorul nu-și mai amintește numărul celuiilalt.

După circa o săptămână și jumătate, a fost contactat și i s-a indicat să se deplaseze la o stație peco de pe strada Calea Ieșilor, dar ulterior locația a fost modificată și întâlnirea a avut loc în zona centrului Mercedes, lângă restaurantul „Crama” de pe Calea Orheiului. Dintr-un automobil de dimensiuni mari a coborât aceeași persoană care i-a plasat în portbagaj o geantă cu mai multe plicuri, fiecare având înscris numele unui raion. I s-a comunicat lista raioanelor unde trebuia să se deplaseze: Ialoveni, Anenii Noi, Căușeni, Ștefan Vodă, Cimișlia, Taraclia și Cahul. Primul raion unde s-a deplasat a fost Ialoveni. În timp ce se deplasa îi transmitea mesaj cu numerele de telefon a persoanelor care urmau să le comunice unde să vină și în ce regiune să transmit pachetul. Pe pachet era scris doar raionul. La Ialoveni s-a întâlnit cu un bărbat numit Vasile, în apropierea unei benzinării, și i-a transmis un plic din hârtie, lipit, de dimensiunea unei foi A4. Nu știe ce era în interior. În Anenii Noi s-a întâlnit în centru cu doi bărbați și le-a înmânat plicul. Cu persoanele respective comunica prin telegram. În Căușeni, destinatarul era un bărbat cu glugă și rucsac. La Ștefan Vodă, în prima cursă, era noapte și ploua, și s-a apropiat o tânără cu glugă, care după glas părea a avea 20–25 de ani. A transmis pachetul cu denumirea Ștefan Vodă. Numele transmis prin Telegram era „Natalia”. După asta a mers spre Cimișlia. Acolo, în localitatea Mihailovca, s-a întâlnit cu doi bărbați. În Basarabeasca, Cahul și Taraclia s-a întâlnit cu persoane contactate prin telefon și le-a transmis plicurile. După fiecare predare, trimitea lui Victor un mesaj cu confirmarea livrării.

Martorul s-a deplasat cu un autoturism Toyota Plus, cu numărul de înmatriculare WHO 570. Victor i-a achitat suma de 7.000 de lei pentru prima cursă. În total, a efectuat cinci–șase curse de acest tip, din luna august până în octombrie 2020. A doua cursă a avut loc după aproximativ două săptămâni. Atunci a fost chemat la magazinul nr. 1 din zona parcului „Afgan”, unde a fost întâmpinat de o persoană care s-a prezentat drept Veaceslav, trimis de Victor. Acesta i-a înmânat o geantă cu plicuri similare celor din prima cursă, înscrise cu denumirile unor raioane din sudul țării. Martorul a precizat că persoanele destinate se schimbau. La Ștefan Vodă, prima dată era o domnișoară, a doua oară un tânăr, a treia oară o femeie în vârstă. Numerele de telefon însă rămâneau aceleași și erau reutilizate pentru cursele următoare. Victor îl anunța cu o zi înainte despre faptul că o să aibă activitate de genul respectiv. Martorul l-a întrebat pe Victor cum să procedeze dacă este oprit de poliție. I s-a răspuns să încerce să se înțeleagă „pe loc” cu polițiștii, prin transmiterea unor sume de bani, iar

în caz de probleme, „ei vor trimite avocați”.

Întrebat de procuror cum a aflat că în geantă sunt plicuri, martorul a menționat că la începutul lunii octombrie, Victor i-a spus să ridice o geantă și să o ducă acasă, urmând ca Veaceslav să vină seara. Veaceslav a venit în apartamentul său și a deschis geanta, în care se afla o altă geantă plină cu bancnote. A primit pe telefon instrucțiuni despre ce sume să trimită în ce raioane. Martorul l-a asistat la împachetare, punând la dispoziție stilou și bandă adezivă. Au împachetat plicuri pentru 6–8 raioane.

La această activitate a participat și o femeie, identificată drept Ludmila, care a venit de 2 ori la el acasă pentru a-l ajuta la sortarea și ambalarea banilor. Erau bancnote de 20, 50, 100 și 1.000 de lei. La percheziția din 20 octombrie 2020, în apartament au fost găsiți peste 2,6 milioane lei. Martorul nu a numărat sumele, doar le ambala în funcție de raioane: Anenii Noi, Ștefan Vodă, Basarabeasca, Cimișlia, Cahul. Nu cunoaște restul ce alte raioane aveau. A afirmat că a împachetat astfel de plicuri de două–trei ori în apartamentul său: o dată cu Veaceslav, iar de două ori împreună cu Ludmila, posibil în total de patru ori. Intervenția poliției a avut loc la a treia astfel de împachetare. De fiecare dată, geanta era diferită, iar sumele variabile. A confirmat că a transmis plicuri cu bani în Ștefan Vodă, apelând de fiecare dată același număr de telefon, și comunicând cu destinatarul prin mesaje.

Nu i-a întrebat nici pe Victor, nici pe Veaceslav de unde provin banii sau care este scopul livrărilor. I s-a spus că este vorba despre donații. La 19 octombrie, i-a comunicat lui Victor că este speriat de faptul că banii sunt împachetați în apartamentul său. Victor l-a asigurat că „este ultima dată” și că „dl Ilan Șor are posibilitate să ajute pe toată lumea”.

Răspunzând întrebărilor apărătorului, martorul a declarat că l-a cunoscut pe Victor în a doua jumătate a lunii august. A fost contactat telefonic pentru prima dată cu propunerea de a transporta pachete la aproximativ o săptămână după cursa făcută pe strada Vasile Lupu. Prima livrare a avut loc la începutul lunii septembrie (1–3 septembrie). A văzut pentru prima oară că în geantă sunt bani la începutul lunii octombrie, când i s-a cerut să ridice geanta acasă pentru pregătirea plicurilor.

Din cele comunicate de martor sunt relevante informațiile despre modalitatea de distribuire a sumelor de bani către raioanele din Sud ale Republica Moldova, inclusiv raionul Ștefan Vodă. Deși martorul a afirmat că nu o cunoaște personal pe inculpata Natalia Harcenco și nu a avut contact direct cu aceasta, el a indicat că plicurile transmise spre Ștefan Vodă aveau numele Natalia pe ele. Acestea confirmă existența unui mecanism de finanțare ilicită a activităților de partid precum și acceptarea acestuia de către persoanele responsabile din partid, care implica distribuirea de fonduri în teritoriu prin intermediul unor curieri, în baza unor instrucțiuni prestabilite.

În cadrul mai multor curse, au fost livrate plicuri cu sume de bani către destinatari din diverse raioane ale țării. În cazul raionului Ștefan Vodă, a indicat că, în prima cursă, a înmănat plicul unei tinere cu glugă, iar în cursurile următoare –

unui tânăr și, respectiv, unei femei în vârstă. Cu toate acestea, numărul de telefon folosit pentru contactul cu destinatarul a rămas neschimbat, iar în aplicația Telegram numele de utilizator era „Natalia”. Activitatea de livrare a plicurilor era organizată într-un mod repetitiv, folosind aceiași curieri, aceleași trasee și aceeași structură de raportare. Erau plicuri destinate raionului Ștefan Vodă, iar contactarea persoanei responsabile se efectua printr-un cont denumit „Natalia”. Aceste elemente coroborează cu alte probe din dosar, inclusiv declarațiile Cristinei Gălescu, potrivit cărora inculpata era responsabilă de organizarea logistică la nivelul aceluia raion, precum și cu listele electronice transmise de aceasta către stafful central. În plus, martorul a descris procesul de împachetare a banilor, desfășurat în propriul apartament, sub coordonarea lui Victor și a persoanei numite Veaceslav, cu participarea unei femei identificate drept Ludmila. La percheziția domiciliară au fost descoperite sume semnificative de bani, confirmând astfel declarația. Comunicarea sistematică prin aplicații criptate, instrucțiunile privind plata polițiștilor în caz de control, precum și invocarea numelui lui Ilan Șor în calitate de garant, sunt elemente care indică apartenența acestei activități la o structură organizată, cu ramificații teritoriale.

- **Declarațiile martorului Victor Donea**, care în ședință de judecată din 07 februarie 2025 (f.d. 87-88 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata Natalia Harcenco îi este cunoscută de aproximativ 10 ani. A precizat că nu este în relație de rudenie sau de altă natură cu aceasta. A fost audiat în etapa urmăririi penale, iar cele declarate atunci corespund adevărului, își menține declarațiile și nu dorește să modifice sau să adauge ceva. Este angajat în calitate de șofer la compania „Pas Trans” de aproximativ doi-trei ani, dar activează simultan și pentru compania „Savadex Trans”. A condus mai mulți ani (aproximativ 10) un microbuz Mercedes Sprinter cu numărul de înmatriculare AAK 022 și un autobuz Mercedes AN 015, ambele din raionul Ștefan Vodă. În anul 2021, avea aceste două mijloace de transport. A efectuat curse ocazionale în satele Slobozia, Talmaz și Tudora, la solicitarea mai multor persoane care îl contactau telefonic. În medie, a realizat șapte-10 curse, constând în transportarea persoanelor din localitate până la Gara Centrală din Chișinău, și ulterior, de la gară înapoi în localități. Avea încheiat un contract de prestări servicii. Nu a fost remunerat direct de către Natalia Harcenco pentru aceste curse. Acolo se prezenta o persoană care aducea copia buletinului său de identitate, care era anexată la contractul de prestări servicii și la lista persoanelor transportate. Numărul persoanelor varia: uneori mașina era plină, alteori doar pe jumătate, fără o cifră stabilă. Rutele erau de ocazie, iar persoanele nu discutau explicit destinația sau scopul deplasării. Totuși, martorul era conștient că transportul era legat de participarea la proteste, fapt cunoscut de majoritatea celor implicați. Din această cauză, nu îi aducea pe pasageri direct la locul de desfășurare a protestelor.

Răspunzând întrebărilor apărătorului, martorul a explicat că atunci când a

afirmat „acolo”, se referea la locul de îmbarcare al pasagerilor. Acesta era stabilit telefonic, persoanele îl contactau și îi indicau unde să se prezinte. A menționat că o cunoaște pe Natalia Harcenco din oraș, deoarece aceasta a călătorit anterior cu microbuzul pe care îl conducea.

Relevante din cele comunicat de martor sunt informațiile referitoare la conturarea cadrului general al modalității de desfășurare a protestelor și confirmă încheierea contractelor de prestări de servicii. Martorul a relatat că era conștient de legătura dintre cursele efectuate și participarea pasagerilor la protestele din Chișinău, iar acest fapt era cunoscut, potrivit spuselor sale, și de către majoritatea celor implicați. Alegerea de a nu-i transporta pe pasageri direct la locul protestului, ci doar până în apropiere (Gara Centrală), indică o anumită prudență și o conștientizare a caracterului organizat și recurent al acestor deplasări. De asemenea, modalitatea prin care copia buletinului de identitate era anexată la contracte și liste de pasageri sugerează existența unei structuri care coordona și monitoriza activitatea.

- **Declarațiile martorului Serghei Prutean**, care în ședință de judecată din 07 februarie 2025 (f.d. 89-90 vol. IX), fiind avertizat de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata nu îi este cunoscută personal, însă a auzit despre ea. A precizat că nu este în relație de rudenie sau de altă natură cu aceasta. A fost audiat în etapa urmăririi penale, iar cele declarate atunci corespund adevărului, își menține declarațiile și nu dorește să modifice sau să adauge ceva.

Martorul a precizat că nu a participat niciodată la proteste. Activează ca șofer în cadrul companiei „BTA 7”, unde prestează servicii pe o cursă regulată. Conform programului, pleacă zilnic la ora 8:55 din Ștefan Vodă și se întoarce la ora 15:45. În zilele de duminică, plecarea din sat are loc la ora 12:00.

La întrebările procurorului, a indicat că mijlocul de transport utilizat este un microbuz Mercedes 416 cu numărul de înmatriculare AAF 788. Totodată, a confirmat că mijlocul de transport Mercedes AN 015, înregistrat în raionul Ștefan Vodă, i-a aparținut anterior, dar a fost vândut lui Victor Donea, fiind într-o stare tehnică veche (an fabricație 1988). Nu a fost contactat de nicio persoană pentru a transporta persoane la proteste în municipiul Chișinău. A repetat că nu a fost niciodată la proteste. A efectuat o deplasare cu copii la OrheiLand, însă nu își amintește data exactă. A afirmat că a auzit în localitate despre persoane care plecau la proteste. Atunci când el pleca duminica în cursă, observa cum alte persoane din sat se adunau, iar în acel timp veneau autobuze dinspre Chișinău care preluau oameni. Totuși, nu cunoaște dacă aceste persoane erau remunerate pentru participarea la proteste. Nu a auzit astfel de discuții, însă a menționat că „în sat multe se vorbesc”. La întrebările apărătorului, martorul a precizat că i-a văzut pe localnici adunându-se, iar din vorbele lor a înțeles că urmau să plece la proteste în Chișinău.

- ***Declarațiile martorului Natalia Onica***, care în ședință de judecată din 04 februarie 2025 (f.d. 93-95 vol. IX), fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că persoana Natalia Harcenco îi este cunoscută din perioada în care activa în cadrul Partidului „Șor”, în calitate de manager în Departamentul Planificare, Monitorizare și Control al activității partidului. Potrivit martorei, prima interacțiune cu inculpata a avut loc în anul 2022, când aceasta din urmă era președintă a uneia dintre organizațiile teritoriale. Nu se află în relație de rudenie sau alt gen de relație cu aceasta. Martora a menționat că a fost audiată anterior la etapa urmăririi penale, declarațiile sale corespund adevărului, fără a dori să le modifice sau să adauge ceva.

În perioada august – 2 noiembrie, martora a activat în cadrul departamentului menționat, având rolul de persoană de legătură între președinții organizațiilor teritoriale și oficiul central. Activitatea era structurată astfel încât fiecare angajat primea spre gestionare un număr variabil de raioane, în sistem de rulaj sau în mod selectiv. La un anumit moment raionul condus de Natalia Harcenco a fost în gestiunea sa. Informațiile colectate de la organizațiile teritoriale erau introduse în fișiere Excel stocate pe Google Drive. Aceste date erau transmise fie direct de inculpată, fie de secretară. Tot ceea ce s-a referit la activitatea sa în cadrul departamentului se refera și la inculpate în perioada în care a fost în gestiunea sa.

La întrebările procurorului, martora a explicat că, în contextul organizării protestelor, atunci când era luată decizia de organizare a unui eveniment, șefa departamentului, Cristina Gălescu, transmitea informația privind data, ora și locația protestului. Aceasta era ulterior transmisă către conducerea organizațiilor teritoriale, care aveau obligația de a raporta numărul estimativ de participanți și necesarul de transport. Datele erau completate în tabele Excel care cuprindeau date referitoare la numele, prenumele și contact, care erau apoi transmise înapoi către departament. De obicei, erau persoane din partid și alte persoane care puteau fi prezente la eveniment. În ziua evenimentului se făcea un raport foto și un raport pentru persoane. După desfășurarea evenimentului, se transmiteau rapoarte foto și tabele finale, în baza cărora se verifica corespunderea dintre datele declarate și cele constatate vizual, prin fotografii. Aceste informații erau centralizate și remise către administratoarea lor.

Referitor la raionul Ștefan Vodă, martora a precizat că, din cauza duratei scurte de activitate în cadrul partidului (din septembrie până la 2 noiembrie), nu cunoaște alte persoane care activau acolo. Cu privire la frecvența cu care au fost aduse persoane din raion la proteste, a menționat că nu ține minte cifra exactă, dar aceasta se regăsește în rapoarte și poate confirma că datele respective sunt corecte. În ceea ce privește organizarea concretă a transportului și colectarea persoanelor, aceasta revenea organizației teritoriale, informațiile fiind transmise fie de secretar, fie de președinte. Întrebată dacă persoanele erau remunerate pentru participarea la proteste, martora a arătat că în cadrul departamentului său nu se discutau aspecte financiare, existând o interdicție expresă de a aborda astfel de subiecte. În cazul în care existau întrebări

referitoare la remunerare, acestea erau redirectionate către persoanele competente, pe care însă martora a afirmat că nu le cunoaște. A mai declarat că nu a avut contract de muncă, activitatea fiind prestată fără forme legale, iar salariul era primit de la Cristina Gălescu, în plic, direct în mână, în sertar.

În perioada în care activa, activitatea partidului era coordonată de Apostolova, dar toate indicațiile erau transmise prin Cristina Gălescu, care participa la ședințele online organizate de Ilan Șor. În privința ierarhiei interne, a indicat că, după Ilan Șor, urmau vicepreședintele Marina, apoi Ludmila, iar ulterior organizațiile teritoriale. Departamentele primeau indicații de la acești lideri, iar Gălescu transmitea sarcinile către subordonați. A subliniat că organizațiile teritoriale nu aveau autonomie în desfășurarea activității, toate acțiunile fiind coordonate de la oficiul central. Felicitarea membrilor și oferirea de cadouri, erau practicate în partid, iar cadourile includeau produse precum bomboane, miere, genți de partid, carnețele sau pixuri. Nu cunoaște dacă în interiorul partidului era utilizată o codificare a termenului „cadou” cu sensul de bani.

În ceea ce privește transportul, fiecare raion se ocupa individual, iar în cazuri excepționale, când nu se găsea transport, se puteau face solicitări la oficiul central. Martora precizează că, în aceste cazuri, ea recomanda persoanelor să contacteze direct responsabilii. Sarcinile sale se limitau la planificarea și controlul participării și la asigurarea exactității datelor raportate.

Verificarea riguroasă a informațiilor și a fotografiilor se impunea din dispoziția expresă a lui Ilan Șor, care dorea să cunoască exact câți oameni participau la proteste. Scopul contrapunerii dintre poze și listele Excel era acela de a verifica în timp real și cu precizie dacă datele corespund realității din teren. A menționat că au existat situații în care numărul de persoane raportat era diferit de cel real, ocazii în care se inițiau verificări suplimentare. De asemenea, au existat cazuri în care anumite raioane au încercat să denatureze intenționat numărul participanților, însă nu își amintește care anume. Martora a afirmat că, de regulă, motivele invocate pentru aceste neconcordanțe erau legate de volumul mare de muncă sau greșeli materiale, iar scopul departamentului era de a evita conflictele și de a soluționa situațiile amiabil. În cazul întrebărilor referitoare la chestiuni financiare, angajații departamentului nu ofereau răspunsuri, comunicau că nu intră în obligațiunea lor și îndrumau solicitările către departamentele competente. Președinții organizațiilor teritoriale aveau posibilitatea de a contacta direct persoanele responsabile de gestionarea chestiunilor financiare. În ceea ce-l privește pe Anton Curlat, martora a declarat că acesta era responsabil de logistică, inclusiv de achiziții (ziare, pliante, urne), și avea cunoștințe detaliate despre rețeaua de transport.

Relevante din informațiile comunicate de martor sunt cele referitoare la stabilirea rolului pe care inculpata Natalia Harcenco l-a avut în organizarea și coordonarea participării la protestele organizate de Partidul Politic „Șor”.

Organizarea protestelor se desfășura într-un cadru riguros structurat, cu o ierarhie bine definită, precum și cu o monitorizare a numărului de participanți raportați și a celor care au participat efectiv. Verificarea participanților se făcea în baza listelor prealabile transmise de președinții de OT din raion precum și ulterior în baza fotografiilor din autobuze sau de la proteste precum și a listelor repetate întocmite la fel de președinții de OT sau de persoane desemnate de aceștia. Organizațiile teritoriale aveau sarcina de a mobiliza participanți, de a gestiona transportul și de a întocmi rapoarte detaliate cu privire la numărul și identitatea celor prezenți. Inculpata, în calitate de președintă a organizației teritoriale Ștefan Vodă, era parte activă în acest mecanism. Ea transmitea personal sau prin intermediul secretariatului datele necesare centralizării participării. Acest fapt se realiza inclusiv prin intermediul platformei Drive de care au amintit mai multi martori. Organizațiile teritoriale erau responsabile exclusiv de identificarea și gestionarea transportului, recurgând la oficiul central doar în cazuri excepționale.

Președinții organizațiilor teritoriale cunoșteau persoanele responsabile de gestionarea chestiunilor financiare și aveau acces direct la aceștia. Acest fapt susține concluzia că inculpata nu era doar un intermediar pasiv, ci o verigă operațională în lanțul de organizare, logistică și comunicare. Chiar dacă nu există o mențiune expresă privind implicarea sa în efectuarea plăților, atribuțiile ce reveneau funcției de conducere teritoriale, așa cum rezultă din declarație, presupuneau asumarea responsabilităților privind mobilizarea și raportarea, iar implicarea în procesul logistic apare ca o consecință firească a poziției deținute.

- **Declarațiile date de martora Eudochia Luchianov**, consemnate prin intermediul videoconferinței în ședință de judecată din 27 februarie 2025 (f.d. 114 vol. IX), care fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că persoana Natalia îi este cunoscută în calitate de consilier din partea Partidului „Șor”, însă nu cunoaște cu exactitate dacă purta numele de familie Harcenco. A relatat că a cunoscut-o pe Natalia în perioada în care a activat în cadrul partidului, între anii 2020–2021, iar anterior nu avea nicio relație sau cunoștință cu aceasta. Martora a precizat că a fost audiată anterior în cursul urmăririi penale, iar declarațiile date atunci corespund adevărului, pe care le susține și în prezent. Nu își amintește cu certitudine dacă a menționat anterior faptul că, în contextul unui concert anunțat al lui Kirkorov, s-a deplasat la Chișinău, însă, ajunși acolo, a observat că avea loc un miting cu participarea unui număr mare de persoane, concertul nu a mai avut loc și, prin urmare, s-au întors înapoi.

La întrebările procurorului, martora a arătat că a fost membru al Partidului „Șor” în perioada 2019–2020, fără a putea preciza data exactă. A participat la adunările organizate de partid, la care erau prezenți reprezentanți din Chișinău, inclusiv Natalia, care le vorbeau despre situația din țară și despre ceea ce ar face Ilan Șor dacă ar ajunge la guvernare. A precizat că a participat la un singur protest organizat la Chișinău, însă cu acel prilej nu i s-au oferit sume bănești și nici nu i s-a

spus că va primi bani. A participat deoarece i s-a spus că va avea loc un concert, însă, întrucât concertul nu a avut loc, iar persoanele tinere pe care le mobilizase au fost dezamăgite și au numit-o mincinoasă, a decis să nu mai continue activitatea în partid. A informat-o și pe Natalia despre această decizie, comunicându-i că nu mai dorește să organizeze nimic. A mai menționat că, pe perioada în care a fost membră a partidului, nu a existat nicio formă de remunerare. Martora a relatat că inculpata o telefona atunci când urma să aibă loc o adunare și îi solicita să anunțe și alte persoane.

- ***Declarațiile date de martora Serafima Zmeu***, consemnate prin intermediul videoconferinței în ședință de judecată din 04 martie 2025 (f.d. 118-119 vol. IX), care fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata îi este cunoscută din perioada 2015–2017, odată cu fondarea Partidului „Șor”. Nu se află în relație de rudenie sau alt tip de relație cu aceasta. A menționat că a fost audiată anterior în faza de urmărire penală și că declarațiile date atunci corespund adevărului, neavând intenția de a le modifica sau completa.

Potrivit martorei, în luna august a participat la un protest la Chișinău, în urma unui apel telefonic primit de la Natalia, care i-a solicitat să organizeze un grup de aproximativ 15–20 de persoane. A organizat și făcut o listă cu participanții și a transmis-o șoferului. La protest s-au deplasat cu un mijloc de transport care a preluat persoanele dintr-o localitate stabilită în prealabil. La Chișinău, au stat în spatele monumentului Ștefan cel Mare, în zona Marii Adunări Naționale. Martora a afirmat că nu a primit nicio sumă de bani pentru participare și că nici Natalia nu i-a oferit vreodată bani. A precizat că la protest se aflau persoane din alte localități, care i-au relatat că lor li s-au oferit bani. A făcut parte din partid din motiv că la început era simpatizat, la fiecare membru se dădeau cadouri de sărbători.

La întrebările procurorului, martora a confirmat că a întocmit lista participanților la solicitarea Nataliei Harcenco, fără a-și aminti însă cine i-a cerut să o transmită șoferului. A indicat că în lista respectivă se regăseau persoane precum Maria Cioban, Tatiana Zmeu, Maria Miron, Eugenia Cioban și Tatiana Burac. A arătat că în acea perioadă Natalia deținea funcția de președintă a organizației teritoriale, însă din cauza unor probleme familiale nu era prea activă. Martora a participat la câteva ședințe de partid, la care Natalia Harcenco nu era prezentă.

La întrebările apărătorului, martora a relatat că pe durata drumului spre Chișinău nu li s-a comunicat scopul deplasării și că ea le recomanda doar să rămână împreună. Nu au primit indicații să strige ceva, iar mobilizarea s-a realizat sub pretextul participării la un concert susținut de un interpret din Moscova, concert care, în cele din urmă, nu a mai avut loc.

Relevante din cele comunicate de martor sunt informațiile care denotă implicarea inculpatei Natalia Harcenco în organizarea participării unor persoane la protestele Partidului Politic „Șor”. Ea a contactat martorul în vederea organizării

unui grup de persoane. Ea a solicitat întocmirea listei nominale. Natalia Harcenco deținea funcția de președintă a organizației teritoriale a PP Șor și era implicată în convocarea persoanelor la protest, evidența lor, întocmirea listelor și transmiterea lor către persoanele din ierarhia superioară a partidului.

- **Declarațiile date de martora Ala Beșliu**, consemnate prin intermediul videoconferinței în ședință de judecată din 04 martie 2025 (f.d. 122-124 vol. IX), care fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata îi este cunoscută, aceasta fiind președinta organizației teritoriale Ștefan Vodă, cu care a interacționat și a colaborat în perioada mai–iunie 2022. Prima interacțiune cu ea a avut loc, probabil, în 2021, deși martora nu a putut preciza cu exactitate momentul. Martora a menționat că activează din martie 2019 în cadrul Partidului „Șor”, în cadrul sediului central. Uneori se desfășurau ședințe la Orhei sau la sediul Central și atunci veneau toți președinții. A fost audiată anterior în faza de urmărire penală și a declarat că menține cele declarate, fără a avea completări.

Referitor la finanțarea partidului, martora a afirmat că nu cunoștea sursa banilor, dar știa că unele fete din sediul central și din teritorii plecau la Moscova și reveneau cu sume de circa 8.000 USD, fiind remunerate cu 50 de euro. Zborurile au fost frecvente în 2019, în fiecare joi câte 13 persoane, iar ulterior nu mai cunoștea regularitatea lor. În ceea ce privește protestele organizate în perioada iunie–noiembrie 2022, martora a precizat că primea indicații de la conducere privind data, ora și locația protestului, iar fiecare angajată din departament era responsabilă de cinci–șase raioane. Responsabilii contactau președinții OT pentru a-i informa despre organizare și despre numărul de persoane ce urmau a fi mobilizate. Președinții identificau transportul și persoanele, iar în ziua protestului transmiteau poze cu participanții, care erau numărați și înscrși într-un tabel. La finalul zilei, tabelul era transmis conducerii pentru confirmare și, eventual, pentru achitare. După iulie 2022, departamentul martorei nu s-a mai ocupat de partea financiară.

Despre declarațiile de donații, martora a relatat că acestea se întocmeau la nivelul oficiilor teritoriale, dar nu reflectau donații reale. De regulă, se colectau copii ale buletinelor persoanelor, se scriau sume și se semnau declarațiile care erau transmise la sediul central. Contabila le introducea în tabele și le folosea ulterior la efectuarea de plăți.

La întrebările procurorului, martora a indicat că a activat începând din 2019 ca secretar general pe documentația teritorială în Chișinău, ulterior fiind numită manager în cadrul organizației teritoriale Chișinău și responsabilă regional, apoi manager în Departamentul de monitorizare. A fost responsabilă de raioanele Ștefan Vodă, Căușeni, Cantemir, Criuleni, Dubăsari, Rezina, Șoldănești și Ialoveni, dar se schimbau periodic. A fost angajată oficial din 2020, cu un salariu declarat de 700 lei, iar diferența era achitată în plic. Salariul de bază varia între 15.000-20.000 de lei. Din iulie 2022, salariul i-a fost majorat la 30.000 de lei. În departament activa Iana

Raetchi, Eugenia Guțul, Elena Carabajac, Cornelia Brașovschi, Mihaela, Alina, Svetlana Popan, Maria Rață, Natalia Onica, Cristina Gălescu și Adriana Condrațaia. A indicat că Adriana Condrațaia a fost șefă până în august 2022, fiind înlocuită de Cristina Gălescu.

Martora a descris ierarhia partidului, indicându-l pe Ilan Șor ca lider, urmat de Tudor Balițchi, Marina Tauber și Vitalie Balinschi. Departamentul de monitorizare, contabilitatea, achizițiile și departamentul juridic se aflau sub conducerea acestora. Președinții organizațiilor teritoriale, vicepreședinții și secretarii erau pe un nivel inferior. Ilan Șor decidea asupra finanțării și direcțiilor politice, iar Tudor Balițchi coordona activitatea politică și aproba orice plată. Marina Tauber era responsabilă de Orhei și Bălți. Vitalie Balinschi era responsabil de toate raioanele cu excepția celor de care se ocupa Marina. Departamentul de monitorizare era responsabil de informația transmisă de organizațiile teritoriale și monitorizare și ghidare.

Martora a relatat și detalii despre achitarea salariilor, contabila Olga Romanova anunța când erau disponibile fondurile, iar banii, împărțiți în plicuri nominalizate, erau ridicați de Marina Tauber sau de către martoră. La ședințele centrale se semneau declarații de primire, care erau verificate și transmise înapoi contabilei. Uneori, martora transmitea personal salariile în teritoriu. Salariile președinților organizațiilor teritoriale erau de 8.000 de lei, iar ale secretarilor – 6.000 de lei. La Chișinău, salariile erau între 15.000–30.000 de lei. Cheltuielile pentru chirii și utilități erau centralizate de la organizațiile teritoriale și transmise contabilei pentru decontare. Sumele erau puse în plicuri și distribuite la ședințe sau consilii politice. Deși știa că transportul pentru proteste era achitat, din iulie 2022 departamentul său nu mai era implicat în gestionarea finanțelor.

Martora a afirmat că nu i s-a comunicat oficial că participanții la proteste erau remunerați, dar una dintre secretare i-a spus că protestatarii urmau să primească 400 de lei, iar cei care stăteau în corturi – 100 de dolari. Sarcina președinților organizațiilor teritoriale era să mobilizeze persoane, să organizeze transport și, ulterior, să achite participanții. În legătură cu prezența persoanelor din Ștefan Vodă la protestele din iulie–noiembrie 2022, martora a confirmat participarea acestora, deși în acea perioadă nu mai gestiona raionul respectiv. Informațiile privind participanții erau primite de la președinții organizațiilor teritoriale și înscrise în tabel.

La întrebările apărătorului Dumitru Barbaroș, martora a declarat că președinții OT se subordonau conducerii, în special lui Vitalie Balinschi și Tudor Balițchi, dar și departamentului de monitorizare. Acesta din urmă avea rol de intermediar și supraveghetor al executării indicațiilor. A relatat că a deținut anterior calitatea de bănuită și învinuită în această cauză, fiind ulterior scoasă de sub urmărire penală, probabil pentru colaborarea cu anchetatorii. A precizat că președinții OT nu aveau putere decizională independentă, ci executau dispozițiile conducerii fără a le discuta. Pe Anton Curlat l-a identificat ca fiind parte din departamentul de achiziții, responsabil inclusiv de identificarea transportului. A arătat că ordinele conducerii se

aplicau inclusiv organizațiilor teritoriale, fiind transmise prin intermediul departamentului.

Referitor la existența conturilor bancare, martora a arătat că în 2019 ar fi existat cont, însă în 2021 nu mai exista. A încercat să deschidă conturi în 2021, depunând scrisori la bănci din Chișinău.

Organizațiile teritoriale nu dispuneau de buget propriu, toate cheltuielile erau suportate de oficiul central.

A identificat secretara care i-a comunicat despre remunerarea protestatarilor ca fiind de la Șoldănești, însă nu și-a amintit numele. A menționat că Natalia Harcenco i-a spus suma necesară pentru achitarea transportului la protestul din 19 iunie, dar nu-și amintește dacă s-a discutat despre plata protestatarilor. În privința presupuselor deplasări ale Nataliei Harcenco la Moscova pentru aducerea de bani, martora a declarat că nu a văzut liste cu numele celor care zburau, nici nu crede că inculpata ar fi făcut astfel de deplasări. A adăugat că, deși nu-și amintește exact de când inculpata deținea funcția de președintă a organizației teritoriale, la momentul în care a preluat coordonarea OT Ștefan Vodă (mai 2022), aceasta nu era nouă.

Relevante din cele comunicate de martor sunt informațiile referitoare la existența unui mecanism piramidal, coordonat de conducerea centrală a partidului, în cadrul căruia inculpata, în calitate de președintă a organizației teritoriale Ștefan Vodă, avea atribuții concrete de executare: mobilizarea persoanelor, identificarea mijloacelor de transport, transmiterea listelor cu participanți și comunicarea cu departamentele centrale. Aceste activități erau integrate într-o schemă de acțiune structurată, în care finanțarea era asigurată din surse informale și neindicate în rapoartele partidului, în afara cadrului legal și contabil. Informațiile despre participanți se comunicau de către OT pentru remunerare. Aceste informații erau reflectate în tabele care se transmiteau spre persoanele responsabile de finanțare. Raportările se realizau formal. Declarațiile despre donații nu corespundeau adevărului ele la fel erau formale, iar persoanele indicate ca donatori de fapt nu transmiteau careva bani. Inculpata a facilitat acțiunile conducerii partidului prin organizarea transportului, mobilizarea persoanelor, colaborarea cu structurile superioare. Inculpata a desfășurat activități logistice, organizatorice și de implementare. Ea înțelegea contextul general în care se încadrau acțiunile realizate de ea. Ea știa despre faptul că persoanele sunt remunerate și că respective remunerație este transmisă în mod netransparent și din alte surse decât cele stabilite de lege.

Harcenco Natalia se afla în contact cu personalul de la sediul central și comunica detalii logistice, inclusiv cu privire la costurile de transport, aspect ce denotă o implicare activă în executarea sarcinilor care sprijineau activitatea infracțională organizată vizată de urmărirea penală. Harcenco a fost una dintre persoanele care i-au comunicat suma necesară pentru achitarea transportului la un protest concret (19 iunie 2022), ceea ce susține implicarea inculpatei în mecanismul

de mobilizare și finanțare. Președinții organizațiilor teritoriale nu aveau autonomie decizională, ci executau indicațiile transmise de conducerea partidului prin departamentele de monitorizare.

- **Declarațiile date de martora Elena Chimirciuc**, care în ședință de judecată din 20 martie 2025 (f.d. 139-141 vol. IX), fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata Natalia Harcenco nu îi este cunoscută. Din sala de ședință nu cunoaște nicio persoană. A menționat că a fost audiată anterior în faza de urmărire penală și că declarațiile oferite atunci corespund adevărului, pe care le susține în totalitate, fără a dori să modifice sau să adauge ceva.

Martora a arătat că a activat în cadrul Partidului „Șor” în perioada iulie 2018 – octombrie 2022, în calitate de secretară în oficiul central. A precizat că despre finanțarea protestelor nu se discuta deschis, iar informațiile erau discrete. Cu ocazia organizării protestului mare, a auzit că participanții au fost remunerați cu suma de 400 de lei, dar nu cunoaște modalitatea în care sumele au fost distribuite. Informațiile despre prezența protestatarilor erau stocate în sediul central, apoi transmise conducerii, după care urmau remunerări. Referitor la celelalte proteste, martora a menționat că nu își amintește să fi fost remunerate.

Întrebată despre organizarea protestelor din perioada septembrie–noiembrie 2022, a declarat că inițiativa aparținea conducerii partidului, iar persoana care transmitea indicațiile era Cristina Gălescu, care, la rândul său, le primea de la Tudor Balițchi, iar acesta de la Ilan Șor. A precizat că rolul său era să informeze președinții organizațiilor teritoriale despre evenimentele care urmau să aibă loc. Aceștia contactau membrii de partid care doreau să participe, întocmeau un tabel pe Google Drive cu numărul de persoane, iar în ziua protestelor se monitoriza prezența efectivă prin transmiterea de fotografii cu persoanele și mijloacele de transport. Martora a declarat că a lucrat cu mai multe raioane, inclusiv Orhei și Bălți, dar nu și cu Ștefan Vodă. Președinții organizațiilor teritoriale erau remunerați lunar, cu o sumă cuprinsă între 6.000–8.000 de lei, dar aceasta nu cunoaște exact cuantumul. Toți președinții de organizații teritoriale aveau același statut. Nu cunoaște să fi avut cineva statut mai privilegiat. Suma de 400 de lei pentru protestatari, potrivit martorei, era distribuită prin intermediul unor curieri, deoarece contabilă Olga Romanova nu mai activa la acea dată. Nu erau implicați oameni din department. Referitor la documentele electronice ridicate de la departamentul de monitorizare și control nu știe dacă au fost ridicate. Au fost ridicate calculatoare.

Referitor la ierarhia partidului, martora a arătat că persoana centrală era Ilan Șor, urmat de Mariana Tauber, Tudor Balițchi și Vitalie Balinschi. La un nivel inferior se aflau președinții de organizații teritoriale și secretarii, apoi primarii și activiștii. A arătat că președinții organizațiilor teritoriale nu se subordonau direct departamentului în care activa, ci conducerii centrale, iar sarcina departamentului era de a transmite

informațiile în teritoriu privind adunările, evenimentele și mobilizarea membrilor la Chișinău. Președinții organizațiilor teritoriale nu puteau refuza îndeplinirea indicațiilor. Dacă exprimau rezerve, crede că erau discuții cu Tauber, Balîțchi sau Balinschi. Cu privire la practica de oferire a „cadourilor”, martora a declarat că era vorba de bomboane, felicitări, o sticlă de șampanie, ceas sau ramă foto. Nu a auzit ca „cadou” să însemne bani. Întrebată dacă partidul a avut conturi bancare, a arătat că nu cunoaște. A precizat că nu a fost martoră directă la remunerarea protestatarilor, dar a auzit în cadrul colectivului că s-au plătit sume și că acest subiect a fost reflectat și în presă. Nu a avut interacțiuni cu raionul Ștefan Vodă. Cu privire la persoane precum Cristian Botnarenco, Leonid Nauc și Anton Curlat, a declarat că primii doi activau în Orhei, iar Curlat Anton era responsabil de birotică, tipografie și ajuta la organizarea transportului protestatarilor. Responsabil de partea financiară a partidului era Ilan Șor, iar de distribuirea banilor Olga Romanova. O altă persoană numită Nelea era contabilă, dar se ocupa doar de documentație și de donațiile fictive. Martora a arătat că nu i s-a propus să transporte bani în teritoriu. Livrarea mijloacelor bănești a apărut în contextul în care președinții organizațiilor teritoriale cereau informații despre plățile promise. Întro ședință, Cristina Gălescu a anunțat că vor exista persoane desemnate pentru transportul banilor, în lipsa Olgăi Romanova. Nu cunoaște dacă de la Ștefan Vodă au fost solicitări de mijloace bănești.

La întrebările procurorului, ea a relatat că formulare cu privire la donații erau strânse din toate raioanele. Erau câteva raioane care nu făcea asta. Martora a confirmat că în primăvara-vara anului 2022, după un set de proteste împreună cu Vitalie Balinschi, s-au deplasat în teritoriu și au transmis în plicuri banii pentru președinții de organizații. La întrebarea apărării, a afirmat că a văzut conținutul plicurilor.

Relevante din cele comunicate de martor sunt informațiile referitoare la modul de funcționare a Partidului „Șor” în perioada organizării protestelor din 2022. Finanțarea majorității activităților partidului era efectuată din surse bănești, aduse în cash de către curieri speciali desemnați. Finanțarea era realizată prin intermediul unui sistem piramidal, înglobat în structura partidului. Mulți președinți de organizații teritoriale aveau un rol semnificativ în această structură. Ei primeau indicații despre protestele și evenimentele politice preconizate, organizau persoanele care vor participa, transmiteau listele către sediul central. Tot ei erau responsabili de prezentarea către sediul central și persoanele responsabile de finanțare a dovezilor despre prezența efectivă a persoanelor la proteste. Aceste raportări se făceau prin intermediul informațiilor încărcate în Drive. Ele să făceau în vederea acoperirii cheltuielilor de transport și pentru remunerarea persoanelor implicate în proteste. Organizarea protestelor și remunerarea participanților erau rezultatul unor decizii și fluxuri informaționale provenind de la conducerea centrală. Președinții organizațiilor teritoriale, aveau un rol de implementare a sarcinilor transmise de la nivel central, ei cunoșteau despre remunerări. Protestatarii erau remunerați cu 400 de lei/persoană,

iar liderii locali cu 6.000– 8.000 lei lunar. Aceasta era o practică curentă. Remunerarea se efectua prin intermediul unor curieri și era documentată prin tabele și fotografii. Despre această practică se cunoștea în partid dar nu se discuta deschis despre ea. Uneori președinții de organizații teritoriale rationale ridicau discuții despre plățile datorate. Mobilizarea participanților la proteste nu era ceva spontan și nu avea la bază motive ideologice ea se făcea organizat și contra cost. Exista o practică sistemică de finanțare informală, disimulată prin acte de donații fictive.

- Declarațiile date de martora Elena Pădureț, care în ședință de judecată din 20 martie 2025 (f.d. 142-143 vol. IX), fiind avertizată de răspundere penală pentru depunerea declarațiilor mincinoase și pentru refuzul de a face declarații, a declarat că inculpata Natalia Harcenco îi este cunoscută de mică. Nu sunt în relații de rudenie. A menționat că a fost audiată anterior în faza de urmărire penală și că declarațiile oferite atunci corespund adevărului, pe care le susține în totalitate, fără a dori să modifice sau să adauge ceva.

Martora a menționat că a participat în anul 2022 la proteste în municipiul Chișinău. A precizat că în mai multe rânduri s-a deplasat la Chișinău cu un microbuz pus la dispoziție gratuit, însă nu doar pentru a participa la proteste, ci și pentru alte treburi personale. Transportul era organizat, iar plecarea se făcea când microbuzul era plin. Potrivit acesteia, nu a existat o persoană care să le spună ce să facă odată ajunși în Chișinău. Discuții între călători aveau loc, dar fiecare venea cu propriile scopuri. În perioada în care ajungea în Piața Marii Adunări Naționale, nu i-au fost oferite niciodată mijloace financiare și nu a văzut să fie distribuiți bani. Nu își amintește exact de câte ori a fost la Chișinău, dar era în perioada verii. Martora a arătat că nu a fost îndemnată de nimeni să participe la proteste. A aflat despre existența transportului disponibil pentru proteste, întrebând într-o zi pentru ce staționează microbuzul în localitate. I s-a răspuns că este pentru proteste la Chișinău și, fiind gratuit, a decis să meargă.

În ceea ce o privește pe Natalia Harcenco, martora a declarat că aceasta era cunoscută ca lider local al Partidului „Șor” în raionul Ștefan Vodă și a fost și consilier. Organiza adunări, însă nu a auzit ca aceasta să fi strâns persoane pentru proteste.

La întrebările procurorului, a reiterat că a fost la Chișinău de aproximativ șase ori, iar șoferul microbuzului nu le făcea fotografii, ci doar număra pasagerii. Plecarea se făcea dimineața, în jurul orei 9:00–10:00, iar uneori se întorcea cu alt mijloc de transport. Nu a auzit ca persoanele să fi fost remunerate pentru participarea la proteste. A arătat că fiecare venea cu diverse scopuri, unii se opreau la piață, iar câțiva mergeau la protest. A devenit simpatizant al Partidului „Șor” abia după aceste proteste, aproximativ cu un an și jumătate în urmă. Nu s-a ocupat niciodată cu adunarea de persoane pentru proteste.

Relevante din cele comunicate de martor sunt informațiile despre existența transportului organizat. Microbuzul era disponibil gratuit pentru locuitorii din

localitate și că plecarea se făcea doar după completarea locurilor. Această afirmație coroborează cu celelalte probe din dosar care indică existența unui sistem logistic bine pus la punct, menit să asigure prezența fizică a persoanelor la Chișinău în zilele stabilite pentru proteste. Transportul era cunoscut publicului local ca fiind destinat protestelor, chiar dacă unii pasageri ar fi avut alte scopuri personale.

Afirmația martorului precum că Natalia Harcenco în calitate de lider local și consilier din partea Partidului „Șor”, era implicată doar în organizarea acțiunilor de ordin politic și nu a avut atribuție la mobilizarea persoanelor pentru proteste, nu a fost reținută de instanță în contextual în care este combătută de informațiile reevlate de alte probe din dosar care confirmă contrariul.

Deși declarațiile martorei nu conțin detalii directe despre implicarea inculpatei în mobilizarea protestatarilor sau despre fluxurile financiare, ele confirmă existența infrastructurii logistice a protestelor, cunoașterea publică a rolului inculpatei în cadrul partidului și faptul că transportul era organizat în mod constant pentru deplasarea persoanelor la Chișinău în legătură cu protestele.

De asemenea, în afară de declarațiile martorilor audiați, în cadrul ședinței de judecată au fost cercetate mijloacele de probă, după cum urmează:

- **Scrisoarea nr. 12/444 din 05 aprilie 2022 a Serviciului de Informații și Securitate, adresată organului de urmărire penală (f.d. 29-33 vol. I);**

Prin scrisoarea nr. 12/444, Serviciul de Informații și Securitate a transmis organului de urmărire penală informații relevante privind existența unor mecanisme de finanțare ilegală a Partidului Politic „Șor”, începând cu luna iunie a anului 2019. Potrivit celor comunicate de SIS, imediat după părăsirea teritoriului Republicii Moldova de către Ilan Șor, acesta a modificat și continuat schema de deturnare a fondurilor, utilizând companii controlate direct sau indirect, precum și persoane din anturajul său apropiat. Aceste entități au încheiat contracte fictive sau la prețuri vădit exagerate cu alte întreprinderi din cadrul grupului „Șor”, în scopul dispersării fluxurilor financiare și evitării suspiciunilor autorităților privind caracterul ilegal al finanțării activității politice ori eventuala remunerare nelegală a unor funcționari publici. Informațiile din scrisoare indică faptul că principala sursă a fondurilor utilizate este activitatea comercială a magazinelor duty-free administrate prin intermediul SRL „DFM”. Profiturile generate de această societate erau transferate către firme afiliate – precum SRL „Cleaning A.E.”, SRL „Aerofood”, SRL „Aeroport Handling”, SRL „Thor Security Group”, SRL „Magazine Sociale”, „Media Resurse” SRL ș.a. – prin împrumuturi nerambursabile ori plăți disimulate pentru servicii fictive. Ulterior, aceste fonduri erau lichidate de fondatorii sau administratorii respectivelor întreprinderi și redirecționate pentru finanțarea ilegală a activităților partidului.

Potrivit SIS, doar din partea SRL „DFM” erau efectuate lunar transferuri de circa 10 milioane lei către aceste entități de tip „căpușă”, în baza unor contracte suspecte pentru servicii precum consultanță, întreținere de infrastructură sau montaj

de echipamente. În realitate, aceste sume sunt reintroduse în circuitul financiar sub forma finanțărilor ilegale ale reprezentanților Partidului „Șor” din cadrul administrației publice centrale și locale, fiind utilizate pentru disimularea donațiilor efectuate în numele unor persoane fizice către conturile partidului, pentru efectuarea activităților legate de promovarea instrucțiunilor partidului, efectuării adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor, precum și coruperii alegătorilor prin distribuirea fără plată a bunurilor materiale sau efectuării altor acțiuni de binefacere sau unor acțiuni de masă având drept scop atragerea noilor membri, cu încălcarea regulilor de concurență electorală prevăzute de Codul electoral și Legea nr. 294XVI/2007 privind partidele politice.

- Scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova nr. 24/1505 din 06 iulie 2022 (f.d. 45-57 vol. I);

Conținutul relevant al acestei scrisori se referă la faptul că Serviciul de Informații și Securitate a transmis organului de urmărire penală informații detaliate privind organizarea, finanțarea și desfășurarea manifestațiilor publice din 19 iunie 2022 de către Partidul Politic „Șor”. Din conținutul documentului rezultă că protestul și concertul planificat în Piața Marii Adunări Naționale au fost acțiuni coordonate și finanțate din surse nedeclarate, printr-un mecanism paralel de remunerare și mobilizare a participanților, evitând astfel reflectarea cheltuielilor în rapoartele financiare oficiale ale partidului.

Formațiunea politică a elaborat un plan-scenariu centralizat, iar structurile teritoriale ale PP „ȘOR” au fost implicate în mobilizarea a circa 13.000 de persoane din raioane, închirierea mijloacelor de transport, distribuirea de hrană, îmbrăcăminte personalizată și pliante, precum și plata în numerar a unor sume către protestatari, activiști și transportatori.

Organizarea transportului în raionul Ștefan Vodă, a fost coordonată de Harcenco Natalia. Ea, în calitate de președinta a organizației teritoriale a partidului politic „Șor”, a coordonat deplasarea a circa 80 de persoane cu un autocar și două microbuze, iar cheltuielile de transport au fost achitate integral de către Vadim Prutean, identificat drept simpatizant al partidului.

- Scrisorile Direcției Teritoriale Centru a Serviciului de Informații și Securitate nr. 322 din 14 septembrie 2022, nr. 339 și nr. 340 din 03 octombrie 2022 (f.d. 66-76 vol. I);

Prin scrisorile menționate, Direcția Teritorială Centru a Serviciului de Informații și Securitate a transmis organului de urmărire penală informații pe marginea protestelor organizate de către partidul politic „Șor”. În vederea desfășurării acestor acțiuni, structurile teritoriale ale partidului, reprezentate prin președinții și secretarii acestora, au fost implicate în activități organizatorice și logistice, precum mobilizarea și transportarea organizată a persoanelor, închirierea mijloacelor de transport prin persoane fizice și achiziția și distribuția inventarului

protestului.

Potrivit aceluiași informații, pentru protestul din 09 septembrie 2022, desfășurat în fața sediului Președinției Republicii Moldova, au fost efectuate cheltuieli minime estimate la 800.000 de lei, dintre care circa 440.000 de lei au fost destinați transportării a aproximativ 1.840 de participanți, iar circa 360.000 de lei au fost folosiți pentru remunerarea acestora.

În ceea ce privește mitingul organizat la data de 18 septembrie 2022, tot în fața Președinției, se menționează că au fost transportate organizat aproximativ 7.780 de persoane din diverse raioane ale țării, iar costurile aferente organizării și desfășurării acțiunii sunt estimate la minim 3.341.000 de lei. Potrivit datelor disponibile, transportarea participanților din raionul Ștefan Vodă la protestele din 02, 09 și 18 septembrie 2022 a fost organizată de președinta organizației teritoriale a partidului politic „Șor”, Natalia Harcenco. Astfel, la protestul din 02 septembrie au fost transportate aproximativ 40 de persoane, la cel din 09 septembrie – circa 50 de persoane, iar la manifestația din 18 septembrie – aproximativ 60 de persoane.

- **Proces verbal de ridicare din 19 mai 2023**, prin care s-a dispus ridicarea din cadrul cauzei penale nr. 2022790016 a statutului Partidului Politic „Șor” în care este consemnat modul de organizare a partidului, de la organele centrale de conducere la organele primare, atribuțiile membrilor de partid, regulile de finanțare și gestionare a mijloacelor financiare (f.d. 102-122 vol. I);

- **Proces-verbal de cercetare a documentelor (f.d. 1-4 vol. II)**; În cadrul acțiunii procesuale de cercetare a fost efectuată o examinare documentară detaliată asupra mai multor acte procesuale din cauze penale conexe și complexe privind presupuse fraude majore comise în procesul de concesionare a Aeroportului Internațional Chișinău și sustragerea mijloacelor financiare din sistemul bancar al Republicii Moldova. Cercetarea a vizat documente din trei cauze penale (nr. 2014978137, 2020960071 și 2021960001), fiind studiate ordonanțe de începere a urmăririi penale, ordonanțe de clasare, de punere sub învinuire, de conexare și disjungere, precum și scrisori de expediere a cauzelor penale în instanță. Actele cercetate fac trimitere la rolul activ al unor persoane publice și funcționari, printre care Ilan Șor, Viorel Bîrcă, Petru Jardan și Alexandru Ciutac, în derularea unor activități economice și decizionale care au facilitat: concesionarea frauduloasă a Aeroportului Internațional Chișinău; însușirea de fonduri din SA „Banca de Economii”, BC „Unibank” și BC „Banca Socială”; transferuri bancare simulate și modificări fictive ale fondatorilor „Avia Invest”. De asemenea, a fost evidențiat caracterul fictiv al unor operațiuni financiare și implicarea unor persoane fizice și juridice din țară și din străinătate, în scopul preluării controlului asupra unui obiectiv strategic de stat și tăinuirii provenienței ilicite a bunurilor.

- **Proces verbal de examinare din 25 aprilie 2023** în cadrul acțiunii procesuale fiind documentată consultarea portalului național al instanțelor de judecată

(<https://instante.justice.md>), fiind identificate hotărârile judecătorești emise în privința lui Ilan Șor. Potrivit celor constatate, în cauza penală nr. 1-439/17, Judecătoria Chișinău l-a condamnat la șapte ani și șase luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 196 alin. (4) și art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, stabilind executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2023 (dosar nr. 1a-1865/21), pedeapsa i-a fost majorată la 15 ani închisoare cu executare în regim închis, pentru concursul infracțiunilor de escrocherie (art. 190 alin. (5) CP) și spălare de bani (art. 243 alin. (3) lit. b) CP). Instanța a admis și acțiunea civilă, dispunând încasarea prejudiciului material de peste 5,29 miliarde lei în favoarea Băncii de Economii S.A. în proces de lichidare (f.d. 80-83 vol. II); Prin decizia Curții Supreme de Justiție 1ra-1309/23 decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2023 a fost menținută fără modificări.

- ***Proces verbal de cercetare la fața locului din 21 aprilie 2023 (f.d. 84-93 vol. II)***; În cadrul acțiunii procesuale a fost efectuată examinarea conținutului site-ului www.partidulșor.md, în vederea identificării declarațiilor publice ale Partidului Politic „Șor” privind acțiunile întreprinse de organele de drept în legătură cu cetățeanul Ilan Șor în cauzele penale aflate în curs de urmărire penală sau judecată. Ca urmare a cercetării, au fost identificate multiple comunicate de presă, publicate în perioada 2021–2023, prin care reprezentanții Partidului „Șor” au formulat critici, au lansat acuzații de protejare a „beneficiarilor reali” ai fraudei bancare și au propus modificări constituționale privind alegerea Procurorului General. Declarațiile reflectă o poziție constantă de susținere a lui Ilan Șor și de contestare a legalității acțiunilor organelor de drept, indicând inclusiv obiectivul de a influența funcționarea instituțiilor de justiție în cazul accederii partidului la guvernare.

- ***Proces verbal de cercetare la fața locului din 20 aprilie 2023 (f.d. 94-100 vol. II)***; Acțiunea procesuală are ca obiect examinarea imaginilor video și a informațiilor cu acces public disponibile pe internet, referitoare la presupuse fapte de finanțare ilegală a Partidului Politic „Șor”, inclusiv a protestelor organizate în mun. Chișinău în toamna anului 2022. În urma acestei examinări, a fost identificat un material video plasat pe canalul YouTube, emisiunea „Întrebă Ghețu” din 20 ianuarie 2023, cu participarea Marinei Tauber (vicepreședintă a PP „Șor”), Ilian Cașu, Liviu Vovc și moderatoarea Natalia Ghețu. Din cadrul emisiunii au fost selectate fragmente relevante (minutele 13:06 și 33:10), a căror stenogramă este anexată la procesul-verbal. Discuțiile evidențiază o delimitare pe care Marina Tauber încearcă să o traseze între finanțările realizate de partid și cele presupus efectuate de către Ilan Șor în nume personal. Marina Tauber a fost întrebată despre presupusa salarizare nedeclarată a angajaților partidului „Șor”. Ea a afirmat că „premiile” oferite membrilor echipei nu provin de la partid, ci „personal de la Ilan Șor”. La întrebarea dacă aceste „premii” sau „cadouri” sunt raportate Comisiei Electorale Centrale, Tauber a răspuns că „tot ce ține de cheltuielile partidului este raportat”, dar a precizat că „ei acum vorbesc despre anumite premii și ajutor financiar din partea lui Ilan Șor

personal”. Referitor la protestele din 2022 și cheltuielile legate de acestea, Tauber a afirmat că Ilan Șor a declarat public că „ajută oamenii cu transport, apă și hrană”, dar că nu îi plătește pentru participare. Ea a justificat sprijinul acordat protestatarilor prin lipsa resurselor financiare proprii ale acestora: „Oamenii din raioane nu au bani pentru transport, hrană sau apă. Cum să vină – pe jos?”.

- ***Proces-verbal de cercetare la fața locului din 20 aprilie 2023***, întocmit de ofițerul de urmărire penală al CNA, prin care au fost examinate documentele contabile ridicate la 02 noiembrie 2022, în urma percheziției efectuate la sediul central al Partidului Politic „Șor” din mun. Chișinău, str. Mihail Kogălniceanu 51/1. Cercetarea a vizat acte contabile relevante pentru stabilirea sursei fondurilor utilizate de partid, în contextul suspiciunii de finanțare ilegală, spălare de bani și includere de date false în rapoartele financiare (f.d. 1-193 vol. III);

*Au fost examinate rapoartele privind gestiunea financiară a partidului pentru anii 2021 și 2022. Din conținutul acestora rezultă că în ambele perioade au fost declarate exclusiv donații în numerar, fără transferuri bancare, efectuate de sute de persoane fizice. În cadrul examinării s-a constatat că raportul privind gestiunea financiară a partidului pentru semestrul I al anului 2022 conține donații în sumă totală de 1.707.050 lei, provenind exclusiv de la membri de partid. Lista donatorilor cuprinde 371 de persoane, iar sumele declarate variază între 2.000 și 10.000 lei. Rubrica privind „cheltuielile pentru organizarea de întruniri, manifestații publice, seminare...”, indică în mod constant valoarea „0”. Totodată, în documentele examinate au fost identificate 17 facturi fiscale, emise în perioada iulie–octombrie 2022, care atestă procurări de servicii (transmisiuni live, tipărire buletine, locațiuni, utilități) în sumă totală de 116.505,04 lei. A fost analizat și Registrul mașinii de casă și control, în care s-au găsit 33 de încasări în numerar în 2022, totalizând suma de 7.537.600 lei, cu solduri „0” la sfârșitul perioadei de gestiune. Înregistrările sunt semnate de contabilă-șefă Nelli Parutenco. De asemenea, au fost identificate mai multe procuri notariale prin care Marina Tauber a împuternicit trezorerii partidului să semneze și să gestioneze documente financiare, fiscale și juridice din numele **Proces-verbal de ridicare din 18 aprilie 2023**, în cadrul acțiunii procesuale fiind ridicat de la Ala Beșliu 2.162 de fișiere electronice, organizate în 83 de mape (f.d. 2-5 vol. IV);*

Fișierele conțin informații colectate de angajatele Departamentului de monitorizare, planificare și control al Partidului Politic „Șor”. Conținutul fișierelor reflectă, în special, evidența persoanelor participante la proteste, localitățile de proveniență, repartizarea pe raioane, date despre transportul organizat. Sunt documentate protestele din 24.07.2022, 23.08.2022, 09.09.2022,

18.09.2022, 25.09.2022, 02.10.2022, 09.10.2022 și 16.10.2022, numărul participanților variind între 4.000 și peste 32.000 de persoane. De asemenea, este consemnată prezența constantă a 656 de persoane în așa-numitul „Orășel al

Schimbării”, instalat în fața Președinției. Totodată, fișierele ridicate includ informații despre personalul angajat al partidului (inclusiv bază de date cu angajații oficiului central, consilieri locali și raionali, primari, președinți de organizații primare – în total 1.189 persoane, dintre care 42 primari și 357 consilieri și ziarele tipărite (tirajul din septembrie 2022). Documentele atestă organizarea sistematică și planificată a întrunirilor și manifestațiilor publice de către Partidul „Șor”, implicând cheltuieli de ordin logistic, de transport și de resurse umane.

*- **Proces verbal de cercetare la fața locului din 18 aprilie 2023**, în cadrul acțiunii procesuale fiind examinate fișierele electronice ridicate anterior de la Ala Beșliu, fișiere ce conțin informații detaliate privind organizarea, finanțarea și desfășurarea protestelor din perioada 24 iulie – 16 octombrie 2022 de către Partidul Politic „Șor” (f.d. 6-89 vol. IV);*

Din analiza fișierelor electronice a rezultat că, în perioada 24 iulie – 16 octombrie 2022, Partidul Politic „Șor” a organizat nouă proteste în mun. Chișinău, pentru fiecare dintre acestea fiind identificat numărul participanților, raioanele de proveniență, transporturile organizate și sumele utilizate pentru transport, hrană și remunerare. Astfel, au fost transportate organizat persoane din peste 30 de raioane, inclusiv Ștefan Vodă :

- La protestul din 24.07.2022 au fost transportate organizat 4.285 de persoane, fiind estimate cheltuieli de minimum 857.000 de lei pentru transport și 59.990 de lei pentru hrană, totalizând 916.990 de lei.

- La 23.08.2022 au participat 8.918 de persoane, dintre care 8.168 au fost transportate organizat, cu cheltuieli de transport estimate la 1.633.600 de lei.

- La 02.09.2022, dintr-un total de 11.565 de protestatari (10.220 transportați), au fost calculate cheltuieli de 2.044.000 de lei pentru transport și 4.626.000 de lei pentru remunerație, totalizând 6.670.000 de lei.

- La 09.09.2022 au fost mobilizate 11.602 de persoane (10.845 transportați), cu cheltuieli de 1.766.825 de lei pentru transport și 4.640.800 de lei pentru remunerație – total 6.407.625 de lei.

- La 18.09.2022 s-au mobilizat 22.115 de persoane (20.950 transportați), fiind suportate cheltuieli de 3.343.932 de lei pentru transport și 8.846.000 de lei pentru remunerație, în total 12.189.932 de lei.

- La 25.09.2022, din 22.438 de participanți, transportul organizat și remunerarea au generat cheltuieli totale de 11.747.541 de lei.

- La 02.10.2022, pentru cei 25.468 de protestatari (22.573 transportați) s-au cheltuit 2.969.241 de lei pentru transport, 10.187.200 de lei pentru remunerație și suplimentar 2.565.222 de lei pentru 656 de participanți care au fost cazați în „orașul de corturi” timp de 2 zile – total 15.721.663 de lei.

- La 09.10.2022, au fost mobilizați 19.153 de participanți, fiind calculate

cheltuieli totale de 11.256.922 de lei.

- La 16.10.2022, cu participarea a 32.095 de persoane (27.366 transportați), cheltuielile au însumat 3.976.418 de lei pentru transport și 12.838.000 de lei pentru remunerație – total 16.814.418 de lei.

Totodată, în fișierele electronice analizate a fost identificată baza de date a personalului angajat sau afiliat partidului, incluzând:

- 1.189 președinți de organizații primare (din care 357 sunt consilieri locali, 42 primari);

- 35 președinți de organizații teritoriale, pentru raionul Ștefan Vodă figurând Natalia Harcenco, 27 vicepreședinți, 35 secretari și personal auxiliar, 2 persoane;

- angajați ai OT Chișinău: 2 consilieri municipali, 2 președinți de sectoare, 3 secretari, 23 angajați auxiliari, 10 consilieri locali;

- angajați ai Organizației teritoriale Orhei: 96 președinți locali, 6 secretari, 1 șef de staff și 6 curatori;

- angajați ai Organizației teritoriale Chișinău: 2 președinți de organizații de sector, 2 consilieri municipali, 3 secretari, 23 angajați ai organizației teritoriale și 10 consilieri locali;

- 73 primari, 46 consilieri raionali, 398 consilieri locali, 75 consilieri orășenești.

Calcularea remunerațiilor lunare necontabilizate, pe baza fișierului „База данных (1)”, atestă un fond lunar de remunerare de 4.876.000 de lei, respectiv 58.512.000 de lei pe anul 2022.

De asemenea, au fost identificate date privind cheltuielile de chirie pentru sediile teritoriale, majoritatea având valori oficiale declarate modeste (ex. 1000–1500 lei lunar), dar cu sume substanțiale achitate neoficial în numerar (ex. 550 euro/sediu la Chișinău, 20.000 lei pentru OT Bălți). Cheltuielile minime de întreținere ale sediilor (chirie, utilități, transport) au fost estimate la 389.000 de lei lunar, respectiv 4.668.000 de lei anual.

În total, pentru anul 2022, cheltuielile partidului pentru protestele organizate în perioada iulie– octombrie au constituit 83.358.391 de lei, fondul de salarizare al personalului: 58.512.000 de lei, chirie și întreținerea sediilor: 4.668.000 de lei, au fost estimate la suma minima de 146.538.691 de lei.

Totodată, din examinarea platformei <https://intruniri.chisinau.md/> a rezultat că Partidul Politic „Șor” a depus declarații prealabile pentru întruniri în perioada respectivă, indicând un număr estimat de la câteva sute până la câteva zeci de mii de participanți, cu desfășurarea în fața Președinției RM, Parlamentului, Guvernului și Procuraturii Generale.

*- **Scrisoarea SRL „Gările Auto Moderne” nr. 117 din 09 februarie 2023 (f.d. 93 vol. IV);***

Aceasta reflectă estimarea cheltuielilor suportate pentru transportul organizat al participanților la protestele desfășurate de către Partidul Politic „Șor” în perioada iulie–octombrie 2022, organul de urmărire penală a solicitat, prin interpelările nr. 03/46-1841 din 03.02.2023 și nr. 03/46-1901 din 06.02.2023, adresate către SRL „Gărilor Auto Moderne”, transmiterea informației privind tarifele biletelor de călătorie auto valabile în perioada relevantă. Ca urmare, prin scrisoarea nr. 117/2023, SRL „Gărilor Auto Moderne” a remis organului de urmărire penală informația solicitată în format electronic, constând în fișiere separate pentru următoarele zile de referință: 19.06.2022, 09.09.2022, 18.09.2022, 25.09.2022, 02.10.2022, 09.10.2022 și 16.10.2022. Fișierele conțineau tarifele biletelor de călătorie din/spre mun. Chișinău către/dinspre diverse localități ale Republicii Moldova, valabile în datele menționate. Conținutul acestor fișiere a fost înregistrat de către organul de urmărire penală pe un suport optic de tip CD-R care a fost ulterior atașat materialelor cauzei penale în baza ordonanței din 21.04.2023.

Informația transmisă a fost utilizată de organul de urmărire penală ca bază de calcul în procesul de estimare a cheltuielilor suportate pentru transportul tur-retur al protestatarilor, în raport cu localitățile de proveniență indicate în fișierele electronice ridicate de la reprezentanții partidului. În acest sens, tarifele oficiale comunicate de SRL „Gărilor Auto Moderne” au fost corelate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1167 din 29.10.2007 privind Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciile de transportare a călătorilor și bagajelor cu transportul auto. În urma totalizării datelor reflectate în fișierele analizate, organul de urmărire penală a stabilit valorile medii per persoană pentru transportul tur-retur în funcție de distanța între localitatea de origine și municipiul Chișinău, aplicând aceste tarife estimative în calculul sumelor globale cheltuite la fiecare protest documentat.

În concluzie, scrisoarea nr. 117 din 09.02.2023 reprezintă un element probator obiectiv, folosit în cadrul metodei de estimare indirectă a cheltuielilor de transport efectuate pentru mobilizarea participanților la proteste, în lipsa documentelor justificative contabile oficiale. Această informație a fost valorificată în mod integrat cu alte date din fișierele electronice obținute în cadrul cercetărilor efectuate la fața locului, oferind un suport justificativ pentru evaluările financiare efectuate în cauză.

*- **Proces-verbal de cercetare la fața locului din 19 aprilie 2023**, în cadrul acțiunii procesuale fiind supus examinării documentele electronice stocate pe suporturi optice de tip CD-R, ce conțineau informații extrase din blocul de sistem de model „SOHO” și telefonul mobil IPHONE 13 PRO, ridicate în urma percheziției efectuate la domiciliul Cristinei Bulgar – fostă secretară a Oficiului Teritorial Rîșcani al PP „Șor” din mun. Chișinău (f.d. 103-196 vol. IV);*

Conform constatărilor, fișierele examinate conțineau date stocate în aplicații de tip Excel, Word, PDF și capturi de ecran, care reflectau activitatea organizațiilor teritoriale ale Partidului Politic „Șor” din Chișinău în legătură cu mobilizarea,

transportarea organizată, remunerarea participanților la proteste și distribuirea de materiale propagandistice în toamna anului 2022.

În plus, cercetarea a cuprins și analiza conținutului mai multor grupuri de comunicare din aplicația „Telegram”, unde s-au identificat imagini cu participanți mobilizați la proteste în grup, mesaje privind coordonarea lipirii de afișe și distribuirea de materiale agitative și discuții privind organizarea transportului și acoperirea cheltuielilor. Evaluarea informațiilor din aceste documente, denotă pentru perioada 18.09.2022 – 15.12.2022, Partidul Politic „Șor” a suportat cheltuieli estimate de minim de 7.832.800 de lei doar pentru remunerarea participanților mobilizați de OT Rîșcani și parțial alte organizații teritoriale din mun. Chișinău, iar pentru activitățile din corturi, suma suplimentară estimată a fost de 813.500 de lei.

- **Proces-verbal de percheziție din 02 noiembrie 2022**, în cadrul cadrului acțiunii procesuale fiind efectuată percheziția imobilului situat pe adresa: str. Mihail Kogălniceanu 51/1f, mun. Chișinău, unde își are sediul Partidul Politic „Șor” (f.d. 45-95 vol. V); În cadrul percheziției au fost ridicate documente contabile, fișiere electronice și alte înscrisuri relevante, care au reflectat mecanismele de finanțare a activităților politice, inclusiv mobilizarea persoanelor la protestele organizate în toamna anului 2022. Natalia Harcenco a fost identificată în documentele ridicate în timpul percheziției din 02.11.2022 ca **persoană responsabilă pentru raionul Ștefan Vodă**, implicată în coordonarea logisticii protestelor organizate de Partidul Politic „Șor”. Documentele atestă atât prezența sa în structura internă a partidului, cât și atribuirea de fonduri pentru activități politice și mobilizare. Potrivit documentelor ridicate, aceasta era supravegheată și dirijată în activitate de către angajatele Departamentului Monitorizare și Control al partidului. Ea figurează ca utilizatoare a unui autoturism Opel Astra, cu un consum mediu de 12 l/100 km, pentru care au fost alocate sume săptămânale destinate acoperirii cheltuielilor de combustibil. În perioada 06 iunie – 03 iulie 2022, au fost atribuite tranșe succesive, în contextul activităților de transport și mobilizare a participanților la proteste. De asemenea, în raportul privind evenimentul din 23 august, pentru raionul Ștefan Vodă a fost indicată o sumă solicitată de 127.300 lei, din care 120.000 lei au fost acordați, iar 7300 lei reprezintă datorie.

Aceste informații fundamentează ideea privind caracterul organizat al activităților și implicarea coordonatorilor raionali, inclusiv a Nataliei Harcenco, în executarea unei strategii politice finanțate netransparent și în afara cadrului legal. Rolul său operațional, supravegherea directă de către structurile centrale ale partidului și volumele de cheltuieli documentate confirmă participarea activă a acesteia la o activitate elaborată, integrată într-o rețea organizată de mobilizare politică finanțată din surse suspecte de ilegalitate. Aceste constatări întăresc caracterul organizat al activităților și implicarea coordonatorilor raionali, inclusiv a Nataliei Harcenco, în executarea unei strategii politice finanțate netransparent și în afara cadrului legal. Ea a avut un rol activ și organizat în cadrul mecanismului de

mobilizare a participanților la protestele din toamna anului 2022. Volumele de cheltuieli documentate, supravegherea directă de către structurile centrale ale partidului și implicarea sa în coordonarea logistică la nivel raional confirmă participarea acestuia la o activitate concertată, integrată în strategia de acțiune politică a Partidului „Șor”, finanțată din surse suspecte de ilegalitate.

- **Proces verbal de cercetare la fața locului din 07 noiembrie 2023**, în cadrul acțiunii procesuale fiind supus examinării obiectele ridicate la 02 noiembrie 2022 de la Natalia Onica, în cadrul percheziției efectuate în sediul Partidului Politic „Șor” amplasat pe str. M. Kogălniceanu 51/1, mun. Chișinău în cadrul căreia a fost ridicat telefonul mobil - Samsung Galaxy A20 cu nr. de IMEI1: 355710102292203 și IMEI2: 355711102292201 (f.d. 104-170 vol. V); *În urma examinării telefonului mobil au fost identificate imagini care surprind transportarea persoanelor inclusiv din raionul Ștefan Vodă la protestele organizate de Partidul Politic „Șor” în toamna anului 2022. Imaginile susțin în mod concret informațiile anterioare referitoare la mobilizarea organizată a simpatizanților și asigurarea logisticii de către organizațiile teritoriale ale Partidului „Șor”. Aceste probe coroborează cu declarațiile martorilor care au descris existența unui mecanism de transport planificat, pus la dispoziție gratuit pentru participanții la proteste, și implicarea activă a liderilor locali în facilitarea deplasării.*

Deși imaginile nu identifică explicit persoane sau nu o surprind în mod direct pe inculpata Natalia Harcenco, menționarea expresă a raionului Ștefan Vodă în contextul acțiunilor de transport indică o implicare a organizației conduse de aceasta, consolidând concluzia privind caracterul coordonat și centralizat al acțiunilor de mobilizare în cadrul campaniei de protest organizată de conducerea partidului. Astfel, probele obținute prin acest mijloc tehnic confirmă implicarea funcțională a structurilor teritoriale în executarea indicațiilor primite de la centru, inclusiv în ceea ce privește mobilizarea fizică a protestatarilor.

- **Proces verbal de ridicare din 02 noiembrie 2022**, în cadrul acțiunii procesuale fiind ridicat de la Primăria municipiului Chișinău mai multe documente privind întrunirile publice organizate în perioada 01 mai – 31 octombrie 2022. Potrivit demersului Centrului Național Anticorupție, au fost solicitate toate declarațiile prealabile privind întrunirile la care au participat activiști și persoane cu funcții de conducere din cadrul Partidului Politic „Șor”, depuse fie de către această formațiune, fie de către alte persoane fizice sau juridice afiliate. În urma examinării registrelor de evidență a documentelor, Direcția responsabilă din cadrul Primăriei Chișinău a identificat și pus la dispoziția organului de urmărire penală un set de declarații prealabile depuse de: Partidul Politic „Șor”, care figurează cu 7 declarații și anexele corespunzătoare, totalizând 9 file; fracțiunea „Partidul Șor”, cu 2 declarații și anexe, pe 4 file; consilierul fracțiunii parlamentare „Partidul Șor”, Molodean Kim, cu 13 declarații și anexe, pe 16 file; precum și deputatul Marina Tauber, care a depus 3 declarații prealabile și anexele acestora, pe 5 file (f.d. 205-241 vol. V);

- **Proces verbal de cercetare la fața locului din 25 octombrie 2022**, în cadrul acțiunii procesuale fiind supus examinării telefonul mobil de model Samsung A51, ridicat la 20 octombrie 2022 de la Veaceslav Bejenari în urma percheziției efectuate la domiciliul acestuia (f.d. 101-105 vol. VI);

În memoria dispozitivului se aflau multiple imagini, fișiere și capturi de ecran, date în perioada 11–18 octombrie 2022, care reflectau organizarea și finanțarea transportului persoanelor la protestele desfășurate de către Partidul Politic „Șor”. A fost identificată o listă extinsă de persoane responsabile de recepționarea sumelor de bani în teritoriu, în vederea achitării cheltuielilor de transport și remunerare a participanților, aceste persoane fiind în majoritate președinți ai organizațiilor teritoriale ale formațiunii politice.

În cadrul examinării fișierelor din galeria telefonului (mapa „Galerie”, subfolder „Screenshot”), a fost identificată o imagine datată 11.10.2022 ce conține lista sumelor destinate transportului, în care localitatea Ștefan Vodă figurează cu suma de 84.450 lei, cu mențiunea „–1 rutieră”. Totodată, în lista de contacte a telefonului a fost identificată persoana „Natalia stefan voda”, menționată ca fiind „persoana cu care am comunicat referitor la cheltuielile de transport”, fapt ce indică rolul acesteia în gestionarea fondurilor în raionul respectiv.

- **Proces-verbal de percheziție din 20 octombrie 2022**, în cadrul acțiunii procesuale fiind efectuată percheziția automobilului de model Ford Focus, utilizat de către Liudmila Ipatieva. Ca rezultat al percheziției, în portbagajul automobilului au fost depistate și ridicate mai multe pachete de polietilenă sigilate, cu inscripții ce indicau raioane din nordul țării, în care se conțineau sume de bani numerar (f.d. 122-123 vol. VI);

- **Proces-verbal de percheziție din 20 octombrie 2022**, în cadrul acțiunii procesuale fiind efectuată percheziția domiciliului lui Chirilov Ruslan unde au fost identificate și ridicate mijloace bănești împărțite în multiple pachete de polietilenă, majoritatea de culoare neagră, fiecare marcat cu denumirea unor raioane din nordul țării (f.d. 131-32 vol. VI);

Modul de ambalare, etichetarea pungilor și repartiția geografică indică o structură organizată de distribuire a fondurilor în teritoriu, cu scopul mobilizării persoanelor pentru participarea la protestele din mun. Chișinău. Repartiția geografică a pungilor, susține concluzia că resursele financiare erau gestionate centralizat și apoi direcționate spre regiuni, în funcție de informațiile referitoare la numărul participanților la proteste, zonele de activitate ale organizațiilor teritoriale ale Partidului „Șor”. Scopul transmiterii acestor mijloace era remunerarea participanților și acoperirii costurilor legate de transport și logistică. Modul de operare evidențiat este relevant pentru înțelegerea contextului general în care au acționat organizațiile teritoriale. Se relevă o practică unitară în cadrul formațiunii politice. Aceste probe contribuie la conturarea caracterului sistemic al finanțării

activităților de protest și susțin ipoteza implicării structurilor teritoriale în utilizarea fondurilor distribuite de la nivel central pentru organizarea și mobilizarea participanților.

- **Proces verbal de cercetare la fața locului din 06 decembrie 2022**, în cadrul acțiunii procesuale fiind supus examinării telefoanele mobile ridicate la 20 octombrie 2022 de la Ruslan Chirilov în urma percheziției efectuate la domiciliul acestuia (f.d. 133-139 vol. VI);

Examinarea a inclus extragerea informațiilor din aplicațiile de comunicații electronice Telegram și Viber, precum și analiza listei de contacte și jurnalelor de apeluri. Din conținutul telefonului au fost extrase capturi de ecran și fișiere ce conțin numere de telefon, fotografii de profil și mențiuni explicite privind persoanele responsabile de recepționarea mijloacelor bănești în diferite raioane ale țării. Printre aceste persoane a fost identificată Natalia ca „persoană care recepționa banii în raionul Ștefan Vodă”, contact salvat în telefon cu poză de profil și disponibil atât pe Telegram, cât și pe WhatsApp. Totodată, în telefonul lui Ruslan Chirilov a fost identificat contactul unei persoane pe nume Victor, care i-ar fi solicitat îndeplinirea funcției de curierat a mijloacelor bănești. De asemenea, în pozele stocate în memoria telefonului a fost identificată o imagine care conține mențiunea „смет 13+13 | 26”, alături de alte inscripții redactate cu caractere chirilice („глот”, „хин”, „флор”.) Aceste mențiuni corespund, raioanelor din Republica Moldova, ceea ce confirmă că printre destinațiile unde urmau a fi distribuite mijloace bănești în cadrul activităților coordonate de rețeaua Partidului Politic „Șor” se afla și raionul Ștefan Vodă. Mențiunile cifrice („13+13 | 26”) în tandem cu informațiile relevate de celelalte probe din dosar indică asupra unei forme de evidență internă a sumei de bani distribuite, a numărului de persoane transportate sau a unei repartiții logistice codificate. Acest tip de codificare, însoțit de denumirile raioanelor, reflectă caracterul organizat și clandestin al activității de distribuire a fondurilor, gestionată prin comunicări discrete între membrii structurii implicate.

- **Proces verbal de cercetare la fața locului din 14 decembrie 2022**, în cadrul acțiunii procesuale fiind efectuată examinarea paginilor web și rețelelor de socializare publice ale Partidului Politic „Șor”, inclusiv a site-ului oficial www.partidulsor.md și platformei online a Primăriei mun. Chișinău – www.intruniri.chisinau.md (f.d. 140-193 vol. VI);

Potrivit constatărilor organului de urmărire penală, pe site-ul oficial al partidului a fost identificată conducerea formațiunii, componența echipei parlamentare și lista celor 40 de organizații teritoriale, inclusiv Organizația Teritorială Ștefan Vodă. Au fost analizate 103 comunicate oficiale ale partidului „Șor” privind organizarea protestelor și manifestațiilor. Prin consultarea platformei www.intruniri.chisinau.md a fost identificate declarațiile prealabile, prin care a fost anunțată organizarea de proteste în Piața Marii Adunări Naționale și în alte locații

centrale din Chișinău.

- **Proces-verbal de percheziție din 25 iulie 2022, în cadrul acțiunii procesuale** fiind efectuată percheziția la sediul organizației teritoriale a Partidului Politic „Șor” Ștefan Vodă, de unde a fost ridicat un procesor de calculator de model „Sohoo” (f.d. 116-118 vol. VII);

- **Proces-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații din 15 noiembrie 2022**, în cadrul acțiunii procesuale fiind efectuată interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice purtate de cet. Natalia Harcenco, președintă a Oficiului Teritorial Ștefan Vodă al Partidului Politic „Șor”. Măsura specială a fost autorizată de judecătorul de instrucție al Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) prin încheierile nr. 13-7653/2022 din 16.09.2022 și nr. 13-8619/2022 din 13.10.2022. Convorbirile au fost stocate pe DVD, stenografiate pe 12 file și anexate procesului verbal (f.d. 151-157 vol. VII);

Convorbirile interceptate dezvăluie implicarea activă a Nataliei Harcenco în coordonarea protestelor organizate de Partidul „Șor”, inclusiv prin: organizarea transportului (stabilirea traseelor, orarului de pornire, a punctelor de întâlnire), mobilizarea participanților, verificarea listelor și transmiterea de mesaje politice. În discuția cu Tatiana (22.09.2022, Anexa 1), Natalia Harcenco formulează explicit mesajul ce urmează a fi transmis public: „Din partea simpatizanților [...] cetățenilor, nu partidului.”

Convorbirile Nataliei Harcenco cu Lidia Ciuntu și Lilia Parfeni (Anexele 3–5) confirmă o organizare logistică riguroasă, cu reguli stricte privind comportamentul participanților: „Numai să nu fie bețivi [...] dacă văd în rutieră pe cineva că e de acesta cu băutul, îl dau afară.” La 23.09.2022 (Anexa 6), se evocă nemulțumiri privind distribuirea resurselor („Medpunkt s-a dus și a plețurit-o pe o femeie... că de ce numai câte două...”), sugerând tensiuni interne determinate de diferențele dintre recompensele promise și primite.

La fel, din convorbiri rezultă că Natalia Harcenco gestionează personal listele cu persoane și solicită cifre exacte („25 pentru duminică”, „duminică 20”, „zece persoane”), ceea ce confirmă centralizarea deciziilor (Anexele 1–4). În convorbirea cu Liuba (Anexa 8), Natalia Harcenco refuză să discute despre bani la telefon, afirmând: „telefonul este ascultat de CNA [...] noi nu achităm nimic”. Totuși, alte discuții relevă negocieri privind plata transportului (Anexa 11): „lui i-au dat 15 mii, dar mie îmi dai 9 mii.” În ultima convorbire (Anexa 12), este menționată o presupusă sumă de „100 de dolari/cymka”, desi Harcenco respinge ideea că ar cunoaște aceste aspect, totuși redirecționează solicitarea către o persoană care este responsabilă de problema respectivă („Toată informația e la doamna Elena”).

În ansamblu, convorbirile demonstrează că Natalia Harcenco nu avea un rol pasiv, ci era implicată într-o activitate organizatorică susținută, exercitată cu o anumită autoritate și prudență. Ea cunoștea faptul remunerării participanților

mobilizați de ea, înțelegea caracterul ilegal al acestor acțiuni. Aceasta stabilea condițiile participării, centraliza datele logistice și evita discutarea aspectelor financiare pe telefon, ceea ce denotă o conștiință clară a caracterului sensibil și ilegal al unor activități.

- **Proces verbal de cercetare la fața locului a obiectelor și documentelor din 27 ianuarie 2023**, în cadrul acțiunii procesuale, fiind efectuată examinarea fișierelor și documentelor electronice ce se conțin în blocul de system de model „sohoo” ridicat în cadrul percheziției din 25 iulie 2022 la sediul organizației teritoriale a partidului politic „Șor” (f.d. 168-172 vol. VII);

În total, au fost identificate 48 de fișiere de tip Microsoft Office care conțin date relevante pentru cauza penală. Printre acestea se numără liste de persoane, procese-verbale ale adunărilor generale ale organizațiilor locale, blanchete pentru ședințele de constituire a organizațiilor primare, precum și documente legate de activitatea organizatorică și logistică a biroului teritorial din Ștefan Vodă. La fel, este prezentat un tabel cu indicarea traseului tur-retur, tipului de transport, numărului de unități, numărului de persoane și a sumei asociate. În total, este menționată suma de 1245 lei, aferentă cheltuielilor de transport. Astfel, actul procesual și conținutul documentelor electronice demonstrează că Natalia Harcenco era implicată în activitatea politică a Partidului Politic „Șor” pe teritoriul raionul Ștefan Vodă.

- **Proces-verbal de reținere din 20 octombrie 2022 a Nataliei Harcenco**. În cadrul percheziției corporale, asupra acesteia a fost depistat și ridicat un telefon mobil de model Samsung A13. (f.d. 181-183 vol. VII);

- **Proces verbal de examinare din 27 ianuarie 2023**, în cadrul acțiunii procesuale fiind supus examinării telefonul mobil de model Samsung A13, ridicat la 20 octombrie 2022 de la Natalia Harcenco în urma percheziției corporale (f.d. 205-230 vol. VII);

Pe dispozitivul examinat au fost identificate o serie de fișiere audio, documente și imagini precum și corespondență purtată prin aplicațiile Telegram, Viber și Facebook Messenger. În mod special, datele extrase reflectă rolul activ al Nataliei Harcenco în organizarea protestelor desfășurate în toamna anului 2022 în Chișinău, sub conducerea Partidului Politic „Șor”. Aceasta avea atribuții de coordonare logistică, transmitere de instrucțiuni și monitorizare a mobilizării activiștilor din raionul Ștefan Vodă. Printre documentele identificate se regăsesc mai multe fișiere în format Word (.docx), redactate în limbile română și rusă, ce conțin scenarii detaliate ale protestelor planificate pentru 2, 9 și 16 octombrie 2022. În aceste documente sunt specificate datele, orele și locațiile de desfășurare, precum și responsabilitățile fiecărei persoane implicate. În memoria telefonului a fost identificat și un fișier imagine intitulat „Analiza OT Ștefan Vodă”, reprezentând un tabel de tip Excel ce conține date logistice despre transportul organizat din raion. În acest tabel sunt indicate tipurile de transport utilizate, numerele de înmatriculare ale vehiculelor,

numărul de pasageri planificat, precum și localitatea de origine. Fișierul evidențiază caracterul organizat al deplasării persoanelor. Totodată, în folderul de imagini au fost identificate mai multe fotografii realizate în interiorul autocarelor, în care apar persoane, ceea ce confirmă informațiile despre documentarea și verificarea prezenței efective la protest a persoanelor declarate prealabil. Alte fotografii redau clar numărul de înmatriculare al unui microbuz – LGW 154 și autobus SV AN 0157– folosite pentru transportul persoanelor din Ștefan Vodă.

Examinarea conversațiilor purtate prin aplicația Telegram denotă că Natalia Harcenco utiliza contul „Natalia”. Aceasta comunica frecvent cu alți responsabili locali și monitoriza distribuirea așa-numitelor „cadouri”. Într-un mesaj transmis din partea acesteia se menționează explicit: „Ștefan Vodă a primit cadourile”. Aceste informații, în tandem cu informațiile relevate de celelalte probe din dosar demonstrează că respective confirmare se referă la recepționarea unor sume de bani destinate participanților.

Pe lângă corespondența text, în telefonul examinat au fost identificate și o serie de fișiere audio stocate în aplicația Telegram, care conțin înregistrări ale unor convorbiri cu caracter organizatoric. Conținutul acestor înregistrări reflectă modul în care Natalia Harcenco gestiona aspectele logistice ale deplasărilor și coordonării participanților din raionul Ștefan Vodă, transmițând instrucțiuni punctuale privind listele de persoane, localitățile mobilizate, orele de plecare și verificarea prezenței. Astfel, într-o înregistrare din 19.10.2022, vocea feminină identificată în alte fișiere drept Natalia solicită: „Sună-l pe Țurcan Andrei de la Feștelița și cere lista pe duminică și amintește-i că-i la ora 11”. Într-o altă înregistrare, datată 16.10.2022, instrucțiunile sunt direcționate către coordonatorii locali: „Privet, sună toți președinții și spune-le: după ce urcă toți oamenii în rutiere, să oprească rutierele la raion, la simbolurile raionului Ștefan Vodă”. În fișierele audio examinate se regăsesc în mod repetat referințe concrete la numărul persoanelor mobilizate din localitățile din raionul Ștefan Vodă: „Răscăieții Noi – 60, Slobozia – 150, Ștefan Vodă – 22, Bîrzoaia – 25, Volintiri – 100, Ștefănești – 40, Talmaza – 50, Semionovca – 25”, iar într-o altă înregistrare se precizează: „Tudora se pornește la 11, Olănești la 11, Caragașani la 11, Purcari cu Vișoara tot la 11, Răscăieții Noi la 11 jumată, Slobozia 11 jumată, Ștefan Vodă 11 jumată, Talmaza 11 jumată...”.

În ansamblu, conținutul telefonului mobil examinat relevă implicarea nemijlocită a Nataliei Harcenco în organizarea și gestionarea operațiunilor de mobilizare pentru protestele din Chișinău, printr-un sistem bine structurat și uneori codificat de comunicare și raportare, bazat pe aplicații de mesagerie și pe documente detaliate în format digital. Localitățile din raionul Ștefan Vodă apar atât în fișierele audio și text, cât și în planurile logistice și evidențele vizuale, ceea ce confirmă atribuțiile directe ale acesteia în organizarea transportului și distribuirea beneficiilor către participanți.

- **Raport de constatare tehnico-științifică nr. 319 din 30 octombrie 2022,**

întocmit de Direcția Generală Asigurare Operativă a Centrului Național Anticorupție, în temeiul Ordonanței de numire a constatării tehnico-științifice din 08 octombrie 2022, atestă că fiecare bancnotă examinată din suma totală de **658.450 de lei moldovenești și 4.000 dolari SUA**, compusă din 5836 bancnote cu nominalul de 200 lei; 4711 banconțe cu nominalul de 100 lei; 403 bancnote cu nominalul de 50 lei și 40 bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA, ridicate la 20 octombrie 2022 în cadrul percheziției automobilului de model Ford focus utilizat de Liudmila Ipatieva, corespund după calitatea și metoda imprimării imaginilor și executării elementelor principale, bancnotelor autentice (f.d. 15-17 vol. VIII);

- **Raport de constatare tehnico-științifică nr. 326 din 01 decembrie 2022**, întocmit de Direcția Generală Asigurare Operativă a Centrului Național Anticorupție, în temeiul Ordonanței de numire a constatării tehnico-științifice din 08 octombrie 2022, atestă că fiecare bancnotă examinată din suma totală de **2.405.450 de lei moldovenești**, compusă din 300 bancnote cu nominalul de 500 lei; 8546 banconțe cu nominalul de 200 lei; 1418 bancnote cu nominalul de 100 lei și 8089 bancnote cu nominalul de 50 lei, ridicate în cadrul percheziției domiciliului lui Ruslan Chirilov, corespund după calitatea și metoda imprimării imaginilor și executării elementelor principale, bancnotelor autentice (f.d. 18-20 vol. VIII);

- **Proces-verbal de cercetare la fața locului din 02 noiembrie 2022** (f.d. 25-31 vol. VIII);

*În cadrul acțiunii procesuale este consemnată examinarea pachetului ridicat anterior, conform procesului-verbal de percheziție din 20 octombrie 2022, din apartamentul ce aparține lui Ruslan **Chirilov**. În interiorul pachetului examinat de culoare albastră, combinat cu galben, cu logotipul „**Metro**” au fost identificate nouă pachete individuale din polimer de culoare neagră, fiecare având inscripții manuscrise referitoare la denumiri de unități administrative. Astfel, au fost identificate pachete inscripționate cu denumirile „Taraclia”, „Căușeni”, „Cimișlia”, „Cahul”, „Anenii Noi”, „Ialoveni”, „Găgăuzia” și „Hîncești”, iar un alt pachet nu conținea nicio inscripție. În interiorul fiecărui pachet au fost găsite mijloace bănești în lei moldovenești, respectiv: 356.000 lei pentru pachetul „Taraclia”, 375.000 lei pentru „Căușeni”, 261.100 lei pentru „Cimișlia”, 90.250 lei pentru „Cahul”, 524.300 lei pentru „Anenii Noi”, 144.350 lei pentru „Ialoveni”, 53.550 lei pentru „Găgăuzia”, 305.400 lei pentru „Hîncești” și 295.500 lei în pachetul fără denumire.*

În total, în pachetul cu logotipul „Metro” au fost identificate, examinate și numărate 18.353 bancnote, dintre care 300 bancnote cu nominalul de 500 lei (în valoare totală de 150.000 lei), 8.546 bancnote cu nominalul de 200 lei (1.709.200 lei), 1.418 bancnote cu nominalul de 100 lei (141.800 lei) și 8.089 bancnote cu nominalul de 50 lei (404.450 lei). Valoarea totală a mijloacelor bănești depistate în urma examinării a fost de 2.405.450 lei.

Instanța apreciază că prin această acțiune procesuală a fost conturată o imagine detaliată și concretă asupra mecanismului de distribuire a fondurilor în cadrul

organizării protestelor desfășurate de Partidul Politic „Șor”. Sumele variau semnificativ între raioane, ceea ce sugerează o repartizare diferențiată a fondurilor, în funcție de numărul estimat de participanți sau de gradul de mobilizare a fiecărei organizații teritoriale. Prezența unui pachet fără denumire, cu suma de 295.500 lei indică sau o rezervă destinată redistribuirii, sau un raion nedeterminat la momentul împachetării. Deși raionul Ștefan Vodă nu este menționat printre destinațiile inscripționate pe pachete, probele confirmă caracterul centralizat, sistemic și logistic bine organizat al distribuirii banilor. În acest context, s-a apreciat că raionul Ștefan Vodă, a beneficiat de fonduri similare, în măsura în care desfășura activități conforme cu strategia centrală. Prin urmare, documentul contribuie esențial la demonstrarea existenței unei scheme generalizate de finanțare neoficială a participării la proteste, în cadrul căreia rolul organizațiilor teritoriale nu era unul izolat sau ocazional, ci integrat într-un lanț logistic și financiar controlat de la nivel central.

- **Proces-verbal de examinare din 08 octombrie 2024**, în cadrul acțiunii procesuale fiind consemnate verificarea informațiilor publicate pe portalul național al instanțelor de judecată în vederea identificării hotărârilor judecătorești pronunțate în privința membrilor grupului criminal organizat condus de Ilan Șor (f.d. 42-144 vol. VIII);

În urma consultării dosarului penal nr. 1-21038349-12-1-15032021, înregistrat pe rolul Judecătoriei Chișinău, accesând secțiunea „Hotărârile instanței”, a fost identificată **sentința penală în dosarul nr. 1-698/2021**, pronunțată la data de **24.01.2024** în privința inculpatului **Bîrcă Viorel Nicolae**, care a fost condamnat la **10 ani de închisoare** pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal – **delapidarea averii străine în sumă de 100.000.000 dolari SUA**. Potrivit dispozitivului sentinței, la pagina 2 se constată expres existența **unui grup criminal organizat condus de Ilan Șor**. În concret, instanța a reținut că inculpatul Bîrcă, în perioada iulie 2013 – septembrie 2014, în calitate de **președinte interimar al S.A. „Banca de Economii”**, a acționat cu intenție directă, conștientizând caracterul ilegal al acțiunilor și urmările acestora, în calitate de coautor al infracțiunii de delapidare a averii străine. Instanța a reținut că Bîrcă a făcut parte din **grupul criminal organizat condus de Ilan Șor**, care urmărea influențarea activității economice și a altor forme de activitate ale persoanelor fizice și juridice, în scopul obținerii de avantaje și realizării unor interese economico-financiare. Ilan Șor, potrivit hotărârii, **controla de facto, prin persoane interpuse – inclusiv inculpatul Bîrcă – instituții financiare bancare precum B.C. Unibank S.A., B.C. Banca Socială S.A. și S.A. Banca de Economii**. În cadrul acestui grup a fost elaborat un plan detaliat de sustragere a unor sume de proporții deosebit de mari din activele Băncii de Economii, plan sprijinit de măsuri administrative, juridice și economico-financiare adoptate la nivelul organelor de conducere ale instituției.

- **Proces verbal de cercetare la fața locului din 04 noiembrie 2024**, în cadrul

acțiunii procesuale au fost examinate date guvernamentale, fișiere electronice și documente ridicate din memoria calculatoarelor aparținând Partidului Politic „Șor”, precum și date de pe platforme web publice, în scopul identificării și cuantificării implicării Organizației Teritoriale Ștefan-Vodă în organizarea protestelor din anul 2022 (f.d. 145-159 vol. VIII);

Conform celor constatate în procesul-verbal, Natalia Harcenco a deținut funcția de președintă a Organizației Teritoriale Ștefan-Vodă a Partidului Politic „Șor” în perioada 23 iulie 2022 – 20 octombrie 2022. A fost remunerată lunar cu 8.000 lei pentru gestionarea acestei structuri. A organizat și coordonat participarea cetățenilor din raionul Ștefan-Vodă la protestele desfășurate la Chișinău, asigurând mobilizarea persoanelor; transportul dus-întors; remunerarea participanților; raportarea către sediul central al partidului. Potrivit procesului-verbal, Natalai Harcenco transmitea informațiile operative privind organizarea și costurile prin tabele zilnice către Departamentul de Planificare, Monitorizare și Control al partidului.

*În cadrul procesului-verbal au fost anexate și analizate date din fișiere electronice extrase din memoria calculatoarelor și documente contabile. S-au reținut următoarele informații esențiale privind **mobilizarea persoanelor și costurile suportate** pentru protestele organizate cu participarea OT Ștefan-Vodă.*

Data protestului	Nr. persoane mobilizate	Remunerație protestatari	Cost transport tur-retur	Total cheltuieli (lei MDL)
24.07.2022	211	2.380 lei (alimente)	62.520 lei	64.900
23.08.2022	356	-	120.000 lei	120.000
02.09.2022	596	300 lei/pers. = 178.800 lei	119.200 lei	298.000
09.09.2022	509	400 lei/pers. = 203.600 lei	110.773,84 lei	314.373,84
18.09.2022	822	400 lei/pers. = 328.800 lei	163.205,92 lei	492.005,92
25.09.2022	140	400 lei/pers. = 56.000 lei	25.466 lei	81.466
02.10.2022	283	400 lei/pers. = 113.200 lei	56.237,44 lei	169.437,44
09.10.2022	734	400 lei/pers. = 293.600 lei	141.643,52 lei	435.243,52
16.10.2022	676	400 lei/pers. = 270.400 lei	134.324,12 lei	404.724,12

*Prin urmare, în perioada iulie–octombrie 2022, Organizația Teritorială Ștefan-Vodă, sub coordonarea Nataliei Harcenco, a mobilizat peste **4.300 de persoane***

*pentru participarea la protestele desfășurate la Chișinău, iar **cheltuielile totale identificate** pentru transport și remunerarea acestora se ridică la suma de **2.380.150,84 lei**.*

Pentru fiecare protest analizat, organul de urmărire penală a comparat fișierele electronice din memoria calculatoarelor cu datele oficiale de pe platformele publice (<https://intraruni.chisinau.md> și partidulsor.md); a verificat datele din mape electronice denumite, de ex., „Sinteza proteste 02.09.2022 – 02.10.2022”, „09.10”, „Archive transport 25.09”, „Archive 2 transport 09.09-18.09”; a analizat capturi de ecran cu tabele Excel, liste nominale, numere de înmatriculare ale unităților de transport, corelate cu datele privind costurile de transport comunicate prin Scrisoarea SRL „Gărilor Auto Moderne” nr. 117 din 09.02.2023; a documentat evidența pozelor și fișierelor video cu protestele, inclusiv fișiere JPEG individualizate cu număr de persoane și locație.

*Rezultatele cercetării confirmă **implicarea directă a Nataliei Harcenco în organizarea, evidența, transportarea, raportarea activităților de protest, remunerarea protestatarilor și achitarea serviciilor de transport în perioada vizată. Documentele informatice și capturile de ecran demonstrează că aceasta a gestionat fonduri considerabile în numerar pentru transport și plată protestatari; a asigurat comunicarea și raportarea sistematică către conducerea centrală a partidului și a contribuit la realizarea planului organizațional al partidului. Toate aceste acțiuni relevă un grad înalt de coordonare și responsabilitate în cadrul unui mecanism sistematic de **mobilizare plătită** a protestatarilor, ceea ce susține concluzia privind rolul activ al Nataliei Harcenco în cadrul activității ilegale de finanțare a partidului.***

Astfel, analizând probele probele administrate la etapa urmăririi penale și cercetate în ședință de judecată și verificate în instanța de apel apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și utilității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, reține, că dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția inculpatei *Harcenco Natalia* în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30, 42 alin. (5), 45, 181² alin. (5) Cod penal, a fost pe deplin dovedită.

La pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că, inculpata a săvârșit anume infracțiunea imputată, împrejurări care au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. În acest context nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare

amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (*Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*). Astfel, Colegiul penal preia argumentarea vinovăției primei instanțe și constată temeinicia acesteia.

Corespunzător, informațiile relevate de martori dar și de mijloacele materiale de probă anexate la dosar care denotă că în perioada de referință PP Șor a realizat diferite acțiuni cu caracter politic sub formă de mitinguri, proteste etc. La aceste acțiuni au fost mobilizați să participe persoane din diferite regiuni și raioane ale țării. Aceste persoane erau convinse să participe la astfel de acțiuni prin promisiunea de acoperire a cheltuielilor de transport și alimentare, precum și de oferire a unor plăți personale în valoare de la 200 la 400 lei per protestatar ce participă la o acțiune de protest, sau de 100 dolari pentru fiecare protestatar care rămânea să doarmă o noapte în corturile instalate în fața instituțiilor publice din mun. Chișinău. Persoanele respective erau organizate, mobilizate, transportate și achitate prin intermediul unei structuri ierarhizate, din care făceau parte preponderent membri ai PP Șor, precum și persoane racolate de acestea în vederea realizării sarcinilor propuse. Mulți din președinții de organizații teritoriale raionale ale PP Șor au fost plenar implicați în aceste activități, rolul acestora era de a recepționa deciziile luate de organele partidului sau de liderii formali și neformali ai PP Șor, privind organizarea protestelor și de a le pune în aplicare. Ei identificau persoane doritoare să participe la proteste, le comunicau acestora în prealabil data protestului precum și condițiile de participare. Tot ei organizau identificarea și achitarea serviciilor de transport spre Chișinău. Ei transmiteau informațiilor despre numărul de participanți din fiecare raion la sediul central al partidului în vederea ”contabilizării” persoanelor participante la proteste. În responsabilitatea acestora mai intra și trimiterea dovezilor despre participarea efectivă la proteste a persoanelor specificate în liste. Această acțiune avea menirea ”validării spre plată” a unui număr anumit de persoane participante la protest. Anume protestatarii trecuți de acest filtru erau achitați. De cele mai multe ori, mijloacele bănești ajungeau la aceștia prin intermediul președinților OT ale PP Șor, care la rândul lor le primeau de la curieri speciali desemnați de persoanele din conducerea centrală a PP Șor.

În ceea ce privește proveniența mijloacelor financiare utilizate, instanța de fond a constatat corect că aceste mijloacele bănești utilizate de PP Șor în vederea acoperirii

acestor activități nu proveneau din surse admise de art. 25 alin. (1) din legea nr. 294 din 21 decembrie 2007, privind partidele politice. Contrar prevederilor art. 25 alin. (2) din aceeași lege, mijloacele financiare utilizate în acest sens de către persoanele de conducere din PP Șor, erau produsul unor infracțiuni comise de Ilan Șor, pentru care acesta a fost condamnat în mod irevocabil (para. 7.26). Diversitatea și amploarea operațiunilor finanțate, complexitatea schemelor utilizate pentru transmiterea banilor, numărul impunător de persoane implicate în realizarea operațiunilor de mobilizare și remunerare a persoanelor, precum și obiectivele pe care le implică această activitate, relevă în mod rezonabil că respectiva activitate a fost realizată de o reuniune stabilă de persoane organizate în prealabil în vederea comiterii mai multor infracțiuni și care aveau o ierarhie clar stabilită, adică de un grup criminal organizat. Probele administrate la caz, denotă că această organizație avea la dispoziția sa produsele unor alte infracțiuni, pe care, cu acceptul prealabil sau ulterior al unor persoane responsabile din PP Șor le vărsau în mod disimulat și ilegal în activitatea PP Șor, cu scopul de a obține puterea politică în stat. Informațiile relevate de **proces-verbal de examinare din 08 octombrie 2024, în cadrul acțiunii procesuale fiind** consemnate verificarea informațiilor publicate pe portalul național al instanțelor de judecată în vederea identificării hotărârilor judecătorești pronunțate în privința membrilor grupului criminal organizat condus de Ilan Șor (f.d. 42-144 vol. VIII) precum și constatările cu privire la fapte făcute în Hotărârea emisă la 19 iunie 2023 de Curtea Constituțională (pct. 114-126) aferent practicilor de finanțare netransparentă a partidului și coruperea alegătorilor în alte cazuri, doar vin să confirme această ipoteză.

Informațiile relevate de ansamblul probelor materiale administrate în cauză – inclusiv (declarațiile de martorii Cristina Gălescu, Ruslan Chirilov, Victor Donea, Serghei Prutean, Eudochia Luchianov, Serafima Zmeu, Ala Beșliu. Elena Chimirciuc cât și proces-verbal de cercetare la fața locului din 20 aprilie 2023 , proces-verbal de cercetare la fața locului din 19 aprilie 2023, proces-verbal de percheziție din 02 noiembrie 2022, proces verbal de ridicare din 02 noiembrie 2022, proces verbal de cercetare la fața locului din 25 octombrie 2022, proces-verbal de percheziție din 20 octombrie 2022, proces verbal de cercetare la fața locului din 06 decembrie 2022, proces-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații din 15 noiembrie 2022, Proces verbal de cercetare la fața locului a obiectelor și documentelor din 27 ianuarie 2023, Proces verbal de examinare din 27 ianuarie 2023, proces verbal de cercetare la fața locului din 04 noiembrie 2024, demonstrează că Natalia Harcenco cunoștea că acțiunile de finanțare a activităților organizate de PP Șor sunt ilegale și că ele sunt, sau urmează să fie acceptate de către persoanele responsabile de finanțe din cadrul partidului. Ea evita să discute la telefon despre plăți, totuși direcționa interlocutorii spre persoanele care erau responsabile nemijlocit de efectuarea plăților. Ea cunoștea că persoanele pe care le racolează pentru participare la proteste și alte activități de același gen sunt achitate din bani aduși de curieri în mod clandestin, care nu sunt reflectați în darea de seamă a partidului. Despre aceasta vorbesc: a) discuțiile

telefonice purtate de aceasta interceptarea cărora este la dosar, b) conversațiile purtate de ea prin intermediul aplicațiilor Telegram viber și Watssap, c) informațiile depistate în documentele încărcate pe Driv-ul ce reflecta cheltuielile ”neoficiale” suportate de PP Șor, d) informațiile deșitate în telefonul curierului responsabil de transmiterea banilor în r-l Ștefan Vodă. Avînd în vedere modalitatea de transmitere a mijloacelor bănești, persoanele implicate și distribuirea rolurilor între ele, precum și alte informații relevante care existau la acel moment (vezi para. 7.26), Harcenco Natalia cunoștea sau trebuia să cunoască că mijloacele financiare pe care le primea și le integra în activitatea partidului sunt produsul unor infracțiuni comise de Ilan Șor și că ele provin din partea grupului criminal organizat condus de acesta. În aceste condiții, Harcenco Natalia a realizat acte materiale de complicitate la comiterea infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) CP. Ea a prezentat informații, a prestat servicii și a acordat mijloace și instrumente la realizarea infracțiunii menționate. A recepționat și transmis, prin canale de „Telegram” și alte mijloace de comunicare electronică, către angajatele Departamentului Monitorizare și Control al partidului „Șor”, Evghenia Guțul, Maria Rață și Cristina Galescu, liste de persoane mobilizate la proteste de către organizația teritorială Ștefan Vodă a Partidului Politic „Șor” și lista mijloacelor de transport implicate în transportul protestatarilor, poze cu îmbarcarea acestora în mijloacele de transport. Tot ea a organizat, prin darea de indicații activiștilor de partid, mobilizarea și transportul oamenilor tur-retur în zilele de protest, recepționarea banilor în proporții deosebit de mari în pungi și plicuri de la curieri, achitarea transportului și achitarea cu câte 400 lei/zi pentru fiecare protestatar, pentru participarea la protestele organizate de Partidul Politic „Șor” în fața instituțiilor publice din mun. Chișinău (Parlament, Guvern, Președinție, Procuratura Generală etc.). În perioada 23 iulie 2022 – 20 octombrie 2022, știind despre caracterul ilegal al finanțării partidului din partea grupului criminal organizat, condus de Ilan Șor, aflat în căutare, Natalia Harcenco a participat la organizarea protestelor din 24 iulie 2022 (211 de persoane, fiind achitată suma de 62.520 de lei pentru transport tur-retur și 2.380 de lei pentru alimente), din 23 august 2022 (356 de persoane, fiind achitată suma de 120.000 de lei), din 02 septembrie 2022 (596 de persoane, fiind achitată suma de 298.000 de lei), din 09 septembrie 2022 (509 de persoane, fiind achitată suma de 314.373,84 de lei), din 18 septembrie 2022 (822 de persoane, fiind achitată suma de 492.005,92 de lei) din 25 septembrie 2022 (140 de persoane, fiind achitată suma de 81.466 de lei) din 02 octombrie 2022 (283 de persoane, fiind achitată suma de 169.437,44 de lei), din 09 octombrie 2022 (734 de persoane, fiind achitată suma de 435.243,52 de lei) din 16 octombrie 2022 (676 de persoane, fiind achitată suma de 404.724,12 de lei). Natalia Harcenco, în calitate de președinte a oficiului teritorial Ștefan Vodă al Partidului Politic „Șor”, acționând în interesele formațiunii vizate, prin acte materiale de complicitate a acceptat și a făcut posibilă finanțarea ilicită a activităților PP Șor în limita sumei totale de 2.380.150,84 de lei. În scopul promovării și realizării ilicite a intereselor partidului pe arena politică din Republica Moldova, ea

a a realizat acțiuni de mobilizare și organizare a persoanelor remunerate din surse financiare ilicite.

Referitor la argumentele părții apărării precum că inculpata Harcenco Natalia nu poate fi subiect al infracțiunii incriminate, Colegiul reține următoarele:

Infracțiunea prevăzută de art. 181² alin. (5) Cod penal în perioada relevantă (redacția Legii nr. 73 din 31.03.2022) incrimina acceptarea cu bună știință a finanțării partidului politic, a grupului de inițiativă sau a concurentului electoral din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații) criminale. Aceeași formulare a conținutului constitutiv al infracțiunii se regăsește și în redacția actuală a Codului penal.

Potrivit art. 30 alin. (1) Se consideră infracțiune prelungită fapta săvârșită cu intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o infracțiune. (2) Infracțiunea prelungită se consumă din momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni infracționale.

Art. 41 Cod penal stabilește că se consideră participatie cooperarea cu intenție a două sau mai multor persoane la săvârșirea unei infracțiuni intenționate.

Art. 42 alin. (5) Cod penal stabilește că se consideră complice persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acestuia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Obiectul juridic generic al infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) îl formează relațiile sociale cu privire la realizarea drepturilor constituționale ale cetățenilor.

Obiectul juridic special al infracțiunii îl constituie relațiile sociale cu privire la corectitudinea procesului electoral și neadmiterea manipulării acestuia de către grupuri criminale sau organizații criminale.

În ipoteza art. 181² alin. (5) din Codul penal, obiectul juridic special este constituit din relațiile sociale ce interzic fapta de acceptare cu bună știință a finanțării unui partid politic din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații criminale.

În speță, prin acțiunile sale, în perioada 23 iulie 2022 – 20 octombrie 2022, inculpata Natalia Harcenco a adus atingere acestor relații sociale. Ea, în calitate de președinte al organizației teritoriale Ștefan Vodă al PP Șor, prin acțiuni de mobilizare, coordonare și remunerare a protestatarilor precum și prin achitarea serviciilor de transport, inclusiv prin furnizarea informațiilor către organele centrale ale partidului și către persoanele responsabile statutar de finanțarea formațiunii, a contribuit, cu bună știință, la integrarea în activitatea PP Șor a unei părți din mijloacele financiare

provenite de la un grup criminal organizat. Astfel ea a creat premise pentru ca persoanele responsabile de evindența finanțării în partid, să accepte acțiunile de finanțare a formațiunii politice de către un grup criminal organizat.

Obiectul material al infracțiunii îl reprezintă banii, serviciile sau bunurile parvenite de la grupul criminal organizat care au fost acceptate de subiectul infracțiunii cu titlu de finanțare a activității partidului politic.

În speță, obiectul material al infracțiunii îl constituie mijloacele financiare provenite de la un grup criminal organizat care au fost integrate în activitatea politică a partidului prin concursul inculpatei și care au fost în consecință acceptate de către persoana responsabilă statutar, cu titlu de finanțare a activității desfășurate de partidul politic. Din ansamblul probatoriu rezultă că aceste mijloace financiare au fost utilizate pentru organizarea și susținerea logistică a protestelor politice, transportul și hrănirea participanților și remunerarea persoanelor implicate în activități de mobilizare.

În ipoteza art. 181² alin. (5) Cod penal, *latura obiectivă* este constituită din fapta prejudiciabilă exprimată prin acțiunea de acceptare cu bună știință, a unei finanțări a partidului politic din sursele unui grup criminal organizat și acceptarea acestei finanțări.

Termenul finanțare a partidului politic era și este definit la art. 1 Cod electoral (LP nr. 1381-XIII din 21.11.97 și nr. 325 din 08.12.2022). Potrivit normei respective, finanțarea poate fi directă și/sau indirectă, adică oferire, alocare sau transmitere în beneficiul partidelor politice a mijloacelor financiare, materiale sau de alt tip, inclusiv acțiuni de voluntariat și serviciile prestate gratuit partidelor politice de către persoane fizice și/sau juridice, precum și acordare a mijloacelor financiare sub formă de alocații de la bugetul de stat.

Prin „acceptare cu bună știință” se are în vedere consimțirea la finanțarea partidului politic din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații) criminale. Persoana responsabilă, poate afla despre finanțarea partidului politic din sursele unui grup criminal organizat, înainte de realizarea propriu zisă a acțiunilor ce reprezintă finanțare ilegală, în timpul derulării acestora, sau chiar după realizarea lor. În condițiile în care, infracțiunea este formală, ea se consumă în momentul în care persoana responsabilă află despre integrarea în activitatea partidului, a unor surse ce provin de la un grup criminal organizat și consimte acestei finanțări. Prin urmare, caracterul formal al infracțiunii nu împiedică existența unor acțiuni materiale ale finanțării. Pentru calificarea faptei în baza art.181² alin.(5) Cod penal, nu contează dacă acceptarea este expresă sau tacită. În ipoteza din urmă, acceptarea rezultă din anumite manifestări care relevă neîndoielnic acordul făptuitorului privind finanțarea partidului politic din partea unui grup criminal organizat. Acceptarea poate presupune și nerespingerea unei asemenea finanțări. Pentru calificarea faptei în baza art.181² alin. (5) Cod penal, nu contează nici dacă acceptarea finanțării partidului politic, din partea unui grup criminal organizat se

realizează direct, de către făptuitorul însuși, sau indirect, prin intermediul unei alte persoane.

Acțiunile persoanelor care contribuie la integrarea cu bună știință a mijloacelor financiare provenite de la un grup criminal organizat, în activitatea unui partid politic, fac posibilă acceptarea finanțării ilegale de către persoana responsabilă din partid (vezi para. 30). Asemenea acțiuni reprezintă acte de complicitate materială la comiterea infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) Cod penal. Ele sunt incriminate din perspectiva art. 42 alin. (5) Cod penal combinate cu art. 181/2 alin. (5) Cod penal. Situația intermediarului (mijlocitorului) – dacă acesta acționează în numele autorului infracțiunii prevăzute la art. 181² alin. (5) Cod penal, și cu intenția de a-l ajuta, la fel cade sub incidența participației sub formă de complicitate la infracțiunea în cauză.

Probatoriului administrat demonstrează că Natalia Harcenco a participat în mod activ la procesul de integrare în activitatea PP Șor a sumei de 2.380.150,84 de lei. Ea cunoștea că această finanțare are caracter ilicit și provine de la un grup criminal organizat. În aceste condiții ea a prezentat informații, a prestat servicii și a acordat mijloace și instrumente la realizarea infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) CP. A recepționat și transmis, prin canale de „Telegram” și alte mijloace de comunicare electronică, către angajatele Departamentului Monitorizare și Control al partidului „Șor”, Evghenia Guțul, Maria Rață și Cristina Galescu, liste de persoane mobilizate la proteste de către organizația teritorială Ștefan Vodă a Partidului Politic „Șor” și lista mijloacelor de transport implicate în transportul protestatarilor, poze cu îmbarcarea acestora în mijloacele de transport. Tot ea a organizat, prin darea de indicații activiștilor de partid, mobilizarea și transportul oamenilor tur-retur în zilele de protest, recepționarea banilor în proporții deosebit de mari în pungi și plicuri de la curieri, achitarea transportului și achitarea cu câte 400 lei/zi pentru fiecare protestatar, pentru participarea la protestele organizate de Partidul Politic „Șor” în fața instituțiilor publice din mun. Chișinău (Parlament, Guvern, Președinție, Procuratura Generală etc.).

Probele administrate relevă un ansamblu coerent de indicii care, apreciate în coroborare, confirmă existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5) raportat la art. 181² alin. (5) Cod penal, structurate pe: proveniența ilicită a fondurilor, distribuirea acestora prin curieri în numerar, rolul activ al inculpatei și integrarea fondurilor în activitatea politică.

Actele cauzei (inclusiv informațiile Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și datele aferente „fraudei bancare”) confirmă existența unui mecanism constant de generare și utilizare a unor fonduri ilicite, inclusiv suma de 2.380.150,84 lei, integrată în activitatea PP „Șor”.

Probele privind distribuția demonstrează transportul organizat al banilor în numerar, ambalați și repartizați pe raioane, inclusiv către Ștefan Vodă, iar datele extrase din telefoane și percheziții confirmă circuitul și destinația acestora.

În acest context, inculpata Natalia Harcenco a avut un rol activ în recepționarea, gestionarea și utilizarea fondurilor, organizând mobilizarea și transportul participanților, distribuirea plăților și transmiterea datelor către structurile centrale, contribuind astfel la integrarea efectivă a finanțării ilicite în activitatea partidului.

Totodată, probele contabile și electronice demonstrează utilizarea acestor mijloace pentru proteste și cheltuieli aferente, în afara evidenței oficiale, ceea ce confirmă acceptarea tacită a finanțării ilegale.

Prin urmare, ansamblul probator stabilește un lanț logic complet al finanțării – de la sursa ilicită, prin rețeaua de distribuție, până la utilizarea concretă în activitatea politică – și implicarea directă a inculpatei în acest mecanism.

Latura subiectivă în ipoteza 42 alin. (5), art. 181² alin. (5) Cod penal se caracterizează prin intenție directă.

În contextul infracțiunii specificate la art. 181² alin. (5) Cod penal, sintagma „cu bună știință” denotă că, în momentul săvârșirii infracțiunii, făptuitorul cunoștea cu certitudine că tocmai un grup criminal organizat sau o organizație (asociație) criminală finanțează partidul politic, grupul de inițiativă sau concurentul electoral.

În cauză, intenția directă a inculpatei la realizarea de către ea a acțiunilor de complicitate materială, orientate spre comiterea infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) Cod penal este relevată de mai multe probe și fascicule de informații relevate de dosar.

În primul rând s-a luat în calcul poziția, atribuțiile și durata conduitei inculpatei. Natalia Harcenco a activat ca președintă a OT Ștefan Vodă. Ea participa la întrunirile organelor centrale ale partidului și cunoștea esența deciziilor luate, sau care urmau a fi luate. Ea a exercitat un rol activ și susținut în coordonarea activităților locale ale formațiunii. Ea a realizat astfel de activități în mod repetitiv și prin coordonare a operațiunilor cu organelle centrale din PP Șor. Acțiunile realizate de ea, corespund cu informațiile depistate în fișierele stocate în telefonul acesteia (scenarii de protest, tabele logistice, numere de înmatriculare, imagini din autocare), dar și cu sintezele informative întocmite de organele centrale de partid (informații despre remunerări, numărul participanților costuri etc.). Aceste informații și actele materiale realizate de inculpată, exclud versiunea că aceasta nu ar fi înțeles sensul și scopul faptelor sale, precum și că acestea erau orientate spre crearea condițiilor pentru comiterea infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) Cod penal de către persoanele responsabile de finanțarea PP Șor.

Natalia Harcenco conștientiza caracterul clandestin și ilegal al operațiunilor de finanțare a activităților de partid pe care le organiza. Convorbirile interceptate relevă o evitare deliberată a menționării banilor în discuțiile telefonice („*telefonul este ascultat de CNA... noi nu achităm nimic*”), în paralel cu referințe explicite la sume de transport și quantumuri standardizate („*100 dolari/cymka*”, „*15 mii... 9 mii*”), precum și cu direcționarea interlocutorilor spre persoane desemnate să gestioneze

informațiile financiare. Această prudență indică fără echivoc că inculpata percepea riscul juridic și înțelegea că aceste sume au proveniență ilicită și nu parcurg canalele stabilite de lege. Aceeași concluzie se desprinde din utilizarea de către ea a sintagmelor „*cadouri*” în mesajele de confirmare („*Ștefan Vodă a primit cadourile*”), într-un context în care, potrivit rapoartelor contabile, cheltuielile pentru întruniri figurau „0”, deși în teren se organizau transporturi și se făceau plăți către participanți. Regimul legal al finanțării partidelor, interdicțiile privind numerarul și obligațiile de raportare erau bine-cunoscute. Ele au fost explicate inclusiv de martorul specialist. În același timp, martorii au descris o practică internă axată pe ocolirea cadrului legal: plăți „în plic”, lipsa conturilor bancare, evaluări fictive, utilizarea curierilor.

Prin raportare la aceste elemente, instanța a reținut că Natalia Harcenco la momentul realizării actelor materiale de complicitate, a acționat cu intenție directă și cu bună-știință a faptului că ea contribuie la crearea condițiilor pentru comiterea infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) Cod penal.

Subiectul infracțiunii specificate la 42 alin. (5), art.181² Cod penal este persoana fizică responsabilă care în momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani.

În acest context, contrar susținerilor apărării, comiterea infracțiunii în formă de complicitate nu impune ca Natalia Harcenco să dețină calitatea de subiect special al infracțiunii prevăzute de art. 181² alin. (5) Cod penal, fiind suficient ca aceasta să întrunească condițiile generale ale răspunderii penale, respectiv capacitatea de exercițiu și vârsta minimă prevăzută de lege, condiții care, în speță, sunt întrunite.

Prin urmare, în mod întemeiat instanța de fond a reținut că acțiunile inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii comise în formă prelungită, prevăzută de art. 30, art. 42 alin. (5) raportat la art. 181² alin. (5) Cod penal, constând în complicitate la acceptarea, cu bună știință, a finanțării unui partid politic din partea unui grup criminal organizat.

Cu privire la cererea apărării referitoare la încetarea procesului penal intentat împotriva Nataliei Harcenco, instanța de apel împărtășește concluzia instanței de fond, potrivit căreia aceasta este neîntemeiată. Din materialele cauzei rezultă că urmărirea penală în cauza nr. 2022790016 a cunoscut o dezvoltare progresivă și complexă, desfășurată în mai multe etape, fiind direcționată împotriva presupusei activități ilegale de finanțare a Partidului Politic „Șor”, cu implicarea unui grup criminal organizat, cu conexiuni către fapte de spălare a banilor. Pe parcursul investigațiilor, au fost pornite și conexate mai multe cauze penale ce vizează sursele de finanțare, proveniența fondurilor, disimularea acestora și utilizarea unor surse interzise de lege. Ulterior, cauza privind complicitatea Nataliei Harcenco a fost disjunsă și instrumentată separat.

Potrivit art. 274 alin. (3) Cod de procedură penală, termenul urmăririi penale este stabilit de procuror. În perioada relevantă, art. 259 alin. (3) Cod de procedură penală prevedea că termenul de urmărire penală fixat de procuror este obligatoriu

pentru ofițerul de urmărire penală și poate fi prelungit la solicitarea acestuia.

Ulterior, prin Legea nr. 245 din 31.07.2023, în vigoare din 22.08.2023, textul art. 259 a fost modificat, alin. (2) și (3) fiind reformulate, iar alin. (4) abrogat.

Conform noii redacții, urmărirea penală trebuie să se desfășoare într-un termen rezonabil, stabilit în baza criteriilor prevăzute la art. 20 alin. (2), iar în cauzele ce vizează infracțiuni de corupție, conexe corupției, persoane aflate în arest sau minori, procedura trebuie efectuată cu celeritate și în mod prioritar.

La acea etapă, art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală, prevedea că încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act. Nulitatea este absolută în cazurile expres prevăzute de alin. (2), cum ar fi nerespectarea competenței, lipsa participării obligatorii a părților sau a interpretului, iar în toate celelalte situații, nulitatea este relativă și poate fi invocată în condițiile alin. (4). Instanța apreciază că lipsa în dosar a unei ordonanțe de prelungire a urmăririi penale nu echivalează, prin ea însăși, cu nulitatea absolută a actelor procesuale, în lipsa unui prejudiciu concret adus drepturilor părților. La fel, lipsa unui astfel de act, nu înseamnă că urmărirea penală a fost încetată sau că realizarea unor acte procesuale realizate după termenul menționat ar implica emiterea unei alte ordonanțe de pornire a UP. În cauză, inculpata a fost asistată de avocat, a fost informată cu privire la acuzația adusă și a avut posibilitatea deplină de a contesta actele procesuale. Apărarea nu a demonstrat că respectiva presupusă nelegalitate a afectat aflarea adevărului sau justa soluționare a cauzei. În general, apărarea nu a explicat cum o astfel de încălcare poate afecta drepturile inculpatei.

În plus, conform art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, conform versiunii la data finalizării urmăririi penale, nulitatea relativă trebuie invocată până la sfârșitul urmăririi penale, sub sancțiunea decăderii. Din materialele cauzei rezultă că apărarea a omis termenul de invocare a nulității relative. Prin urmare, plenitudinea actului și corectitudinea acțiunii se prezumă, deoarece nu a fost contestată în termen. Prin urmare, în lipsa unei încălcări esențiale a normelor procesuale și a unui prejudiciu dovedit, instanța respinge cererea privind încetarea procesului penal.

Referitor la critica privind pretinsa încălcare a dreptului la un proces echitabil prin utilizarea informațiilor furnizate de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, instanța de apel reține că instanța de fond a oferit o motivare pertinentă și conformă cadrului legal. Informațiile respective au avut un rol exclusiv orientativ în cadrul urmăririi penale, fiind ulterior verificate și confirmate prin probe administrate în condițiile Codului de procedură penală. În mod corect s-a constatat că aceste informații nu constituie, prin ele însele, mijloace de probă determinante, iar soluția pronunțată nu se întemeiază în mod exclusiv sau decisiv pe acestea. Totodată, nu s-a demonstrat vreo afectare a autenticității sau veridicității probelor administrate

modul de obținere a datelor a afectat autenticitatea, integritatea sau veridicitatea acestora.

Apărarea a obiectat că art. 25 din Legea nr. 294/2007, art. 41 și 43 din Codul electoral și pct. 26–37 din Hotărârea CEC nr. 4401/2015 nu ar fi aplicabile speței deoarece în perioada comiterii faptelor nu se desfășura nici o campanie electorală. Această obiecție este nefondată și nu poate fi reținută. Infracțiunea prevăzută de art. 181² alin. (5) Cod penal sancționează acceptarea cu bună știință a finanțării unui partid politic din partea unui grup criminal organizat, indiferent dacă fondurile au fost utilizate în cadrul unei campanii electorale propriu-zise sau în alte activități ale formațiunii.

Astfel, faptul că nu era în curs o campanie electorală nu înlătură incidența normei penale și nu împiedică reținerea infracțiunii, în măsura în care sunt întrunite celelalte elemente constitutive. Dispozițiile legale invocate de acuzare nu se referă exclusiv la finanțarea campaniilor electorale propriu-zise, ci reglementează, în mod distinct, și modul de finanțare a partidelor politice în afara perioadelor electorale, precum și condițiile generale de transparență, interdicții și surse permise de finanțare. Prevederile art. 25 din Legea nr. 294/2007 vizează sursele permise și interzise de finanțare a partidelor politice în orice perioadă, nu doar în campanie.

De asemenea, art. 41 alin. (3) din Codul electoral interzice explicit finanțarea partidelor de către persoane juridice din străinătate, persoane anonime sau în numele unor terți, iar aceste norme sunt aplicabile în mod continuu, nu doar în perioada electorală. Prevederile legale invocate sunt relevante în analiza caracterului ilicit al fondurilor recepționate, a modului în care acestea au fost disimulate, precum și la evaluarea conduitei inculpatei sub aspectul complicității la acceptarea acestor fonduri.

Astfel, dezacordul părții apărării cu sentința instanței de fond este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de judecată a apreciat probele și circumstanțele cauzei, însă, împrejurările enunțate supra denotă în mod concludent că instanța de fond nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate partea apărării că sentința atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că această faptă a fost săvârșită de inculpat, fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, fiind constatată vinovăția acesteia în săvârșirea infracțiunii, iar solicitările formulate prin cererea de apel nu poate fi admise.

De asemenea, Colegiul penal nu are temei de a interveni în sentința instanței de fond nici în partea stabilirii și individualizării pedepsei inculpatei Harcenco Nataliei, or, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă acestuia, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, instanța de fond aplicându-le o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

În acest punct de analiză, Colegiul penal conchide că instanța de fond, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75 Codul penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea

celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Concomitent, temeiuri pentru liberarea inculpatulei Harcenco Nataliei de răspundere penală conform prevederilor art.53 Cod penal, nu au fost stabilite.

Astfel, art. 181² alin. (5) Cod penal, în redacția aplicabilă la data comiterii faptei, stabilea o sancțiune cu amendă în mărime de la 1150 la 1850 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani. Prin Legea nr. 220 din 31.07.2023 (în vigoare din 18.08.2023), art. 181² alin. (5) Cod penal a fost modificat în ceea ce privește sancțiunea aplicabilă: limitele pedepsei cu închisoarea au fost majorate de la 2–7 ani la 6–10 ani, amenda nu mai are caracter alternativ, ci este prevăzută cu titlu obligatoriu și cumulativ, în cuantum de la 6.000 la 8.000 de unități convenționale, iar durata interdicției de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita anumite activități a fost extinsă de la 2–5 ani la 7–10 ani. De asemenea, cuantumul amenzii aplicabile persoanei juridice a fost majorat semnificativ, de la 5.000–9.000 la 15.000–40.000 de unități convenționale. Având în vedere că pedeapsa stabilită prin legea penală în vigoare la momentul pronunțării sentinței este mai aspră, aceasta nu poate avea caracter retroactiv, iar aplicabile speței sunt prevederile legii penale în vigoare la momentul comiterii faptei.

Potrivit art. 83 Cod penal organizatorul, instigatorul și complicele la o infracțiune, prevăzută de legea penală, săvârșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru autor. La stabilirea pedepsei se ține cont de contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, precum și de prevederile art.75.

Circumstanțe atenuante potrivit art. 76 Cod penal, instanța de judecată nu a stabilit.Circumstanțe agravante potrivit art. 77 Cod penal, instanța nu a stabilit.

Cu referire la personalitatea inculpatei, Colegiul reține că potrivit revendicării, inculpata Natalia Harcenco nu a fost anterior judecată (f.d. 175-176 vol. VII); Această circumstanță a determinat instanța de judecată să aprecieze că fapta comisă de inculpată ar putea fi un episod întâmplător în viața acesteia, îngrijește de una singură doi copii minori. Unul din ei este încadrat în grad de dizabilitate sever (f.d. 25-27 vol. IX). Cheltuielile necesare pentru acoperirea tratamentului copilului minor sunt impunătoare. Inculpata nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog. Ea este caracterizată pozitiv de administrația publică locală. Fără plângeri din partea vecinilor (f.d. 39 vol. IX).

Respectiv, reieșind din totalitatea circumstanțelor stabilite, ținând cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului cât și a altor persoane, Colegiul penal conchide că, prima instanță întemeiat a considerat că pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani este suficientă și aptă să atingă scopul pedepsei penale – atât sub aspectul prevenirii generale, cât și al celei

speciale. În egală măsură, dat fiind caracterul infracțiunii și natura funcțiilor în exercitarea cărora fapta a fost posibilă, instanța de judecată aplică inculpatei, o pedeapsa complementară obligatorie sub formă de privare de dreptul de a ocupa funcții de conducere în partide politice sau organizații ale acestora și de a exercita activități de administrare/gestionare financiară ori de organizare logistică în cadrul formațiunilor politice și al entităților asociative cu scop politic pe un termen de 5 (cinci) ani.

În conformitate cu art. 72 alin. (3) Cod penal, pedeapsa cu închisoare, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

Cu referire la executarea pedepsei Colegiul reține că potrivit art. 90 alin. (1) (2) din Codul penal, dacă la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai deocârm în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv. (2) Perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 3 ani.

Astfel, ținând cont de personalitatea inculpatei personalitatea inculpatei, aceasta fiind la prima abatere de la legea penală, nefiind anterior implicată în comiterea unor infracțiuni sau a unor fapte ce aduc atingere relațiilor sociale privind pluralismul politic și finanțarea legală a partidelor politice, situația familială a inculpatei, care are în întreținere un copil minor cu grad sever de dizabilitate, necesitând îngrijire și tratament permanent, instanța de fond, în mod justificat, a concluzionat că aplicarea unei pedepse de 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de probațiune de 3 ani, reprezintă o sancțiune echitabilă și proporțională, aptă să asigure realizarea scopurilor pedepsei prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, respectiv prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și reeducarea inculpatei, fără a fi necesară executarea efectivă a pedepsei în regim de detenție.

În continuare, Colegioul reține că potrivit art. 162 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, documentele care constituie corpuri delictive rămân în dosar pe tot

termenul de păstrare a lui sau, la solicitare, se remit persoanelor interesate. Conform prevederilor art. 157 alin. (1) Cod de procedură penală, constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sunt expuse ori adeverite circumstanțe care au importanță pentru cauză.

Se reține că în cadrul cauzei penale, au fost recunoscute în calitate de documente sau corpuri delictive o serie de înscrisuri oficiale, inclusiv scrisori ale Serviciului de Informații și Securitate, rapoarte financiare și facturi fiscale aferente celui de-al doilea semestru al anului 2022 ș.a. și documente electronice înscrise pe suport optic de tip CD-R, care sunt păstrate la materialele cauzei.

Având în vedere natura acestor documente, rolul lor în administrarea probatoriului și importanța pentru soluționarea cauzei, instanța de fond corect a dispus ca acestea să rămână anexate la materialele cauzei penale pe tot termenul de păstrare a dosarului.

De asemenea, în calitate de corp delict a fost recunoscut telefonul mobil de model „Samsung A13” ce aparține Nataliei Harcenco (f.d. 232 vol. VII).

Potrivit probelor administrate în cauză, acest dispozitiv a fost utilizat în mod constant pentru realizarea acțiunilor materiale de complicitate la comiterea infracțiunii stabilite de art. 181/2 alin. (5) Cod penal. În particular s-a realizat comunicarea cu ceilalți membri ai organizației teritoriale a Partidului Politic „Șor”, s-au mobilizat participanții, s-a asigurat organizarea logistică a transportului, distribuirea indicațiilor și coordonării plăților aferente protestelor. Conținutul extras din acest telefon atestă faptul că telefonul a constituit un mijloc tehnic direct de desfășurare și facilitare a activităților infracționale imputate.

Potrivit art. 106 alin. (2) lit. a) Cod penal, sunt supuse confiscării speciale bunurile (inclusiv valorile valutare), utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni.

În acest context, confiscarea telefonului mobil utilizat de inculpat este justificată conform art. 106 alin. (2) lit. a), având în vedere rolul esențial în săvârșirea și coordonarea infracțiunii. Această măsură contribuie la descurajarea recidivei și la eliminarea mijloacelor de continuare a activității infracționale.

Totodată, acuzatorul de stat, a fost solicitată confiscarea specială în temeiul art. 106 Codul penal, a mijloacelor bănești în sumă de 2.380.150,84 de lei, din contul inculpatei în beneficiul statului, ca mijloace bănești utilizate la săvârșirea infracțiunii.

Potrivit art. 106 alin. (1) și (2), lit. a) Cod penal, sunt supuse confiscării speciale bunurile (inclusiv valorile valutare), utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni, iar în cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora.

De asemenea, în conformitate cu art. 229⁴ Cod de procedură penală, confiscarea specială a bunurilor infracționale, precum și repararea prejudiciilor

cauzate prin infracțiuni se dispun prin hotărârea instanței de judecată în condițiile prezentului cod și ale Codului penal.

Potrivit probatoriului administrat în cauză, rezultă că suma de 2.380.150,84 de lei reprezintă produsul unor infracțiuni și a fost utilizată în mod direct pentru finanțarea activităților ilegale ale partidului politic „Șor”. Banii au fost folosiți, în principal, pentru acoperirea cheltuielilor de transport al participanților din teritoriu, organizarea logisticii și remunerarea persoanelor mobilizate. Inculpata a avut un rol activ în gestionarea acestor fonduri la nivelul organizației teritoriale Ștefan Vodă, în virtutea atribuțiilor sale de coordonare a activităților locale și raportare către conducerea centrală. Aceste mijloace bănești nu au fost găsite. Participarea inculpatei la distribuirea și utilizarea sumelor respective, în condițiile în care ea cunoștea caracterul ilicit al acestor mijloace, justifică confiscarea, în temeiul art. 106 alin. (2) lit. a) Cod penal, a respectivei sume din contul inculpatei.

Prin urmare, instanța de apel concluzionează că soluția instanței de fond corect a dispus confiscarea din contul lui Harcenco Natalia Valeriu în beneficiul statului suma de 2.380.150,84 lei (două milioane trei sute optzeci mii una sută cincizeci lei 84 bani) cu titlu de mijloace bănești utilizate la comiterea infracțiunii. În același sens, instanța de judecată a considerat echitabil să menționeze că la punerea în executare, urmează să se țină cont de concurența sumelor, care urmează a fi încasate eventual în beneficiul statului cu același titlu, de la alte persoane care au participat la comiterea infracțiunii stabilite prin prezenta sentință.

Astfel, în prezența circumstanțelor sus-enunțate, instanța de apel statuează asupra temeiniciei sentinței instanței de fond, considerente pentru care, *cererea de apel declarată de către avocatul Barbaroș Dumitru în interesele lui Harcenco Natalia* urmează a fi respinsă ca nefondată.

În conformitate cu prevederile art. 415 alin.(1) pct. 1) lit.c), 417-418, Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat apelul declarat de avocatul Barbaroș Dumitru în interesele inculpatei *Harcenco Natalia*.

Se menține, fără modificări, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 august 2025.

Decizia este executorie și poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecător

Denis Băbălău

Judecător

Elisaveta Buzu

Judecător

Vladislav Schibin